

ÁRSSKÝRSLA ÁTVR 2016

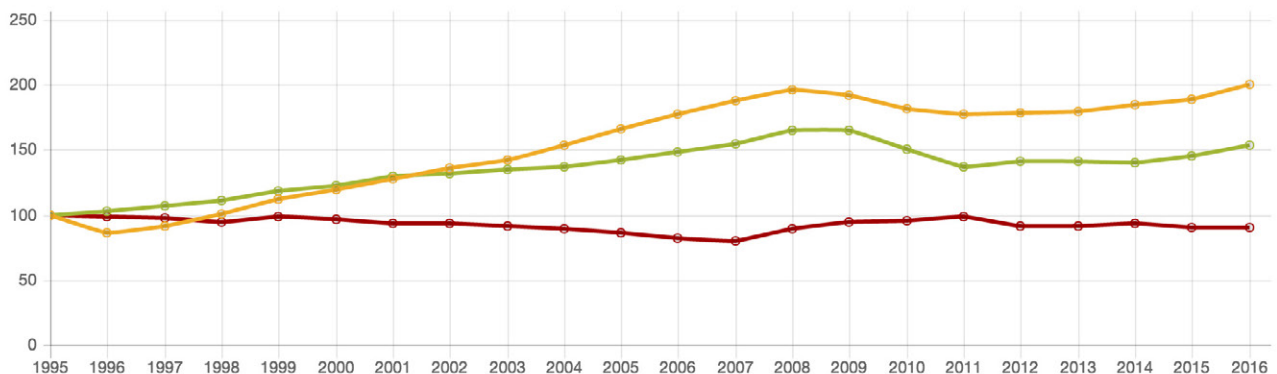

FORMÁLI FORSTJÓRA

Það er ánægjulegt að geta sagt frá því að ÁTVR skilar eigendum sínum methagnaði nú þegar fyrirtækið er 95 ára og hefur það aldrei gengið eins vel. Hagnaður ársins var rúmlega 1,6 milljarðar króna. Alls voru seldir tæplega 21 milljón lítra af áfengi sem er um 6,5% aukning frá árinu áður. Sala á sígarettum heldur áfram að dragast saman en sala á neftóbaki eykst. Nú er svo komið að salan er komin í um 40 tonn á ári og hefur hún fjórfaldast frá árinu 2000.

Nokkrar ástæður má nefna sem hugsanlegar skýringar á aukinni áfengissölu. Aukningin er mest í bjór og ekki er ólíklegt að veðurfar og fótoltasumarið mikla eigi sinn þátt í henni. Ferðamenn versla líka í auknum mæli í Vínubúðunum. Kaupmáttur almennings fór vaxandi á árinu en sterk fylgni er á milli kaupmáttar og áfengissölu. Hér að neðan er línurit sem sýnir þróun áfengissölu og þróun kaupmáttar og áfengissölu. Einnig má sjá þróun meðalverðs á áfengi á sama tíma. Ljóst er af grafinu að verð á áfengi hækkaði ekki í samræmi við aukinn kaupmátt.

ÁFENGISSALA OG KAUPMÁTTUR RÁÐSTÖFUNARTEKNA

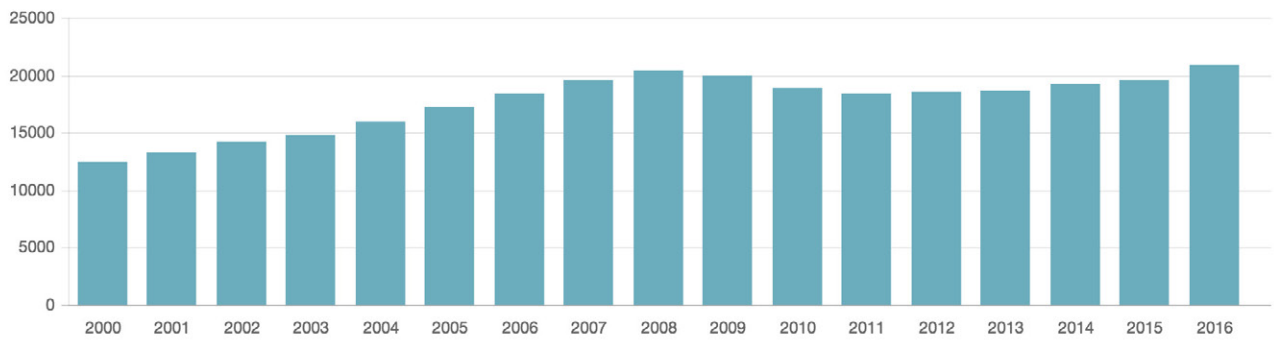

Á árunum fyrir hrun var áfengisgjald ekki látið fylgja verðlagsþróun. Verð á áfengi fór því lækkandi miðað við verðlag. Afleiðingin var að salan á áfengi jókst verulega. Sú þróun er í samræmi við það sem rannsóknir sýna um tengsl áfengisverðs og neyslu. Rannsóknir sýna einnig að skaðsemin sem neyslan veldur í samfélaginu er í beinu hlutfalli við aukningu í neyslu áfengis. Meiri neysla þýðir meiri skaðsemi. Skattgreiðendur og samfélagið allt bera kostnaðinn. Á Íslandi er áfengisneysla lítil miðað við mörg helstu samanburðarlönd og þykir staða Íslands öfundsverð. Áfengisneyslan er lítil vegna aðhaldssamrar stefnu í áfengismálum sem fylgt hefur verið á Íslandi á undanförunum áratugum. Stefnan felst meðal annars í ríkisrekinni áfengiseinkasölu, háum áfengissköttum, auglýsingabanni, góðum meðferðarúrræðum og öflugum forvarnarstarfi. Rannsóknir sýna einmitt að ríkisrekin áfengiseinkasala selur minna áfengi en ef salan væri á frjálsum markaði.

Súluritið hér að neðan sýnir söluþróunina frá árinu 2000 í lítrum. Athyglisvert er að sjá að salan á síðasta ári er meiri en salan var á árinu 2008 þegar hún náði hámarki. Segja má að ef þessi þróun heldur áfram á næstu árum þá sé samdrættinum sem varð í kjölfar hrunsins lokið og salan komin í þann farveg sem hún var fyrir hrun.

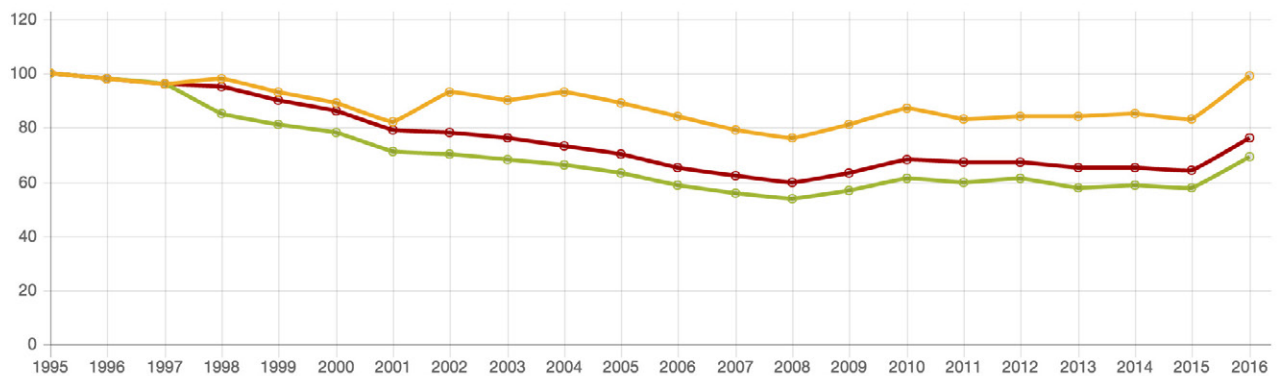

ÁFENGISALA

Áfengisgjaldið var hækkað á árinu. Gjaldið var fyrst lagt á áfengi árið 1995. Á línuritinu hér að neðan má sjá hlutfall áfengisgjalds í krónum framreiknað eftir neysluverðsvisitölu af andvirði algengra tegunda af bjór, víni og sterku áfengi. Sjá má að þrátt fyrir hækkun gjaldsins er hlutfall þess af andvirði vörunnar ekki komið upp í það sem lagt var upp með þegar áfengisgjaldið var fyrst lagt á árið 1995. Mestu munar í bjór og víni. Árið 2016 er ekki samanburðarhæft varðandi áfengisgjald því í upphafi ársins var virðisaukaskattur lækkaður á móti hækkun áfengisgjalds.

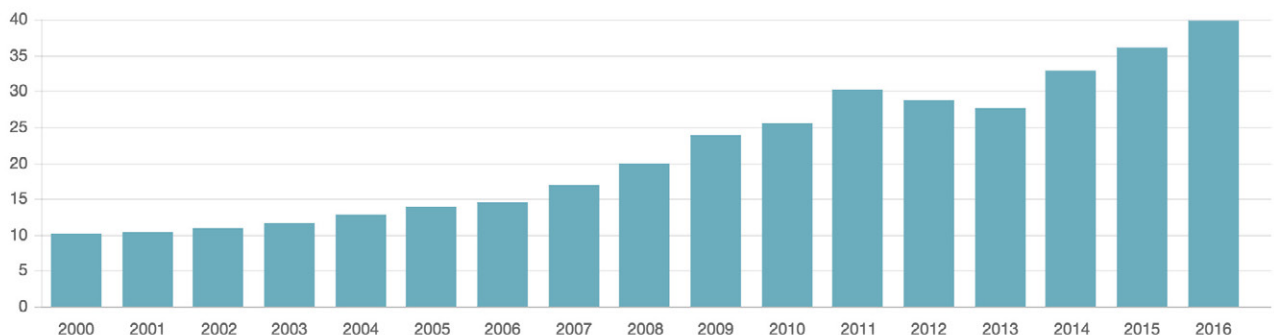
ÞRÓUN ÁFENGISGJALDS Á VERÐLAGI 2016

Tóbaksgjald var hækkað á árinu. Sala á sígarettum heldur áfram að dragast saman en sala á neftóbaki hefur stóruð á síðustu árum eins og sjá má á meðfylgjandi mynd hér að neðan. Kannanir sýna að tóbakið sem ÁTVR framleiðir og selur sem neftóbak er í yfirgnæfandi tilvika tekið í munn og notendur þess eru að stórum hluta ungt fólk. Rétt er að benda á að ÁTVR treystir sér ekki lengur til þess að greina á milli munntóbaks og neftóbaks og hefur leitað leiðbeininga hjá heilbrigðisráðuneytinu um hvernig skuli greina á milli. Önnur varan er lögleg á Íslandi, hin ólögleg.

SALA NEFTÓBAKS

tonn

Fá fyrirtæki skila eigendum sínum eins miklum arði og ÁTVR. Á síðustu átta árum hefur arðsemi eigin fjár ÁTVR verið að meðaltali um 33%. Samanlagður hagnaður þessara átta ára var 10,7 milljarðar og af þeirri upphæð fékk ríkissjóður í arð rúma 9 milljarða. Áætluð arðgreiðsla fyrir árið 2017 er 1.750 milljónir. Í töflunni hér að neðan má sjá yfirlit yfir arðsemi eigin fjár, hagnað og arðgreiðslur í ríkissjóð frá árinu 2009. Tölurnar eru í milljónum króna.

ARÐGREIÐSLUR TIL RÍKISINS OG ARÐSEMI

	Arðsemi eigin fjár	Hagnaður	Greiddur arður
2009	43%	1.375	960
2010	37%	1.334	1.000
2011	31%	1.227	1.000
2012	32%	1.340	1.050
2013	29%	1.304	1.200
2014	28%	1.288	1.400
2015	27%	1.221	1.500
2016	39%	1.629	1.000
Samtals		10.718	9.110

Í tengslum við frumvarp um afnám einkaleyfis ÁTVR á áfengissölu er mikilvægt að farið sé rétt með staðreyndir. Fullyrt hefur verið að starfsemi ÁTVR sé óhagkvæm fyrir ríkissjóð. Hið rétta er að stofnunin er B-hluta stofnun með sjálfstæðan fjárhag þar sem álagning stendur undir öllum kostnaði og arðgreiðslum. Samkvæmt lögum er ÁTVR rekin sem ein heild og ljóst að samlegðaráhrif af rekstrinum eru mikil. Af uppgjöri ársins má með einföldum hætti sjá að framlegðin af sölu áfengis nægir fyrir öllum rekstrarkostnaði bæði áfengis og tóbaks. Fullyrðingar um að hagnaður af tóbakssölu sé notaður til að niðurgreiða áfengið eiga því ekki við rök að styðjast. Af afkomutölunum hér að ofan má líka sjá að fullyrðingar um að rekstur ÁTVR sé ekki þjóðhagslega hagkvæmur eiga ekki heldur við rök að styðjast.

Áhætta

Hlutverk ÁTVR er vandasamt. Verslunin þarf stöðugt að þræða vandrataða leið milli þjónustu og ábyrgðar. Viðskiptavinir þurfa að sætta sig við að áfengisverslanir eru ekki á hverju horni og opnunartíminn takmarkaður. Því er mikilvægt að skilningur sé á því hvað það er sem gerir ríkisverslun með einkaleyfi frábrugðna venjulegri verslun.

Rekstur fyrirtækis á borð við ÁTVR er háður vilja stjórnvalda. Sá vilji mótast meðal annars af viðhorfum í samfélaginu á hverjum tíma. Ef almenningur styður ekki við reksturinn er alveg ljóst að honum yrði fljótlega hætt. Viðskiptavinir ÁTVR eru ánægðir með þjónustuna og kannanir sýna að almenningur vill halda í núverandi fyrirkomulag. Eitt af meginverkefnum ÁTVR á næstu árum verður að upplýsa almenning, viðskiptavini og aðra hagsmunaaðila um mikilvægi þess að halda áfram með núverandi sölukerfi á áfengi.

Sjálfbærni

ÁTVR styður við „Global Compact“ sáttmála Sameinuðu þjóðanna og vinnur með systurfyrirtækjum sínum á Norðurlöndum við að innleiða sjálfbærni og samfélagsábyrgð í starfsemi og stefnumótun fyrirtækjanna. Meðal annars var unnin lífsferilsgreining áfengis og áhrif á umhverfið. Áframhaldandi vinna var við loftlagsmarkmið Festu og Reykjavíkurborgar og sett markmið og birt til ársins 2030. Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun tóku gildi í byrjun árs 2016. ÁTVR hefur innleitt þau inn í ferla fyrirtækisins. Þetta eru víðtækustu markmið sem ríki heims hafa komið sér saman um og stefnt er að því að tryggja velmegun og mannréttindi um allan heim fyrir árið 2030.

Áskoranir í rekstri

Frumvarp um að leyfa sölu áfengis í matvöruverslunum er enn og aftur til umfjöllunar. Frumvarpið hefur verið rætt ítarlega í fjölmiðlum og búið að gera ágætlega grein fyrir flestum sjónarmiðum. Nú verður að komast að niðurstöðu og ljúka málinu. Helsta áskorunin í rekstrinum er að hlúa að starfsfólki sem býr við álag og óvissu um framtíðina og viðhalda starfsánægju meðan málið er óafgreitt.

Þakkir til starfsfólks

Ég vil að lokum þakka starfsfólki ágætt samstarf á árinu þar sem allir hafa lagt sig fram um að uppfylla stefnu fyrirtækisins um að veita framúrskarandi þjónustu og vera fyrirmynd í samfélagsábyrgð.
Ívar J. Arndal

HEILDARSTEFNA

LEIÐARLJÓS

Að framfylgja stefnu stjórnvalda um bættu lýðheilsu og samfélagslega ábyrgð í áfengis- og tóbaksmálum í sátt við samfélagið

STEFNA

Að vera eitt af fremstu þjónustufyrirtækjum landsins og fyrirmynd á sviði samfélagsábyrgðar

ÁHERSLUR

ÁBYRGIR STARFSHÆTTIR

- Við viljum að sátt ríki í samfélaginu um núverandi fyrirkomulag á smásölu áfengis
- Við förum vel með verðmæti og notum auðlindir af ábyrgð
- Við leitum stöðugt nýrra leiða til þess að bæta reksturinn
- Við gætum jafnræðis við val og dreifingu á vöru
- Við viljum draga úr áfengisneyslu ungs fólks með því að tryggja að aldursmörk til áfengiskaupa séu virt

ÁNÆGT STARFSFÓLK

- Við viljum að vinnustaðurinn sé öruggur, heilsueflandi og skemmtilegur þar sem samskipti einkennast af lipurð, þekkingu og ábyrgð
- Við viljum að starfsfólk njóti virðingar og gerum því kleift að sinna starfi sínu á sem bestan hátt
- Við leggjum áherslu á að starfsfólk fái tækifæri til að auka þekkingu sína og hæfni
- Við líðum ekki mismunun á vinnustaðnum og tryggjum að starfsfólk njóti sömu kjara fyrir sambærileg störf

ÁNÆGÐIR VIÐSKIPTAVINIR

- Við setjum viðskiptavininn í öndvegi og tökum mið af væntingum hans
- Við veitum þjónustu sem byggir á lipurð, fagmennsku og hlutleysi
- Við leggjum áherslu á fræðslu til viðskiptavina án þess að hvetja til meiri neyslu

ÁBYRGT VÖRUVAL

- Við leitumst við að bjóða eingöngu vörur sem framleiddar eru samkvæmt alþjóðlegum viðmiðum
- Við viljum að vöruvalið sé áhugavert og byggir á fjölbreytileika og gæðum
- Við viljum tryggja öryggi og gæði vara
- Við viljum vernda ungt fólk með því að hindra framboð á óæskilegum vörum

VIRÐING FYRIR UMHVERFINU

- Við berum virðingu fyrir umhverfinu og leitum leiða til að lágmarka umhverfisáhrif af starfsemi
- Við drögum úr úrgangi með markvissum hætti og bjóðum viðskiptavinum upp á vistvænar lausnir

FRAMKVÆMDARÁÐ

Ívar J. Arndal
Forstjóri

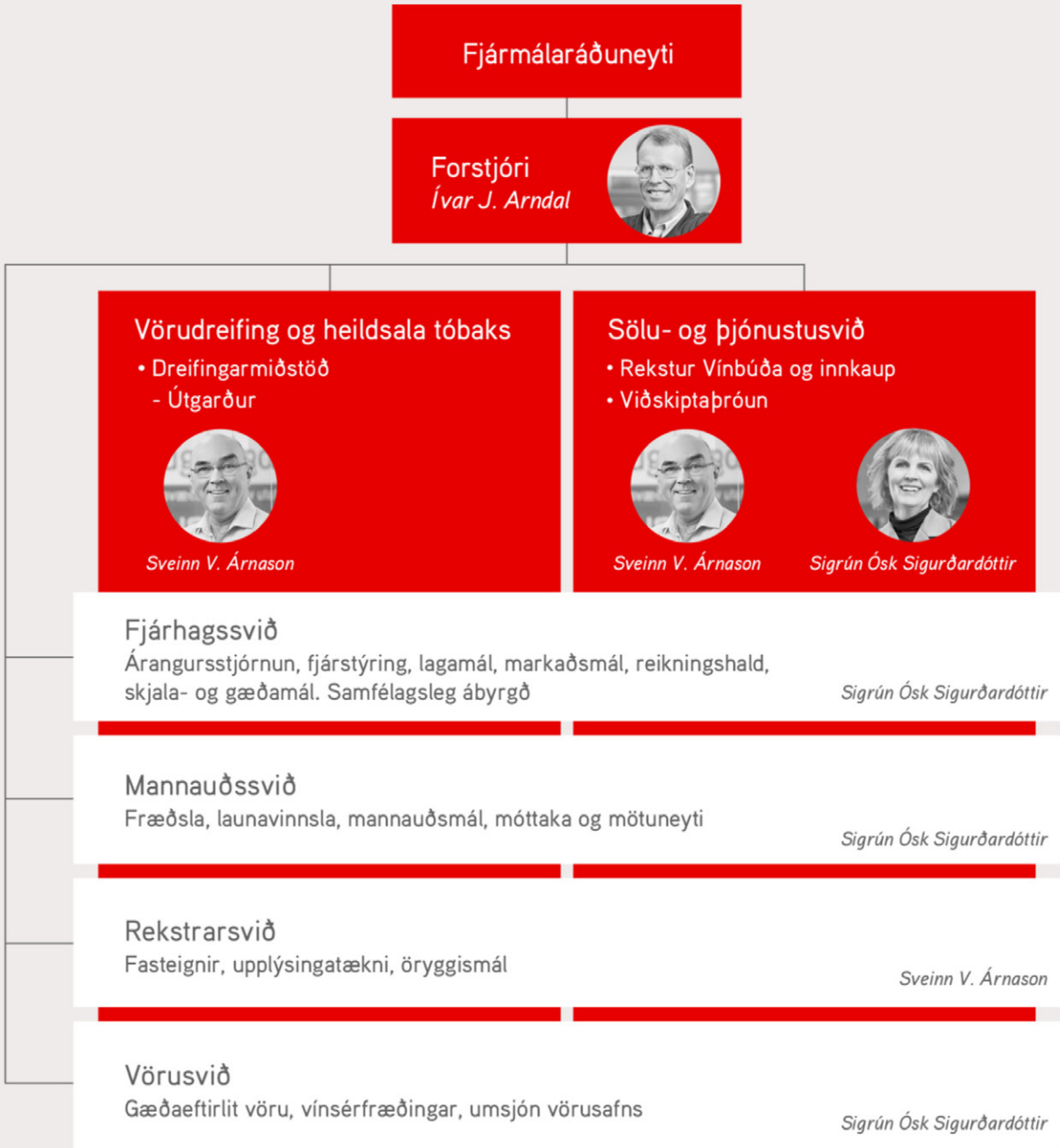
Sigrún Ósk Sigurðardóttir
Aðstoðarforstjóri

Sveinn Víkingur Árnason
Framkvæmdastjóri

SKIPULAG OG STJÓRNUN

Skipuritið sýnir starfsemi fyrirtækisins á myndrænan hátt. Meginsviðin eru tvö, vörudreifing og heildsala tóbaks og sölu- og þjónustusvið. Stoðsviðin eru fjögur: fjárhagssvið, mannauðssvið, rekstrarsvið og vörusvið.

Forstjóri og framkvæmdastjórnar mynda framkvæmdaráð sem fundar að jafnaði vikulega. Mánaðarlega fundar yfirstjórn með mannauðsstjóra, aðalbókara og aðstoðarframkvæmdastjóra sölu- og þjónustusviðs til að fara yfir stöðu verkefna. Til að tryggja gott upplýsingaflæði um rekstur og stöðu verkefna eru reglulega haldnir fundir með stjórnendum, starfsfólki í höfuðstöðvum og dreifingarmiðstöð og verslunarstjórum stærri Vínbúða. Árlega eru haldnir fundir í hverjum landshluta fyrir sig með verslunarstjórum. Auk þess halda verslunarstjórnar stærri Vínbúða reglulega fundi með sínu starfsfólki.

Þverfaglegir verkefna- og umbótaskipulag eru hluti af skipulaginu. Hóparnir vinna að fyrirfram skilgreindu verkefni og hafa ákveðinn skipunartíma. Á árinu störfuðu tíu verkefnahópar og einn umbótaskipulag með þátttöku 27 starfsmanna frá mismunandi starfsstöðvum. Tveir vinnuhópar fjölluðu um afmörkuð viðfangsefni, endurskoðun á innri vef og gerð starfsþróunaráætlunar. Í tengslum við vinnu þessara hópa voru haldnir rýnifundir með þátttöku tæplega 50 starfsmanna þar sem markmiðið var að fá fram hugmyndir og koma með tillögur til úrbóta.

ÁRSSKÝRSLA Í SAMRÆMI VIÐ GRI

Þessi ársskýrsla gildir fyrir almanaksárið 2016 og nær yfir alla starfsemi ÁTVR sem er eingöngu á Íslandi.

Ársskýrslan er eingöngu á rafrænu formi, en hægt er að prenta út einstaka hluta hennar eða [skýrsluna í heild](#).

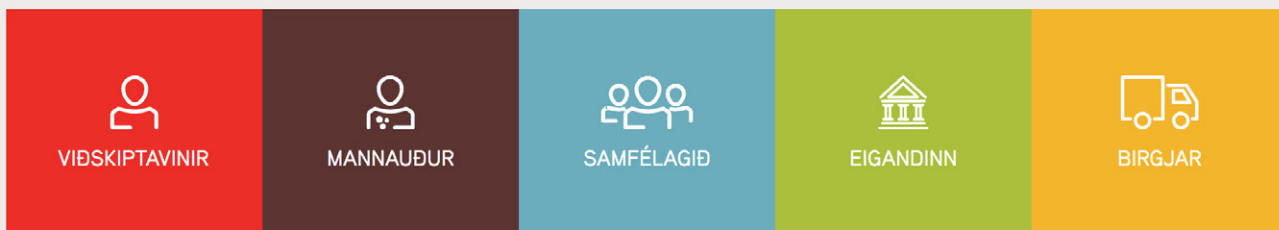
Ársskýrslan nær yfir alla starfsemi ÁTVR sem er eingöngu á Íslandi og gildir fyrir almanaksárið 2016. Ísland er skilgreint sem nærsamfélag og eru allir stjórnendur Íslenskir og búsettir á landinu.

Við gerð skýrslunnar er fylgt Global Reporting Initiative (GRI), G4, þar sem markmiðið er að skrá og miðla með gagnsæjum hætti upplýsingum sem tengdar eru samfélagslegri ábyrgð. Gerð er grein fyrir 39 mælikvörðum í 6 flokkum. Hægt er að nálgast heildaryfirlit og mælikvarða í GRI hluta skýrslunnar ([hér](#)) en jafnframt er gerð grein fyrir mælikvörðum í textum þar sem það á við.

ÁTVR er aðili að [UN Global Compact](#) og er ársskýrslunni skilað sem árlegri framvinduskýrslu (e. Communication on Progress) til samtakanna.

HAGSMUNAAÐILAR

Stefna ÁTVR er að vera í hópi fremstu þjónustufyrirtækja landsins og þekkt fyrir samfélagslega ábyrgð.

Við mat á samfélagslegri ábyrgð er mikilvægt að skilgreina hlutverk hagsmunaaðila en þeir skiptast í fimm eftirfarandi flokka: Viðskiptavinir, mannaúður, samfélagið, eigandinn og birgjar.

Fjallað er um áherslur gagnvart hverjum og einum hagsmunaaðila en allar miða þær að því að fylgja þeim áherslum sem koma fram í heildarstefnunni.

MARKMIÐ OG ÁRANGUR

Sett eru mælanleg markmið fyrir flesta þætti í rekstri og niðurstöður kynntar mánaðarlega í skorkortum fyrir hverja einingu s.s. Vínbúðir, skrifstofu og dreifingarmiðstöð. Öll skorkort eru aðgengileg starfsfólki á sérstöku vefsvæði, auk upplýsinga um sölu og mest seldu tegundirnar í hverjum mánuði. Á sambærilegu svæði eru einnig upplýsingar og samantektir sem ætlaðar eru stjórnendum til að auðvelda ákvarðanir og yfirsýn sem snúa að birgðastjórnun. Markmið og aðgerðir eru unnar eftir áætlun til þriggja ára í senn, nú er unnið með tímabilið 2015-2017. Út frá þeirri áætlun eru unnar ársáætlanir sem byggja á heildarstefnunni og lykilmarkmiðum.

Sjálfbærnistjórnun

MARKMIÐ OG MÆLIKVARÐAR

Í töflunni má sjá helstu markmið og mælikvarða flokkað eftir hagsmunaaðilum með tilvísun í GRI mælikvarða og þar sem það á við Global Compact og Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna. Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna eru 17 og í þeim felst framkvæmdaáætlun í þágu mannskynsins, jarðarinnar og hagsældar til ársins 2030. Einnig er í töflunni tilvísun í siðareglur alþjóðasamtakana BSCI, en ÁTVR er aðili að þeim þar sem markmiðið er að tryggja að söluvörur fyrirtækja séu framleiddar samkvæmt alþjóðlegum samþykktum og siðareglum.

HAGSMUNAAÐILI		SJÁLFBÆRNISSVIÐ		2016 Niðurstaða	2016 Markmið	2017 Markmið	Viðmið GRI	Global Compact	Heims- markmið	BSCI	
 SAMFÉLAGIÐ	Framfylgja stefnu stjórnvalda um bættu lýðheilsu og samfélagslega ábyrgð í áfengis- og tóbaksmálum í sátt við samfélagið. Að tryggja að aldersmörk til áfengiskaupa séu virt. Bera virðingu fyrir umhverfinu og leita leiða til að lágmarka umhverfisáhrif af starfsemi.	Ánægja með fyrirkomulag áfengissölu	Capacent Gallup – könnun	66		55	55	G4-SO1	P1	#12	
		Ungt fólk spurt um skilríki	Hulduheimsóknir, % árangur	84		88	88	G4-SO10		#12	#6
		Endurvinnsluhlutfall %		92		91	92	G4-EN23	P8	#13	#11
		Loftslag – flutningur áfengis/tóbaks	CO ₂ tonn	232		211	241	G4-EN15	P7, P8	#13	#11
 VIÐSKIPTAVINIR	Að vera eitt fremsta þjónustufyrirtæki landsins með því að setja viðskiptavininn í öndvegi og taka mið af væntingum hans. Veita þjónustu sem byggir á lipurð, fagmennsku og hlutleysi með fræðslu til viðskiptavina án þess að hvetja til meiri neyslu.	Ánægja viðskiptavina	Íslenska ánægjuvugin ¹	72		74	74	G4-PR5		#4	
		Ímynd	Íslenska ánægjuvugin ¹	70		72	72	G4-PR1, G4-PR5		#17	
		Viðmót starfsfólks	Maskína – þjónustukönnun ²	4,6		4,6	4,6	G4-PR5		#9	#7
		Þjónustustig %	Þjónustustig kjarnavöru %	97,9		96	96	G4-PR5		#9	
 MANNAUÐUR	Vinnustaðurinn sé öruggur, heilsuefandi og skemmtilegur þar sem samskipti einkennast af lipurð, þekkingu og ábyrgð. Starfsfólk fái tækifæri til að auka þekkingu sína og færni og njóti virðingar.	Starfsánægja	Vinnustaðagreining Gallup ²	4,32		4,25	4,27	G4-10, G4-HR4	P3, P6	#5 #10	#1 #5
		Starfsandi	Stofnun ársins ²	4,47		4,40	4,40	G4-10	P6	#5 #10	#8
		Fjarvistir v/veikinda sem hlutfall af unnum klst. %		2,5		2,5	2,5	G4-LA6		#3 #11	#3
		Tækifæri til að læra og þróast í starfi	Vinnustaðagreining Gallup ²	4,25		4,10	4,20	G4-LA9	P6	#4 #10	#10
 BIRGJAR	Gæta hlutleysis við val og dreifingu á vöru og leitast við að bjóða vörur sem framleiddar eru samkvæmt alþjóðlegum viðmiðum um sanngjarna framleiðslu.	Heildaránægja birgja	Birgjakönnun ²	3,8		4,1	4,1	G4-EC9, G4-HR5, G4-HR6	P4, P5	#9 #17	#6
		Hlutleysi gagnvart birgjum tryggt með reglugerð um vöruval	Birgjakönnun ²	3,3		3,7	3,7	G4-SO3	P10	#9	#7
		Lifrænt ræktað áfengi og sanngjörn framleiðsla, % sala		0,9		0,8	1,0	G4-EN27	P7,P8, P9	#2 #12 #17	#1 #2
 EIGENDUR	Fara vel með verðmæti og nota auðlindir af ábyrgð. Leita stöðugt nýrra leiða til að bæta reksturinn.	Arðsemi eiginfjár %		39		35	30	G4-EC1		#8	
		Afköst í Vínbúðum (K6 og stærri), lítrar á unna klst.		70,2		68,8	70,7	G4-10	P6	#8 #9	
		Óskýrð rýrnun sem hlutfall af sölu %		0,024		0,050	0,040	G4-SO3	P10	#8	

1) Mælt á kvarðanum 0–100

2) Mælt á kvarðanum 1-5

● Markmiði hefur verið náð

● Á góðri leið að ná markmiði

● Markmiði ekki náð

VIÐSKIPTAVINIR

Markmið Vínbúðarinnar er að vera eitt af fremstu þjónustufyrirtækjum landsins og því er lagt kapp á að veita viðskiptavinum framúrskarandi þjónustu með fjölbreyttu og góðu vöruvali auk þess sem rík áhersla er lögð á þjónustulund og jákvætt viðmót starfsfólks. Við gætum hlutleysis en leggjum áherslu á að fræða viðskiptavinum án þess að hvetja til meiri neyslu.

Eitt fremsta þjónustufyrirtæki landsins

Vínbúðin var með hæstu einkunn í flokki fyrirtækja á smásölumarkaði í Íslensku ánægjuvuginni og þriðju hæstu einkunn allra fyrirtækja, fékk 71,8 stig af 100 mögulegum. Alls voru birtar niðurstöður um 19 fyrirtæki í 6 atvinnugreinum en Samtök iðnaðarins og Stjórnvísir standa sameiginlega að könnuninni. Ánægjuvugin er mikilvægur mælikvarði til að kanna hvort fyrirtækið nái því markmiði að vera eitt af fremstu þjónustufyrirtækjum landsins.

11,8

milljónir króna
runnu í Pokasjóð

35,7%

kaupa plastpoka

1.847

þúsund bréfpokar
gefnir viðskiptavinum

Gæðaeftirlit vöru

Áður en vara er samþykkt í sölu er gengið úr skugga um að hún uppfylli öll formskilyrði laga og reglna þar með talið reglur um merkingu matvæla. Ef ekki er gerð athugasemd fara allar vörur í skynmat til að tryggja öryggi og gæði vörunnar. Skynmatið er vottað og sér BSI á Íslandi ehf. um að taka út ferlið. Með vottun skuldbindur ÁTVR sig til að tryggja að til staðar sé stöðugt umbótaferli sem felur í sér að gripið er til aðgerða ef úrbóta er þörf.

Í lok september var tekinn í notkun alkóhólmælir. Með honum er á fljótlegan hátt hægt að mæla vínandamagn, eðlisþyngd og fleiri þætti með mikilli nákvæmni. Mælirinn er notaður við reglubundið eftirlit með söluvöru og við eftirlit með sýnishornum sem berast vegna umsókna um sölu á áfengi. Í viku hverri eru að jafnaði mæld um 50 sýnishorn. Tilgangurinn er fyrst og fremst að tryggja að vínandi í áfengi sé í samræmi við merkingar. Niðurstöður mælinga hingað til eru jákvæðar að því leyti að langflestar vörur bera réttar alkóhólmerkingar. Frávik eru flest minni háttar, en þó hefur vörum verið hafnað vegna þess að raunverulegu alkóhólinnihaldi og merkingum bar ekki saman.

Á árinu 2016 voru 722 nýjar vörur teknar í reynslusölu.

Vínbúðin var með hæstu einkunn í flokki fyrirtækja á smásölumarkaði í Íslensku ánægjuvuginni og þriðju hæstu einkunn allra fyrirtækja.

ÁNÆGJA MEÐ ÞJÓNUSTU VÍNBÚÐANNA

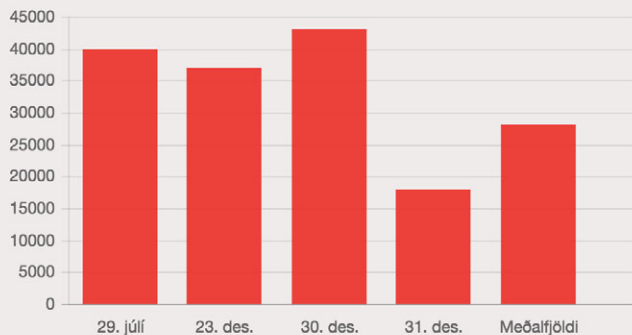
	2016	2015	2014
Stærri Vínbúðir	4,39	4,29	4,26
Minni Vínbúðir	4,54	4,46	4,39

Mæling Maskínu á ánægju.
Kvarðinn er 1-5 þar sem 1 er lægst og 5 hæst.

Árlegar þjónustukannanir mæla ánægju viðskiptavina í hverri Vínbúð fyrir sig. Viðskiptavinir gefa einkunn um þjónustu, vöruval, viðmót og þekkingu starfsfólks. Til viðbótar er árlega gerð könnun þar sem spurt er um almenna þætti auk þjónustunnar s.s. vöruval, opnunartíma og staðsetningu Vínbúða svo eitthvað sé nefnt. Niðurstöðurnar eru rýndar og nýttar til umbóta. Í heildina eru viðskiptavinir ánægðir með þjónustuna og hefur einkunnin hækkað á milli ára en almennt er meiri ánægja með þjónustu minni Vínbúða sem allar eru á landsbyggðinni.

FJÖLDI VIÐSKIPTAVINA

flokkað eftir stærstu dögum ársins ásamt samanburði við hefðbundinn föstudag

4.731
þúsund
viðskiptavinir

Á árinu komu rúmlega 4,7 milljónir viðskiptavina í Vínbúðirnar. Flestir koma í lok vikunnar en að jafnaði koma um 28 þús. viðskiptavinir á hefðbundnum föstudegi. Á stærstu dögum ársins fengu þó um og yfir 40 þúsund viðskiptavinir þjónustu í Vínbúðunum.

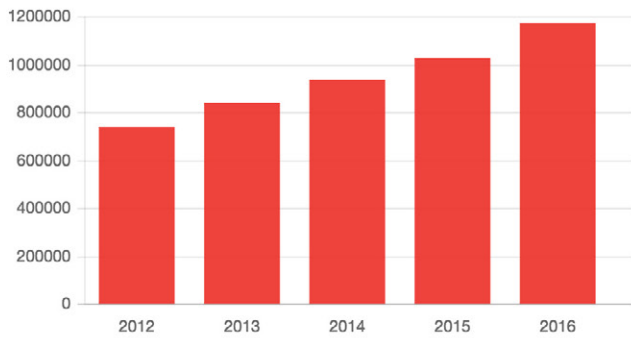
vinbudin.is

Stöðugt er unnið að endurbótum á vefnum vinbudin.is til að þjóna viðskiptavinum sem best. Vefurinn er vel sóttur og voru heimsóknir 1.171 þús. á árinu.

Þeim fjölgar stöðugt sem heimsækja vefinn í gegnum síma og spjaldtölvur og voru slík tæki notuð í 57% heimsókna en 43% í gegnum tölvu.

FJÖLDI HEIMSÓKNA Á VINBUDIN.IS

vinbudin.is

1.171

þúsund heimsóknir

Veislureiknivél er meðal nýjunga á vefnum en viðskiptavinir geta notað hana til viðmiðunar við að áætla það magn sem þarf fyrir mismunandi viðburði. Vínráðgjafar Vínbúðanna hafa sett fram tillögur að samsetningu og magni fyrir nokkra algenga viðburði, en taka þarf fram fjölda gesta og tímalengd viðburðarins.

Netspjall var innleitt á árinu og hafa viðskiptavinir tekið því vel, en yfir 2.000 einstaklingar nýttu sér spjallið frá maí til desember. 95% þeirra sem hafa nýtt sér spjallið eru ánægðir með það og gefa því góða einkunn.

Til að auðvelda viðskiptavinum að finna vöru sem þeir leita að er birgðastaða Vínbúða aðgengileg nokkurn veginn á rauntíma. Í vefbúðinni geta viðskiptavinir nálgast nánast allt vöruúrvalið á einum stað og fengið sent án endurgjalds í Vínbúð að eigin vali. Einnig er hægt að sækja samdægurs í vöruafgreiðslu okkar á Stuðlahálsi.

Fræðsla

Í mars kom út síðasta tölublað Vínblaðsins en það hefur verið gefið út fjórum sinnum á ári frá 2003. Viðskiptavinir sækja í auknum mæli upplýsingar og efni á vinbudin.is og því var ákveðið að hætta útgáfunni. Einnig voru umhverfissjónarmið höfð í huga, en Vínbúðin er stolt af því að vera leiðandi fyrirtæki í umhverfismálum. Vöruskrá var stór hluti af efni Vínblaðsins og til að koma til móts við viðskiptavini sem vilja nálgast vöruskrána var gerð sú breyting á vinbudin.is að hægt er að prenta vörulistann í takt við leitaraskilyrði s.s. vöruval ákveðinnar Vínbúðar, vöruskrána í heild eða eftir einstökum flokkum.

Þemadagar eru kærkomin viðbót til að fræða viðskiptavini. Í maí og júní var rósavín og matur í aðalhlutverki. Í júlí og ágúst voru Lífrænar dagar þriðja árið í röð til að fylgja eftir stefnu um að auka úrval lífrænna og sanngjarnt framleiddra vína. Í tengslum við þemadaga hefur verið gefið út efni með uppskriftum og eru allar uppskriftir sem birtar hafa verið á vegum Vínbúðanna aðgengilegar á vinbudin.is.

VÍNBÚÐIR ÁRSINS

Vínbúð ársins í flokki stærri Vínbúða 2017

Vínbúðir ársins í flokki minni Vínbúða 2017

VÍNBUÐIN FLÚÐUM

VÍNBUÐIN ÓLAFSVÍK

VÍNBUÐIN SEYÐISFIRÐI

VÍNBUÐIN KÓPASKERI

VÍNBUÐIN FÁSKRÚDSFIRÐI

34

Vínbúðir í flokki
minni Vínbúða

Öllum Vínbúðum eru sett mælanleg markmið, meðal annars um afköst, þjónustustig, skilríkjaeftirlit, rýrnun og gæðaeftirlit. Mánaðarlega eru niðurstöður mælinga kynntar og hafa allar Vínbúðir aðgang að niðurstöðunni bæði fyrir sína búð og fyrir aðrar Vínbúðir. Vínbúðunum er skipt í flokka þ.e. í stærri og minni eftir fjölda tegunda í vöruvali. Í flokki stærri Vínbúða eru alls 16 Vínbúðir, en 34 í flokki minni Vínbúða.

Árlega er starfsfólki þeirra Vínbúða sem ná bestum árangri veitt viðurkenning. Að þessu sinni voru Vínbúðir ársins, Vínbúðin í Reykjanesbæ í flokki stærri Vínbúða fimmta árið í röð og Vínbúðirnar á Fáskrúðsfirði, Flúðum, Kópaskeri, Ólafsvík og Seyðisfirði í flokki minni Vínbúða. Auk þess fékk Vínbúðin í Skútuvogi viðurkenningu fyrir að vera hástökkvari ársins í mælingu á viðmóti starfsfólks.

Ábyrgt vöruval

NORRÆNT SAMSTARF Á SVIÐI SAMFÉLAGSLEGRAR ÁBYRGÐAR

Viðskiptavinir og í raun samfélagið allt gera í auknum mæli kröfur til fyrirtækja um að þau tryggi að vörur sem þau selja séu framleiddar með siðrænum hætti. Í lögum um ÁTVR (86/2011) er kveðið á um að fyrirtækið skuli leitast við að haga innkaupum í samræmi við alþjóðasáttmála.

Allt frá árinu 2009 hafa norrænu áfengiseinkasölnurnar, Alko í Finnlandi, Systembolaget í Svíþjóð, Vinmonopolet í Noregi, Rúsdrekkasøla Landsins í Færeyjum og ÁTVR verið í samstarfi sem snýr að siðferðilegum grundvallarreglum í aðfangakeðjunni. Sameiginlegt markmið er að tryggja að söluvörur fyrirtækjanna séu framleiddar samkvæmt alþjóðlegum samþykktum og siðareglum. Allar einkasölnurnar hafa gerst meðlimir í alþjóðasamtökunum FTA (Foreign Trade Association) og BSCI (Business Social Compliance Initiative), auk þess er ÁTVR aðili að heimssáttmála Sameinuðu þjóðanna (UN Global Compact). Sameiginlegu norrænu siðareglurnar eru byggðar á siðareglum BSCI og hafa þær verið kynntar fyrir áfengisbirgjum í hverju landi fyrir sig. Til viðbótar hafa helstu vínframleiðslulönd verið heimsótt og framleiðendum, samtökum framleiðenda, fulltrúum stjórnvalda og öðrum hagsmunaaðilum verið kynnt samstarfið og siðareglurnar. Lögð er áhersla á að reglunum er ætlað að vera grunnur til að leiðrétta hegðun ef úrbóta er þörf en ekki útiloka vörur nema önnur úrræði hafi verið fullreynd. Árlega standa Alko, Systembolaget og Vinmonopolet fyrir fjölda úttekta á vegum BSCI eða sambærilegra úttektaraðila þar sem framleiðendur eru metnir á grundvelli siðareglanna og gerð áttlun til úrbóta ef ástæða er til. Niðurstöðurnar eru birtar í gagnagrunni BSCI fyrir meðlimi samtakanna.

Vöruval

Vöruval Vínbúðanna byggir á reglugerð um vöruval, innkaup og dreifingu ÁTVR á áfengi (nr. 1106/2015). Vöruvalið ræðst að mestu af eftirspurn viðskiptavina. Kjarni er megin söluflokkurinn og myndar grunn að vöruvali hverrar Vínbúðar. Vöruval í kjarna er endurmetið þrisvar sinnum á ári. Reynsluflokkur er ætlaður nýjum vörum. Ef reynsluvara nær tilteknum viðmiðum í sölu færist hún í kjarna og er um leið fánleg í fleiri Vínbúðum. Nú eru fjórar Vínbúðir sem selja reynsluflokk, Heiðrún, Álfrún í Hafnarfirði, Vínbúðin í Kringlunni og Vínbúðin í Skútuvogi.

3.338
tegundir í vöruvali

Á árinu 2016 voru
722
nýjar vörur teknar inn í
reynslusölu

70%
viðskiptavina ánægðir
með vöruvalið

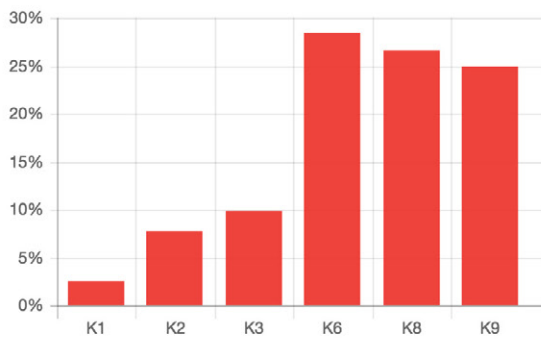
Sérflokkur er ætlað að mæta óskum viðskiptavina og styðja við stefnu fyrirtækisins um að bjóða vöruval sem byggir á fjölbreytni og gæðum og um leið að tryggja skilgreint lágmarks vöruval í hverjum vínbúðarflokki.

Vínbúðunum er skipt í flokka eftir vöruvali. Þær búðir sem hafa minnsta vöruvalið eru í flokki K1, K2 eru með meira úrval og svo koll af kolli. K1, K2 og K3 Vínbúðir eru allar á landsbyggðinni en K6 Vínbúðir eru á höfuðborgarsvæðinu, á Akureyri, Selfossi og í Reykjanesbæ. K8 og K9 Vínbúðir eru stærstu Vínbúðirnar, allar staðsettar á höfuðborgarsvæðinu.

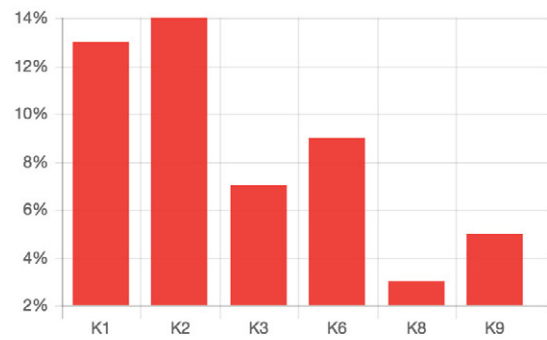
Þegar litið er á markaðshlutdeild Vínbúðanna í heildarsölnunni þá hafa K1, K2 og K3 Vínbúðir um 20% markaðshlutdeild en ef litið er á fjöldann í hlutfalli við heildarfjölda Vínbúða þá er hlutfallið 68%.

HLUTDEILD VÍNBUÐAFLOKKA Í HEILDARSÖLUNNI

VÍNBUÐIR FLOKKAÐAR EFTIR STÆRÐ

Í þjónustukönnun sem gerð var á seinni hluta ársins voru viðskiptavinir spurðir um ánægju með vöruval í Vínbúðinni þar sem þeir versla. Niðurstaðan var að tæplega 70% viðskiptavina eru mjög eða frekar ánægðir með vöruvalið á meðan um 11% eru frekar eða mjög óánægðir, aðrir eru hlutlausir. Niðurstöðurnar verða rýndar með það fyrir augum að koma enn betur til móts við þarfir viðskiptavina en um leið þarf að taka tillit til stærðar og staðsetningar Vínbúðanna og þeirra reglna sem í gildi eru.

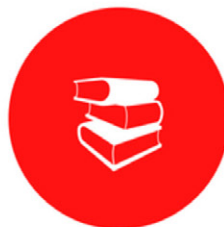

MANNAUÐUR

Áhersla er lögð á að vinnustaðurinn sé öruggur, heilsueflandi og skemmtilegur þar sem samskipti einkennast af gildunum lipurð, þekking og ábyrgð. Mikilvægt er að starfsfólk fái tækifæri til að auka þekkingu sína og færni og njóti virðingar sem gerir því kleift að sinna starfi sínu á sem bestan hátt.

LIPURÐ

ÞEKING

ÁBYRGÐ

Í gildi eru siðareglur en tilgangur þeirra er að bæta starfsanda og ímynd fyrirtækisins. Reglurnar skerpa einnig á ábyrgð starfsfólks varðandi meðferð upplýsinga og undirstrika mikilvægi þess að láta alla sem hagsmuna eiga að gæta njóta sanngirni og jafnræðis.

Starfsánægja

Árlega framkvæmir Gallup viðamikla vinnustaðagreiningu til að fá fram skoðanir og upplifun starfsfólks á fjölmörgum þáttum sem snúa að starfsánægju. Niðurstöðurnar eru markvisst nýttar til umbóta. Helgun starfsfólks er einn mikilvægasti mælikvarðinn en helgun er mæld með þrettán spurningum, svokölluðum kjarnaspurningum. Spurningarnar byggja á áralöngum rannsóknum Gallup og snúa að upplifun starfsfólks á vinnustaðnum m.a. hvort það fái stuðning og hvatningu, sé gert kleift að ná árangri, hvort það sé metið að verðleikum og fái hrós og endurgjöf. Meðaltal kjarnaspurninganna fór úr 4,27 í 4,32 á milli ára og er það hæsta einkunn sem Vínbúðirnar hafa fengið á þeim níu árum sem könnunin hefur verið framkvæmd með sambærilegum hætti.

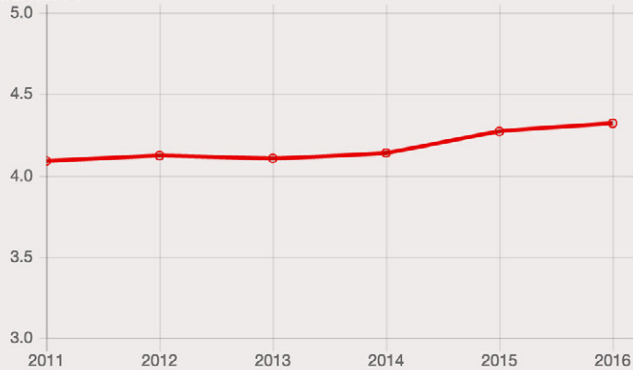
Niðurstöðurnar eru kynntar starfsfólki á öllum stærri starfsstöðvum. Á kynningunum er farið yfir niðurstöðurnar og samanburð við aðrar starfsstöðvar og fyrirtækið í heild, auk samanburðar við önnur fyrirtæki í gagnabanka Gallup. Samhliða vinnustaðagreiningu er framkvæmt yfirmannamat og fá allir sem hafa fimm eða fleiri undirmenn mat og sérstaka kynningu. Til viðbótar gefst starfsfólki kostur á að meta gæði innri þjónustu megin- og stoðsviða.

ÁTVR er þátttakandi í könnun SFR um Stofnun ársins. Einkunn ársins hækkaði á milli ára í nær öllum þáttum og varð ÁTVR í fjórða sæti af stórum stofnunum og þar með ein af Fyrirmyndastofnunum ársins. Heildareinkunnin hækkaði úr 4,15 í 4,27 sem er hæsta einkunn sem ÁTVR hefur fengið í könnuninni. Til samanburðar var meðaltal heildareinkunnna stærri stofnana 3,82.

VINNUSTADAGREINING FRAMKVÆMD AF GALLUP: HELGUN STARFSFÓLKS (STARFSÁNÆGJA)

kvarðinn 1-5

ÁTVR er þátttakandi í könnun SFR um Stofnun ársins. Einkunn ársins hækkaði á milli ára í nær öllum þáttum og varð ÁTVR í fjórða sæti af stórum stofnunum og þar með ein af Fyrirmyndastofnunum ársins.

Heilsuefandi vinnustaður

Í samræmi við stefnu er starfsfólk hvatt með margvíslegum hætti til heilsuefingar. Boðið er upp á líkamsræktarstyrki og samgöngusamninga fyrir þá sem ferðast til og frá vinnu með vistvænum hætti, að jafnaði þrisvar sinnum í viku eða oftar. Samningstímabilin eru tvö, sumar og vetur. 163 starfsmenn voru með samning yfir sumartímann, en heldur færri nýta sér vetrarsamning, eða 106 starfsmenn. Árlega er gerð könnun á meðal starfsfólks þar sem spurt er út í ýmsa þætti tengda samgöngusamningum og ferðamáta. Á undanförunum árum hefur markvisst verið unnið að því að bæta aðstöðu starfsfólks til að stuðla að vistvænum samgöngum. Ánægjulegt er að sjá að í könnuninni telja 77% að aðstaða á vinnustað styðji við vistvænan ferðamáta, eingöngu 5% telja svo ekki vera.

Á árinu var skilgreind viðburðadagskrá undir yfirskriftinni Góð heilsa allt árið. Fjölmargir fyrirlestrar og viðburðir voru á dagskrá, þar sem bæði var hugað að líkamlegri og andlegri heilsu. Starfsfólk var hvatt til þátttöku í Lífshlaupinu og Hjólað í vinnuna, sem eru skemmtilegar keppnir sem hvetja fólk til hreyfingar. Í Lífshlaupinu varð Vínubúðin í fyrsta sæti í sínum flokki í fjölda daga og í öðru sæti í fjölda mínútna. Í mars var starfsfólki boðið upp á heilsufarmælingu en þar eru mældir þættir eins og kólesteról, blóðsykur, blóðþrýstingur, fituprósent og BMI-stuðull. Á minni starfsstöðvum er starfsfólki boðið upp á að leita til næstu heilsugæslustöðvar til að fá sambærilega mælingu.

Kjarasamningar og jafnlaunaúttekt

Starfsfólk fær greidd laun í samræmi við kjarasamninga fyrir utan forstjóra, sem heyrir undir Kjararáð. Fjármála- og efnahagsráðherra fyrir hönd ríkisins gerir kjarasamning við viðkomandi stéttarfélög, auk þess sem ÁTVR hefur gert stofnanasamning um nánari útfærslur kjarasamnings við annars vegar SFR og hins vegar einstök félög háskólamenntaðra starfsmanna.

ÁTVR hlaut í annað sinn Gullmerki í jafnlaunaúttekt PwC. Jafnlaunaúttektin hefur það markmið að greina kynbundinn launamun innan fyrirtækisins og meta hvort fyrirtækið greiði báðum kynjum sömu laun fyrir sambærileg störf. Í úttektinni var engin athugasemd gerð. Niðurstaðan er staðfesting á þeirri stefnu sem lengi hefur verið fylgt, að konum og körlum eru greidd jöfn laun. Í lok ársins hófst vinna við innleiðingu á jafnlaunastaðli og er stefnt að vottun á fyrri hluta næsta árs.

Jafnlaunaúttekt
PwC
2016

Upplýsingagjöf

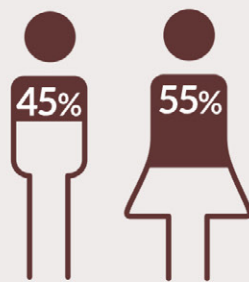
Til að starfsfólk geti sinnt starfi sínu sem best og veitt góða þjónustu er mikil áhersla lögð á að veita starfsfólki góðar upplýsingar um allt sem snýr að rekstri. Reglulegir starfsmannafundir eru haldnir m.a. á öllum stærri starfsstöðvum, auk þess sem birtar eru upplýsingar, fréttir og fróðleikur á innri vef, Ásgarði. Fréttabréf starfsfólks, Flöskuskeytið, var gefið út 5 sinnum á árinu. Blaðið er sent heim til starfsfólks en það er m.a. gert til að gefa fjölskyldunni innsýn í starfsemi og félagslífið. Enda eru myndir úr félagslífinu og frá viðburðum fyrirtækisins líklega vinsælasta efnið þótt í blaðinu sé að finna fjölbreytt efni, bæði fréttir og fróðleik.

Slysaskráning og fjarvistir vegna veikinda

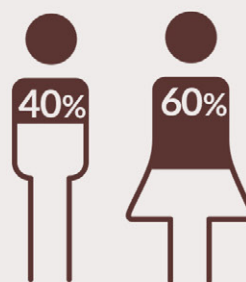
Sjö vinnuslys voru skráð á árinu, einu fleira en árið á undan. Á innri vef var settur teljari sem segir frá slysalausum dögum. Markmiðið er að efla árvekni starfsfólks og hvetja það til að koma með ábendingar um hættur. Langtímamarkmiðið er að sjálfsögðu slysalaus vinnustaður.

Fjarvistir vegna veikinda og veikinda barna sem hlutfall af unnum vinnustundum, voru 2,5% og hafa lítillega aukist á milli ára, voru 2,3% árið 2015. Í heildina eru fjarvistir kvenna 2,3% og karla 2,7%. Skæð influensa herjaði á landsmenn í upphafi árs og mátti glöggst sjá það á fjarvistum starfsfólks sem voru meiri fyrri hluta ársins.

Fastráðið
starfsfólk 236
í desember 2016

542 störfuðu
hjá ÁTVR í desember 2016

Starfsmannafjöldi og ársverk

Í árslok störfuðu samtals 236 fastráðnir starfsmenn, 129 konur og 107 karlar hjá fyrirtækinu. Í desember voru starfsmenn alls 542, bæði fastráðnir og tímavinnufólk, þar af voru 326 konur og 216 karlar. Tímavinnufólk er starfsfólk sem vinnur á álagstímum, seinni hluta vikunnar, í sumarafleysingum og um jól. Af þeim sem voru í vinnu í desember voru 31% í fullu starfi, 13% í hlutastarfi og 56% í tímavinnu.

Starfsmannavelta hjá fyrirtækinu í heild var 22%. Mesta starfsmannaveltan er hjá starfsfólki í tímavinnu, eða 27% en minnst hjá starfsfólki í fullu starfi, 13%. Í viðauka í lið GA-LA1 má sjá sundurliðun starfsmannaveltu eftir ráðningarformi, aldri og kyni.

Heildarfjöldi starfsmanna sem fengu greidd laun á árinu var 722. Umreiknað í ársverk voru þau 312 í samanburði við 287 árið áður. Í heildina hefur ársverkum því fjölgað um 8,7% á milli ára. Skýringin er m.a. ný Vínbúð sem opnuð var í Spönginni í desember 2015 og meiri umsvif sem fylgja mikilli söluaukningu á árinu.

Námskeið og starfsþróun

Að veita framúrskarandi þjónustu krefst þekkingar. Mikil áhersla er lögð á að starfsfólk hugi að þekkingu sinni og er mest öll fræðsla innan vébanda Vínskóla Vínbúðanna. Alls starfa hjá fyrirtækinu 17 vinnráðgjafar á mismunandi starfsstöðvum sem allir hafa lokið alþjóðlegu prófi (WSET). Í þjónustukönnun voru viðskiptavinir spurðir um afstöðu til þekkingar starfsfólks og var niðurstaðan mjög ánægjuleg, 81% telja starfsfólk Vínbúðanna búa yfir mjög og frekar mikilli þekkingu en eingöngu 2% telja þekkinguna mjög eða frekar litla.

Samanlagt voru námskeiðsstundir tæplega 5.000 sem samsvarar rúmum tveimur dögum á hvert stöðugildi. Ekki eru í þessum tölum tímar yfir fyrirlestra og þátttöku starfsfólks í símenntun hjá Stjórnvísi, Dokkunni, hjá upplýsingatækniyrirtækjum og háskólasamfélaginu.

Samanlagt voru námskeiðsstundir tæplega
5.000 sem samsvarar rúmum tveimur dögum á
hvert stöðugildi.

SAMFÉLAGSLEG ÁBYRGÐ

Við viljum að sátt ríki í samfélaginu um núverandi fyrirkomulag á smásölu áfengis og því leitum við stöðugt nýrra leiða til að bæta reksturinn. Við gætum jafnræðis við val og dreifingu á vörum og förum vel með verðmæti og notum auðlindir af ábyrgð.

2001		<ul style="list-style-type: none"> Samfélagsleg ábyrgð fyrst nefnd í stefnu 	2004		<ul style="list-style-type: none"> Árangursmælingar innleiddar
2005		<ul style="list-style-type: none"> Aukin áhersla á samfélagslega ábyrgð 	2008		<ul style="list-style-type: none"> Norrænt samstarf í samfélagslegri ábyrgð. Vinna hefst við gerð siðareglna með áherslu á aðfangakeðjuna
2010	CSR	<ul style="list-style-type: none"> Sjálfsmat CSR byggt á EFQM 	2011		<ul style="list-style-type: none"> Lög um verslun með áfengi og tóbak nr. 86/2011
2012		<ul style="list-style-type: none"> ISO26000 Stofnsamningur við birgja tók að fullu gildi ÁTVR aðili að Global Compact 	2013	GRI	<ul style="list-style-type: none"> Ársskýrsla 2012 í samræmi við GRI sjálfbærnisvísu – G3.1 Endurtekið CSR sjálfsmat Jafnlaunavottun ÁTVR aðili að Festu
2014	GRI	<ul style="list-style-type: none"> Árangursmælingar endurmetnar Aukið úrval fjölnota poka Ársskýrsla 2013 í samræmi við GRI sjálfbærnisvísu – G4 	2015	GRI	<ul style="list-style-type: none"> Ársskýrsla 2014 í samræmi við GRI sjálfbærnisvísu – G4
2016	GRI	<ul style="list-style-type: none"> Þátttaka í Loftslagsyfirlýsingu Festu og Reykjavíkurborgar Ársskýrsla gefin út á rafrænu formi 	2016	GRI	<ul style="list-style-type: none"> Jafnlaunavottun, Kuðungurinn

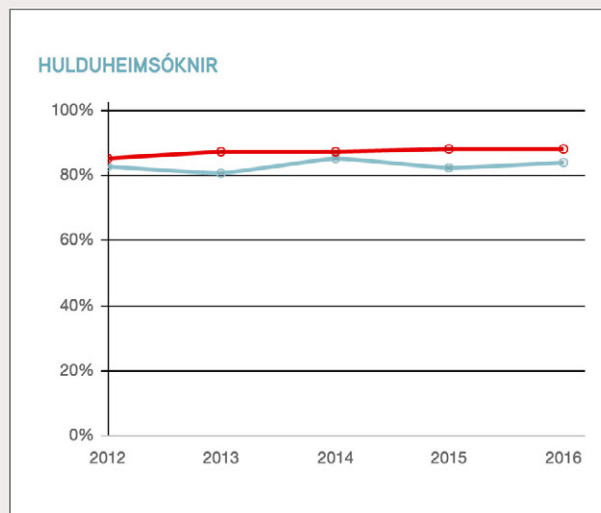
Fyrirkomulag einkasölu áfengis á Íslandi

Í þjóðfélaginu hefur mikið verið rætt um framtíðarfyrirkomulag áfengissölu á Íslandi. Kynnt hefur verið á Alþingi frumvarp þar sem lagt er til að leggja ÁTVR niður í núverandi mynd og leyfa sölu áfengis í almennum verslunum s.s. matvöruverslunum. Í könnun sem Gallup framkvæmdi voru landsmenn spurðir um ánægju um fyrirkomulag áfengissölu á Íslandi. Niðurstaðan er að vaxandi fylgi er við núverandi fyrirkomulag og eru 66% ánægðir, 20% hlutlausir og 14% óánægðir.

Vaxandi fylgi er við núverandi fyrirkomulag og eru 66% ánægðir, 20% hlutlausir og 14% óánægðir.

Skilríkjaeftirlit og skilaboð til ungra viðskiptavina

Á undanförunum árum hefur mikil áhersla verið lögð á að tryggja að viðskiptavinir hafi náð 20 ára aldri. Hulduheimsóknir sem framkvæmdar eru af utanaðkomandi aðilum í öllum stærri Vínubúðum þ.e. á höfuðborgarsvæðinu, Selfossi, í Reykjanesbæ og á Akureyri. Heimsóknunum er ætlað að efla þjálfun starfsfólks í þeim tilgangi að tryggja réttan aldur viðskiptavina. Að meðaltali eru þrjár heimsóknir í mánuði í hverja Vínubúð þar sem kannað er hvort ungt fólk á aldrinum 20–25 ára er spurt um skilríki þegar það verslar.

Til að leggja áherslu á samfélagslega ábyrgð sem felst í aldurseftirliti viðskiptavina hafa verið birtar ýmsar auglýsingar. Skilaboðum er beint til ungra viðskiptavina þar sem þeir eru hvattir til að hafa skilríki meðferðis og sýna þau að fyrri bragði. Auglýsingarnar eru í léttum dúr þótt undirtóninn sé alvarlegur.

Styrkir

Um árábil hefur ÁTVR styrkt og starfað með aðilum sem sinna ýmsum mannúðar- og forvarnarmálum. Megináherslan er þó lögð á að styrkja þá sem starfa að rannsóknum og forvörnum á sviði áfengis og vímuefna.

Umhverfismál

ÁTVR er eitt af 104 fyrirtækjum sem taka þátt í samstarfsverkefni Festu og Reykjavíkurborgar um að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og lágmarka neikvæð umhverfisáhrif. ÁTVR hefur þess vegna sett sér **loftslagsmarkmið til ársins 2030**.

Í meginatriðum eru markmiðin að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda, minnka myndun úrgangs, innleiða sjálfbærni í ferla fyrirtækisins, mæla árangurinn og gefa reglulega út upplýsingar um stöðu fyrrnefndra þátta. Umhverfisstjórnun byggir m.a. á mælingum þar sem notast er við grænt skortkort og svokallaðan GRI stuðul (Global Reporting Initiative) við skrásetningu margvíslegra aðgerða í þágu samfélagsins.

Hjólavottaður vinnustaður

Hjólavottun vinnustaða er nýjung á Íslandi. Vottunin er tæki til að innleiða bætta hjólreiðamenningu og þar með draga úr umhverfisáhrifum. Vinnustaðir geta fengið viðurkenningu í þremur flokkum, þ.e. gull, silfur og brons, eftir því hve hjólreiðavæðir þeir eru. Vínúðin fékk gullvottun og var um leið fyrsti vinnustaðurinn á Íslandi til að fá slíka vottun. Samgöngusamningar og bætt aðstaða starfsfólks og viðskiptavina eru meðal aðgerða sem eru til þess fallnar að stuðla að bættri hjólreiðamenningu.

Græn skref

ÁTVR er með grænt bókhald og er þátttakandi í Grænum skrefum í ríkisrekstri sem er leið fyrir opinbera aðila til að vinna markvisst að umhverfismálum eftir skýrum gáttlistum og fá viðurkenningu frá Umhverfisstofnun eftir hvert skref. Margar Vínúðir bættust í hóp þeirra starfsstöðva sem hafa innleitt Græn skref og þeim fjölga hratt sem hafa innleitt öll fimm skrefin. Stefnt er að innleiðingu Grænna skrefa í allar Vínúðir á árinu 2017.

Endurvinnsla

Unnið var að fjölmörgum verkefnum á sviði umhverfismála og með samstilltu átaki tókst að ná 92% endurvinnsluhlutfalli. Pappi og plast eru fyrirferðarmiklir flokkar og stöðugt er unnið að því að minnka magn af blönduðum úrgangi sem ekki fer til endurvinnslu. Þar sem því verður við komið er viðskiptavinum gert kleift að nálgast pappakassa til að endurnýta.

Mikilvægt skref á sviði endurvinnslu var stigið með því að ÁTVR og Oddi prentun og umbúðir ehf. tóku höndum saman í verkefni sem lýtur að endurvinnslu á notuðu plasti sem fellur til í starfsemi ÁTVR. Áður var plastið sent utan til frekari endurvinnslu. Einkum er um að ræða svokallaða strekkifilmu sem sett er utan um vörubretti í flutningi. Á árinu voru 18,4 tonn af plasti endurunnin hjá Odda. Oddi notar hráefnið til framleiðslu á burðarpokum og sorppokum. Markmiðið er að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og minna myndun úrgangs. Verkefnið er liður í að minnka umhverfisfótspor, en bæði fyrirtækin hafa skrifað undir yfirlýsingu um loftslagsmál.

18,4

tonn af plasti endurunnin
hjá Odda

81%

skil á gleri

85%

skil á plasti

Plastpokar og fjölnota pokar

Fjöldi viðskiptavina jókst um tæplega 7% á árinu, þeir voru alls 4,7 milljónir. ÁTVR hefur með markvissum hætti hvatt viðskiptavinum til að draga úr notkun plastpoka með því að bjóða fjölbreytt úrval af fjölnota pokum á hagstæðu verði. Sala á plastpokum jókst hins vegar á milli ára um tæp 3% og voru seldir tæplega 1,7 milljónir pokar. Hlutfall þeirra sem kaupa poka hefur hins vegar lækkað á milli ára og er nú um 36%.

	2015	2016	% breyting
Seldir lítrar	19.602.936	20.886.356	6,5%
Fjöldi viðskiptavina	4.427.176	4.730.677	6,9%
Seldir plastpokar	1.638.722	1.686.635	2,9%
Bréfpokar gefnir viðskiptavinum	1.725.000	1.847.000	7,1%
Margnota burðarpokar	35.360	32.625	-7,7%
Seldir maíspokar	110.158	61.392	-44,3%
Seldir bréfpokar	1.996	1.540	-22,8%
Hlutfall plastpokar og sala	37,0%	35,7%	-3,7%

Bein losun
CO₂-ígildi (GHL)

134
tonn

Endurvinnslu-
hlutfall

92%

Kolefnisjöfnun

158
tonn

Matjurtagarður

Til að stuðla að sjálfbærni var gerð tilraun í byrjun sumars og komið upp litlum matjurtagarði á lóðinni á Stuðlahálsi. Í garðinum voru ræktaðar ýmsar tegundir t.d. rabbarbari, rífsber, kryddjurtir, kartöflur, grænkál og jarðarber. Uppskeran var síðan nýtt í mötuneyti starfsfólks. Tilraunin tókst vel og stefnt er að aukinni ræktun næsta sumar.

EIGANDINN

Við viljum að sátt ríki í samfélaginu um núverandi fyrirkomulag á smásölu áfengis. Starfsemin miðast við að hún sé sem hagkvæmust og afli tekna sem nægi til að greiða rekstrarkostnað og skila hæfilegum arði til ríkissjóðs.

Rekstur

Stór hluti tekna er með einum eða öðrum hætti hluti af tekjum ríkissjóðs þ.e. í formi áfengis- og tóbaksgjalda, virðisaukaskatts og arðs. Í ár nam þessi upphæð um 23.348 milljónum króna, en var 23.566 milljónir kr. árið 2015.

Alls nam arður ÁTVR til ríkissjóðs 1.000 m.kr.

Hagnaður og sölutölur

Hagnaður ÁTVR var 1.629 m.kr. í samanburði við 1.221 m.kr. árið 2015. Rekstrartekjur ársins voru 33.058 m.kr. Rekstrargjöld námu 31.438 m.kr. Þar af var vörunotkun 28.037 m.kr. Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir (EBITDA) var 1.842 m.kr. eða 5,6% miðað við 4,8% á fyrra ári. Arðsemi eiginfjár á árinu var 38,8%.

HLUTUR RÍKISSJÓÐS AF BRÚTTÓSÖLU ÁTVR

	2016	2015
Magn gjald tobaks	5.520.208	5.650.429
Arður til ríkissjóðs	1.000.000	1.500.000
Áfengisgjald*	11.950.683	9.366.459
Virðisaukaskattur	4.866.843	7.049.169
	23.347.734	23.566.057

*Áfengisgjald reiknað út eftir seldu magni

1. janúar var gerð sú breyting að virðisaukaskattur á áfengi varð 11% í stað 24%. Á sama tíma var áfengisgjald á bjór hækkað um 20,2%, á léttvíni um 21,7% og á sterku áfengi um 21%. Stefnt var að því að breytingin hefði sem minnst áhrif á söluverð áfengis. Að jafnaði hafði þessi breyting ekki mikil áhrif á verð en 1. janúar var verði breytt á 1.400 vörum af þeim rúmlega 2.000 vörunúmerum sem fáanleg voru í Vínbúðunum á þessum tíma. Meðalverðbreytingin var tæplega 1% til lækkunar. Alls lækkuðu 800 vörur en um 600 hækkuðu, í mörgum tilfellum var breytingin óveruleg.

Sala áfengis

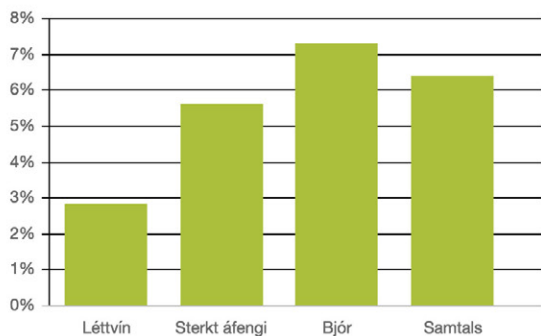
Tekjur af sölu áfengis voru 23.646 m.kr. án vsk. og hækkuðu um 19,6% á milli ára. Alls voru seldir 20,9 milljónir lítra af áfengi. Sala ársins var 6,4% meiri í lítrum í samanburði við fyrra ár. Sala á sterku áfengi (>22% alk.) jókst um 5,6% en sala á léttvíni (<=22% alk.) jókst um 2,8% og á bjór um 7,3%.

Sala tobaks

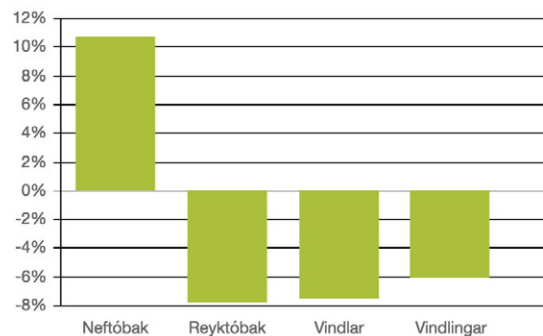
Tekjur af sölu tobaks drógust saman um 2% á milli áranna 2015 og 2016 og voru 9.335 m.kr. án vsk. Sala á vindlingum (sígarettum) dróst saman í magni á milli ára um 6,1%, sama má segja um sölu á vindlum en þar var samdrátturinn 7,5% og sala reyk tobaks dróst saman um 7,7%. Hins vegar jókst sala á neftóbaki um 10,7%.

**BREYTING Á SÖLU ÁFENGIS EFTIR FLOKKUM
2015-2016**

BREYTING Á SÖLU TÓBAKS 2015-2016

Framkvæmdir

Í árslok 2016 rak ÁTVR 50 Vínbúðir auk vefbúðar, þar af eru 13 á höfuðborgarsvæðinu. Engin ný Vínbúð var opnuð á árinu.

Vínbúðin á Akranesi opnaði í byrjun árs eftir gagngerar endurbætur. Lagfæringar og breytingar voru gerðar á öllu húsnæðinu auk þess sem allar innréttingar og kassaborð voru endurnýjuð enda Vínbúðin komin til ára sinna. Vínbúðin á Sauðárkróki var einnig endurnýjuð. Talsverðar breytingar voru einnig gerðar á lóðinni umhverfis Vínbúðina, inngangurinn var fluttur m.a. til að gera aðgengi viðskiptavina betra. Stefnt er að því að klæða húsið að utan á næsta ári. Vínbúðinni í Stykkishólmi var breytt, hún máluð og skipt um innréttingar.

Skipt var um kassaborð í fjórum Vínbúðum á Akureyri, Eiðistorgi, í Kringlunni og á Dalvegi. Nýju kassaborðin eru hönnuð með þarfir starfsfólks í huga, en hægt er að hækka þau og lækka auk þess sem lýsingin er stillt eftir þörfum hvers og eins. Í desember var Vínbúðin í Smáralind flutt um set innan Smáralindar. Vínbúðin er björt og skemmtileg og stór kælir er í búðinni. Auk þessara framkvæmda var víða hugað að viðhaldi og minniháttar endurbótum á Vínbúðum. Í dreifingarmistöð var hluti af rekkakerfi endurnýjað til að auka öryggi og til að bæta skipulag í vöruhúsinu.

Dreifing

ÁTVR dreifir vörum með eigin bifreiðum á höfuðborgarsvæðinu, til Akraness, Borgarness, Reykjanesbæjar, Grindavíkur og á Suðurland allt til Hvalsvallar. Aðrir flutningar er boðnir út. Með markvissri vörustjórnun er leitað leiða til að koma vörum til Vínbúða með sem skilvirkustum hætti um leið og hugað er að því að lágmarka umhverfisáhrif flutninganna.

50

Vínbúðir um
allt land

13

Vínbúðir á
höfuðborgarsvæðinu

BIRGJAR

Við gætum jafnræðis við val og dreifingu á vöru. Lögð er áhersla á góð samskipti við birgja en þau fara meðal annars fram á sérstöku vefsvæði sem veitir aðgang að upplýsingum sem þá varða.

Stefna og framkvæmd ÁTVR gagnvart birgjum

Skilyrði fyrir því að hægt sé að sækja um vörur í reynslusölu í Vínbúðirnar er að viðkomandi hafi leyfi til innflutnings á áfengi. Áður en viðskipti geta hafist þarf birgir að undirrita stofnsamning um vörukaup áfengis. Samningurinn er heildarsamningur og tekur til allra vörukaupa ÁTVR frá birgi og veitir aðgang að sérstöku vefsvæði (birgjavef). Samningnum er ætlað að einfalda skjalagerð og samskipti aðila, jafnframt því sem hann kveður heildstætt á um réttarstöðu aðila á grundvelli reglugerðar um vöruval, innkaup og dreifingu ÁTVR á áfengi (Nr. 1106/2015).

722

nýjar vörur teknar í
reynslusölu

Sala bjórs
70%
innlendur bjór

77%

birgja ánægðir með ÁTVR

Birgjavefur, fundir og viðhorfskannanir

Á birgjavef eru margvíslegar upplýsingar ætlaðar birgjum. Vefurinn var endurnýjaður á árinu þar sem markmiðið var að gera hann aðgengilegri og auðveldari í notkun. Meðal breytinga eru að vefurinn er nú skalanlegur og hægt að nýta hann með auðveldum hætti í öllum helstu tækjum. Ferli umsókna var einfaldað, leitinn var stórbætt og sett upp viðburðadagatal til að halda utan um allar helstu dagsetningar. Einn stór þáttur til að auka öryggi við innskráningu og auðvelda utanumhald um aðgang er að nú verður að skrá sig inn á vefinn með rafrænum skilríkjum í síma eða Íslykli. Auk almennra fréttu geta birgjar haft yfirsýn yfir stöðu umsókna, nálgast söluskýrslur og framlegðarskrá. Við endurskoðun á vefnum var m.a. leitað til nokkurra birgja og gerð könnun til að tryggja að breytingarnar kæmu að sem mestu gagni.

Þjónustuvefur birgja var endurnýjaður á árinu og er hann nú öruggari og aðgengilegri.

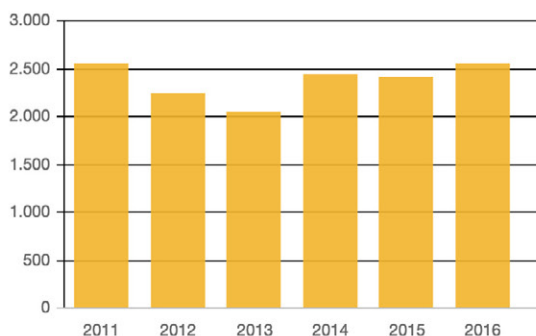
Til að auka upplýsingagjöf eru að jafnaði haldnir tveir fundir á ári þar sem öllum birgjum er boðin þátttaka. Á fundunum er farið yfir ýmsa þætti í rekstri og framkvæmd reglna sem snúa að samskiptum ÁTVR og birgja.

Árlega eru gerðar tvær viðhorfskannanir á meðal birgja. Tilgangurinn er að fá fram skoðanir þeirra á ýmsum þáttum s.s. þjónustu, framkvæmd vöruvalsreglna og upplýsingagjöf. Við úrvinnslu er birgjum skipt í tvo flokka eftir veltu. Stórir birgjar eru þeir sem hafa yfir 100 m. kr. viðskipti á ársgrundvelli við ÁTVR en minni þeir sem eru með viðskipti undir þeirri upphæð. Almennu eru stærri birgjar ánægðari en þeir minni. Niðurstöðurnar eru nýttar til að leita leiða til úrbóta á þeim þáttum sem betur mega fara og viðhalda því sem vel er gert.

Ánægja birgja með ÁTVR í heildina er svipuð á milli ára, lækkar lítillega, það sama má segja um hversu birgjar eru ánægðir með fyrirkomulag áfengissölu á Íslandi. Á heildina lítið eru birgjar nokkuð ánægðir með þjónustu og upplýsingagjöf. Þær áskoranir sem ÁTVR stendur jafnan frammi fyrir í samskiptum við birgja er að tryggja hlutleysi við ákvarðanir og á það jafnt við um val, dreifingu og framstillingu vöru.

FJÖLDI FRÁVIKA Í VÖRUMÓTTÖKU

flest frávík eru vegna ósöluhæfrar vöru, vöntunar eða umframmagns í afhendingu og vegna strikamarkja.

Önnur innkaup

Árlega eru sett markmið um grænt bókhald fyrir fjölmarga þætti og fylgst með niðurstöðunni mánaðarlega. ÁTVR er þátttakandi í verkefninu Vistvæn innkaup (VINN) og skilar inn tölum um grænt bókhald. Verkefnið er samstarfsvettvangur opinberra aðila en meginþættir verkefnisins eru að þróa vistvæn innkaup og stuðla þar með að grænum ríkisrekstri. Markvisst er unnið að því að auka hlut á vistvænum vörum og í mótuneyti hefur aukin áhersla verið á innkaup á lífrænt vottuðum vörum.

ÁFENGIS- OG TÓBAKSVERSLUN RÍKISINS

Stuðlaháls 2 vinbudin@vinbudin.is vinbudin.is

ÁRSREIKNINGUR 2016

SKÝRSLA OG ÁRITUN FORSTJÓRA

Afkoma ÁTVR á árinu 2016 var betri en áætlanir gerðu ráð fyrir. Hagnaður ársins var 1.629 m.kr. Eignir námu 6.938 m.kr, skuldir voru 2.104 m.kr. og eigið fé nam 4.834 m.kr. í árslok 2016. Greiddur var 1.000 m.kr. arður í ríkissjóð.

Áfengi var selt fyrir 26.248 m.kr. með virðisaukaskatti. Sala áfengis í lítrum jókst um 6,44% frá árinu á undan og seldust 20.866 þús. lítrar, þar af var bjórsala 16.400 þús lítrar. Sala tóbaks nam 11.576 m.kr. með virðisaukaskatti. ÁTVR innheimtir tóbaksgjald. Gjaldið nam 5.530 m.kr. á árinu 2016 og lækkaði um 120 m.kr. frá árinu 2015. Sala vindlinga í magni drógst saman um 6,1%. Sala vindlinga nam 1.003 þús kartonum og af vindlum seldust 5.560 þúsund stykki. Selt magn neftóbaks var 39.973 kg.

Á árinu fengu 722 starfsmenn greidd laun hjá ÁTVR. Margir eru í hlutastarfi. Lætur nærri að ársverk hafi verið 312 og hefur þeim fjölgað um 25 frá 2015.

Viða var unnið að endurnýjun og lagfæringum. Þær helstu voru eftirfarandi: Vínbúðin á Akranesi var endurnýjuð frá grunni. Vínbúðin á Sauðárkróki var stækkuð. Vínbúðin í Smáralind var flutt á nýjan stað í verslunarmiðstöðinni og settur upp bjórkælir.

Ný afgreiðsluborð voru sett upp á Akureyri, Akranesi, Dalvegi í Heiðrúnu, Kringlunni og á Sauðárkrók. Lokið var við lóðarframkvæmdir að Stuðlahálsi 2. Í Vínbúðinni í Stykkishólmi var skipt um innréttingar og málað.

Lög um um gjald af áfengi og tóbaki var breytt í upphafi árs þannig að áfengisgjald var hækkað um 20,2-21,7% eftir flokkum á móti lækkun á virðisaukaskatti úr 24% þrepi í 11%. Tóbaksgjald var hækkað um 2,5-2,7% eftir flokkum.

Forstjóri ÁTVR staðfestir ársreikning fyrirtækisins fyrir árið 2016 með undirritun sinni.

Reykjavík, 17. mars 2017

Ívar J. Arndal, forstjóri

ÁRITUN ENDURSKOÐENDA

Til ÁTVR

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning ÁTVR fyrir árið 2016. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu forstjóra, rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymisýfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Við staðfestum að samkvæmt okkar bestu vitund eru í skýrslu forstjóra, sem fylgir ársreikningi þessum, veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu ÁTVR 31. desember 2016, afkomu hennar og breytingu á handbæru fé á árinu 2016, í samræmi við lög um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla fyrir opinbera aðila. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér á eftir. Við erum óháð ÁTVR og í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina hafi verið aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að undirbyggja álit okkar.

Ábyrgð forstjóra á ársreikningnum

Forstjóri eru ábyrgur fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Hann er einnig ábyrgur fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissu er mikil vissu, en ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla fyrir opinbera aðila muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla fyrir opinbera aðila og hún byggir á faglegri dómgreind og gagnrýni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að undirbyggja álit okkar. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, villandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir og kanna hvort það tryggir viðunandi árangur.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda ásamt tengdum skýringum séu viðeigandi.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með taldar skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Við upplýsum stjórnendur um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og mikilvæg atriði sem kunna að koma upp við endurskoðun okkar þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Ríkisendurskoðun, 17. mars 2017

Sveinn Arason, ríkisendurskoðandi

Óskar Sverrisson, endurskoðandi

REKSTRARREIKNINGUR ÁRIÐ 2016

	Skýringar	2016	2015
Rekstrartekjur			
Sala áfengis		23.646.601	19.772.887
Sala tóbaks		9.335.327	9.529.577
Sala umbúða o.fl.		76.508	92.997
		33.058.436	29.395.461
Rekstrargjöld			
Vörunotkun	10	28.036.913	25.026.888
Laun og launatengd gjöld	11-13	2.123.712	1.892.613
Húsnæðiskostnaður		547.552	551.307
Sölu- og dreifingarkostnaður		174.128	213.473
Stjórnunar- og skrifstofukostnaður		288.869	264.292
Annar rekstrarkostnaður		45.115	37.699
Afskriftir	15	221.741	177.536
		31.438.030	28.163.808
Rekstrarhagnaður		1.620.406	1.231.653
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	14	9.020	(10.736)
Hagnaður ársins		1.629.426	1.220.917

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2016

	Skýringar	2016	2015
Eignir			
Rekstrarfjármunir	4, 15	1.158.329	1.219.800
Eignarhlutir í öðrum félögum	5, 16	7.500	7.500
Fastafjármunir samtals		1.165.829	1.227.300
Birgðir	6, 17	2.114.426	1.608.361
Viðskiptakröfur	7, 18	1.704.020	1.565.459
Handbært fé	8	1.953.394	1.541.907
Veltufjármunir samtals		5.771.840	4.715.727
Eignir samtals		6.937.669	5.943.027
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Óráðstafað eigið fé	19	4.833.408	4.203.982
Eigið fé samtals		4.833.408	4.203.982
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir	9	1.603.977	1.246.004
Aðrar skammtímaskuldir		500.284	493.041
Skammtímaskuldir samtals		2.104.261	1.739.045
Eigið fé og skuldir samtals		6.937.669	5.943.027
Skuldbindingar	20		

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

SJÓÐSTREYMI ÁRIÐ 2016

	Skýringar	2016	2015
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		1.629.426	1.220.917
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á sjóðstreymi:			
Afskriftir	15	221.741	177.536
Tap (söluhagnaður) af fastafjármunum		1.105	(22.045)
Veltufé frá rekstri		1.852.272	1.376.408
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:			
Birgðir, (hækkun)		(506.065)	(218.771)
Skammtímafröfur, (hækkun)		(138.561)	(121.669)
Skammtímaskuldir, hækkun		365.216	70.195
		(279.410)	(270.245)
Handbært fé frá rekstri		1.572.862	1.106.163
Fjárfestingarhreyfingar			
Innréttingar og annar búnaður	15	(128.818)	(141.124)
Bifreiðar	15	(32.557)	(34.990)
Söluverð rekstrarfjármuna		0	31.654
Fjárfestingarhreyfingar		(161.375)	(144.460)
Fjármögnunarhreyfingar			
Arður til ríkissjóðs	19	(1.000.000)	(1.500.000)
Fjármögnunarhreyfingar		(1.000.000)	(1.500.000)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		411.487	(538.297)
Handbært fé í ársbyrjun		1.541.907	2.080.204
Handbært fé í lok ársins		1.953.394	1.541.907

SKÝRINGAR

Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskila

1. Ársreikningur ÁTVR er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og reglugerð nr. 696/1996 um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga.

Ársreikningurinn byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Skattar

2. Ríkisstofnanir og ríkisfyrirtæki greiða almennt ekki tekjuskatta.

Erlendir gjaldmiðlar og innlendar vísitölur

3. Eignir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á kaupgengi í árslok en skuldir eru umreiknaðar á sölugengi. Viðskipti í erlendum gjaldeyri á árinu eru umreiknuð í íslenskar krónur á viðskiptadegi. Gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

Peningalegar eignir og skuldir sem bundnar eru verðtryggingu eru færðar miðað við vísitölur sem tóku gildi 1. janúar 2017. Breytingar sem myndast eru færðar í rekstrarreikning.

Rekstrarfjármunir

4. Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði. Frá kostnaðarverði eru dregnar reiknaðar afskriftir.

Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum kostnaði við að koma eignunum á viðeigandi stað og í nothæft ástand.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði miðað við áætlaðan endingartíma og eignarhaldstíma.

Eignarhlutar í öðrum félögum

5. Eignarhlutar í félögum eru færðir á nafnverði.

Birgðir

6. Birgðir samanstanda af endursöluvörum og rekstrarvörum. Birgðirnar eru metnar á síðasta innkaupsverði að teknu tilliti til gallaðra og úreltra vara.

Viðskiptakröfur

7. Greiðslukortakröfur eru færðar meðal viðskiptakrafna. Viðskiptakröfur eru færðar á kostnaðarverði.

Handbært fé

8. Handbært fé samanstendur af sjóði og bankainnstæðum.

Viðskiptaskuldir

9. Viðskiptaskuldir eru færðar á kostnaðarverði.

Vörunotkun

10. Tóbaksgjald er innheimt við sölu tóbaks og er því skilað mánaðarlega til Tollstjóra. Tóbaksgjaldið er skilgreint sem hluti af kostnaðarverði seldra vara í bókhaldi ÁTVR. Alls námu greiðslur tóbaksgjalda 5.530 m.kr. á árinu 2016 en voru 5.650 m.kr. á árinu 2015.

Sundurliðun vörunotkunar

	2016	2015
Vörunotkun, áfengi	20.110.049	16.946.104
Vörunotkun, tóbak	7.905.918	8.060.805
Vörunotkun, umbúðir	20.946	19.979
	28.036.913	25.026.888

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Starfsmannamál

11. Laun og launatengd gjöld sundurliðast þannig:

	2016	2015
Dagvinnulaun	1.175.428	980.491
Yfirvinna	534.803	548.301
Launatengd gjöld	395.462	353.759
Viðbótarframlag til lífeyrissjóðs	4.110	7.572
Áfallið reiknað orlof, breyting	13.909	2.490
	2.123.712	1.892.613

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

12. Launagjöld hækka um 12,2% milli ára. Reiknuð ársverk á árinu 2016 voru 312 en ársverk reiknuð með sama hætti árið 2015 voru 287 sem er hækkun um 25 ársverk eða 8,7%.

Laun og launatengd gjöld vegna forstjóra námu 19,2 m.kr. en voru 17,8 m.kr. árið á undan.

Áunnið orlof starfsmanna til desemberloka er reiknað og fært í ársreikninginn. Það nam 112,4 m.kr. í árslok 2016 en til samanburðar var það 98,5 m.kr. árið áður.

13. Skuldbindingar ÁTVR vegna eftirlauna núverandi og fyrrverandi starfsmanna voru gerðar upp á árinu 1999. Skuldbindingar sem falla til árlega eru gerðar upp við Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins jafnóðum. Samkvæmt uppgjöri LSR námu lífeyrisskuldbindingar í árslok 2016 13,5 m.kr.

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

14. Sundurliðun fjármunatekna og (fjármagnsgjalda)

	2016	2015
Vaxtatekjur	140.693	112.368
Arðstekjur	750	750
Póknarir vegna debet- og kreditkorta	(103.292)	(100.154)
Fjármagnstekjuskattur	(28.105)	(22.381)
Vaxtagjöld	(1.026)	(1.319)
	9.020	(10.736)

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Rekstrarfjármunir

15. Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig:

	Bifreiðar	Fasteignir	Innréttingar og annar búnaður	Samtals
Stofnverð 1.1.2016	242.543	1.240.143	1.072.916	2.555.602
Viðbót á árinu	32.557	0	128.818	161.375
Selt og niðurlagt á árinu	0	(4.420)	0	(4.420)
Stofnverð 31.12.2016	275.100	1.235.723	1.201.734	2.712.557
Afskrifað 1.1.2016	119.897	705.563	510.342	1.335.802
Afskrifað á árinu	31.608	23.111	167.022	221.741
Selt og niðurlagt á árinu	0	(3.315)	0	(3.315)
Afskrifað 31.12.2016	151.505	725.359	677.364	1.554.228
Bókfært verð 31.12.2016	123.595	510.364	524.370	1.158.329
Afskriftarhlutföll	12-15%	2-4%	12-20%	

Gjaldfærð afskrift á rekstrarreikningi nemur 221.741 þús. kr.

Fasteignamat og váttryggingamat eigna félagsins í árslok greinist þannig:

	Fasteignamat	Brunabótamat	Bókfært verð
Fasteignir og lóðir	2.370.496	3.149.290	510.364

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Eignarhlutar í félögum

16. Hlutabréf í Endurvinnslunni hf. eru færð á nafnverði 7.500 þús. kr. Á árinu 2016 greiddi félagið 750 þús. kr. í arð til ÁTVR.

Birgðir

17. Birgðir um áramót skiptast í áfengi, tóbak, umbúðir og rekstrarvörur:

	2016	2015
Áfengi	1.879.926	1.431.485
Tóbak	202.705	143.752
Umbúðir	17.450	15.447
Rekstrarvörubirgðir	14.345	17.677
	2.114.426	1.608.361

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Viðskiptakröfur

18. Viðskiptakröfur sundurliðast þannig:

	2016	2015
Kröfur vegna greiðslukorta	1.526.868	1.426.950
Viðskiptakröfur	177.152	138.509
	1.704.020	1.565.459

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Eigið fé

19. Yfirlit eiginfjárreikninga

	Óráðstaðað eigið fé
Eigið fé 1.1.	4.203.982
Hagnaður skv. rekstrarreikningi	1.629.426
Arður til ríkissjóðs	(1.000.000)
Eigið fé 31.12	4.833.408

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Önnur mál

20. Í tengslum við starfsemi ÁTVR voru 38 húsaleigusamningar í gildi í árslok 2016.

Kennitölur

21. Fimm ára yfirlit í milljónum króna

	2016	2015	2014	2013	2012
Rekstur:					
Rekstrartekjur	33.058	29.395	28.645	27.401	26.605
Rekstrargjöld	(31.216)	(27.985)	(27.146)	(25.932)	(25.100)
Rekstrarhagn. f. afskr.	1.842	1.410	1.499	1.469	1.505
Afskriftir	(222)	(178)	(205)	(184)	(175)
Rekstrarhagnaður	1.620	1.232	1.295	1.285	1.330
Hreinar fjárm.tekjur	9	-11	-7	18	10
Hagnaður ársins	1.629	1.221	1.288	1.304	1.340
Efnahagur:					
Fastafjármunir	1.166	1.227	1.238	1.133	1.104
Veltufjármunir	5.772	4.716	4.914	5.483	5.477
Eignir alls	6.938	5.943	6.152	6.616	6.581
Eigið fé	4.834	4.204	4.483	4.595	4.491
Skammtímaskuldir	2.104	1.739	1.669	2.021	2.090
Eigið fé og skuldir alls	6.938	5.943	6.152	6.616	6.581

Helstu kennitölur um afkomu og fjárhagsstöðu fyrirtækisins á síðustu fimm árum:

	2016	2015	2014	2013	2012
Rek.hagn.f.afskr./EBITDA	5,6%	4,8%	5,2%	5,4%	5,7%
Veltufjárhlutfall	2,74	2,71	2,94	2,71	2,62
Eiginfjárhlutfall	69,7%	70,7%	72,9%	69,5%	68,2%
Arðsemi eigin fjár	38,8%	27,2%	28,0%	29,0%	31,9%

SUNDURLIÐANIR

HLUTI RÍKISSJÓÐS AF BRÚTTÓSÖLU ÁTVR

	2016	2015	2014
Magn gjald tobaks	5.530.208	5.650.429	5.719.316
Arður til ríkissjóðs	1.000.000	1.500.000	1.400.000
Áfengisgjald*	11.950.683	9.366.459	9.230.112
Virðisaukaskattur	4.866.843	7.049.169	7.303.742
Samtals	23.347.734	23.566.057	23.653.170

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

*Áfengisgjald sem hér er tilgreint er reiknað út eftir seldu magni

SKIPTING Á SKATTSKYLDUM ALKÓHÓLLÍTRUM EFTIR SKATTFLOKKUM 2016

	Skattlagðir alkóhóllítrar	Lítrar	Áfengisgjald	Áfengisgjald á alkóhóllítra*
Létt vín <15%	336.009	3.657.168	3.427.293	102,00 kr.
Bjór	472.072	16.400.011	5.287.206	112,00 kr.
Sterkt vín >15% og blandaðir drykkir úr sterku áfengi	234.506	809.150	3.236.184	138,00 kr.
Samtals	1.042.587	20.866.329	11.950.683	

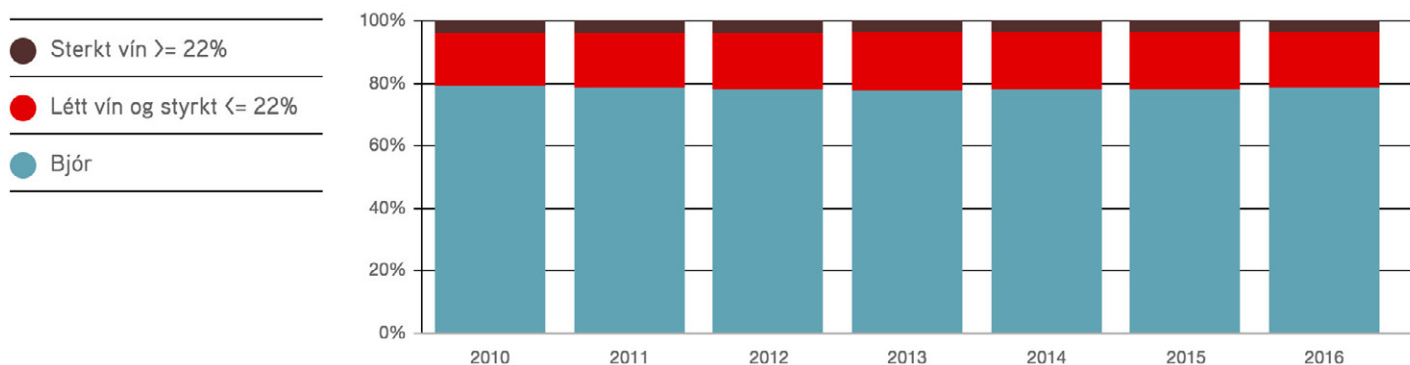
Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Tafla þessi á að auðvelda mat á áhrifum breytinga á áfengisgjaldi á tekjur ríkissjóðs. Hafa ber í huga að ofanskráðar tölur ná ekki til sölu heildsala til annarra aðila en ÁTVR.

*Áfengisgjald á alkóhóllítra er eins og það stendur í árslok

HLUTFALLSLEG SKIPTING Á SÖLU ÁFENGIS Í LÍTRUM 2010-2016

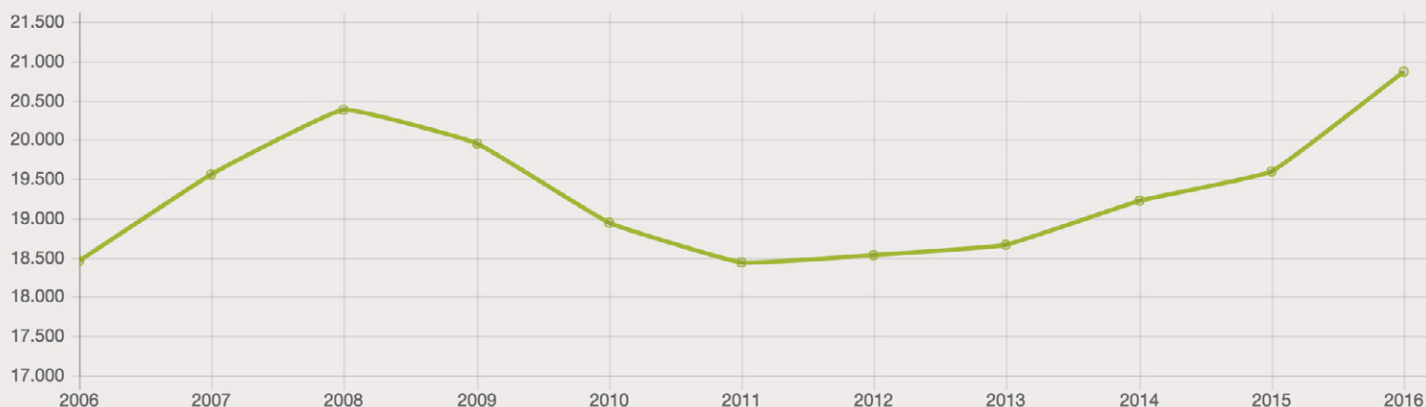
SALA ÁFENGIS 2010-2016 OG BREYTING MILLI ÁRA

Í ÞÚSUNDUM LÍTRA

	Heildarsala áfengis	Breyting í prósentum	Létt vín og styrkt $\leq 22\%$ alk.	Breyting í prósentum	Sterkt áfengi $> 22\%$ alk.	Breyting í prósentum	Bjór	Breyting í prósentum
2010	18.942	-5,09%	3.146	-4,29%	828	-9,90%	14.968	-4,97%
2011	18.438	-2,66%	3.210	2,03%	798	-3,62%	14.430	-3,59%
2012	18.537	0,54%	3.315	3,27%	756	-5,26%	14.466	0,25%
2013	18.653	0,63%	3.458	4,31%	717	-5,16%	14.478	0,08%
2014	19.216	3,02%	3.506	1,39%	739	3,07%	14.971	3,41%
2015	19.603	2,01%	3.556	1,43%	766	3,65%	15.281	2,07%
2016	20.866	6,44%	3.657	2,84%	809	5,61%	16.400	7,32%

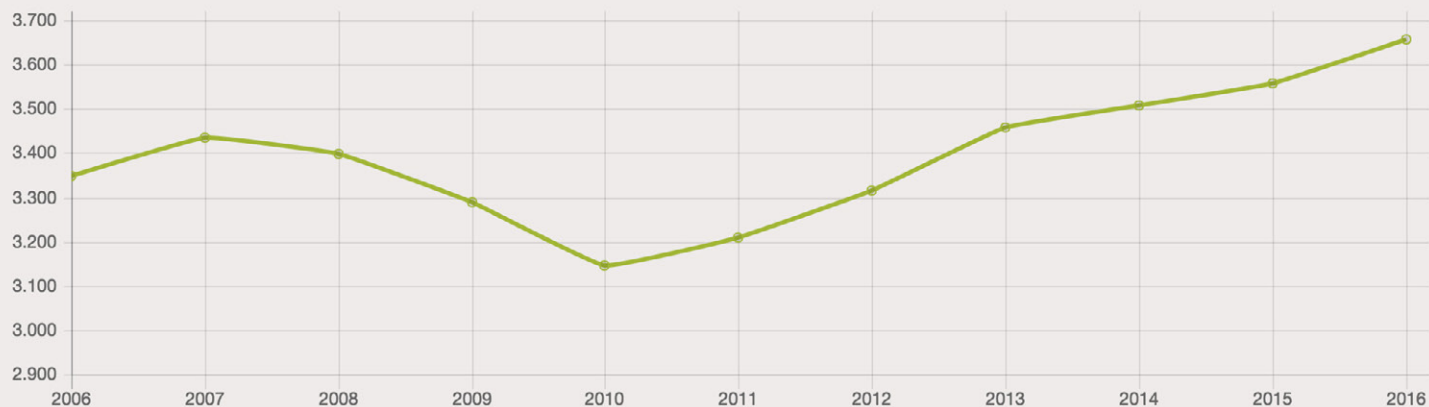
HEILDARSALA ÁFENGIS

Þúsundir lítra

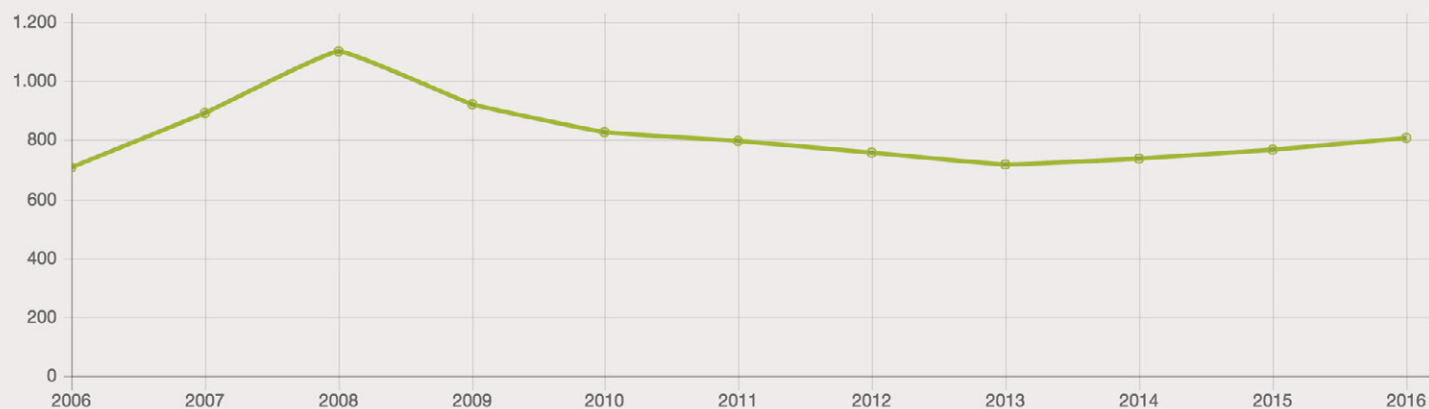
LÉTTVÍN OG STYRKT $\leq 22\%$ ALK.

Þúsundir lítra

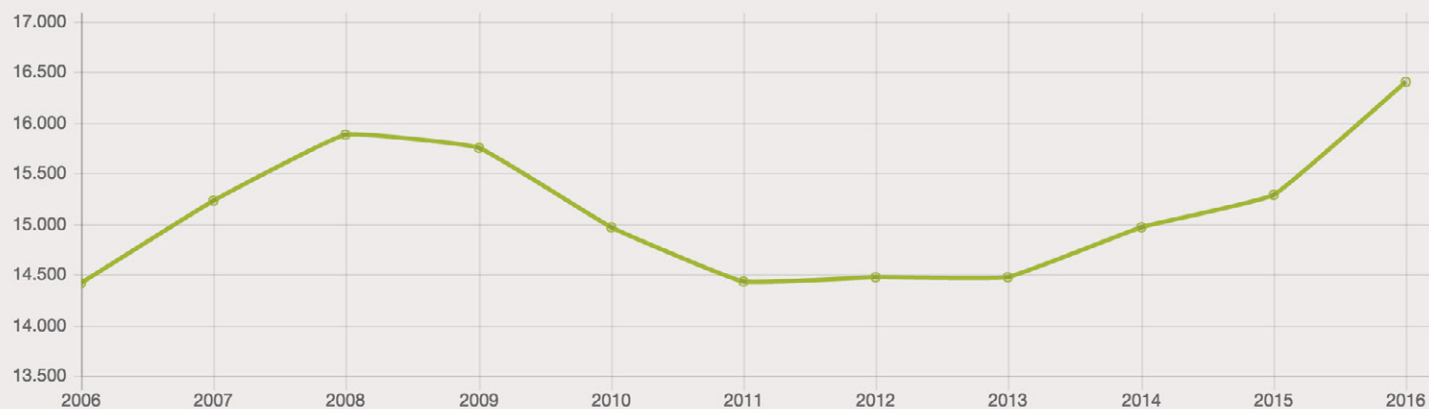
STERKT ÁFENGI $>22\%$ ALK.

Þúsundir lítra

BJÓR

Þúsundir lítra

SALA ÁFENGIS

MEÐ VIRÐISAUKASKATTI

Stærri Vínbúðir	2016	2015	2014
Vínbúðin Akureyri	1.610.305	1.507.705	1.518.602
Vínbúðin Austurstræti	687.409	670.420	686.174
Vínbúðin Borgartúni	1.034.347	956.179	896.896
Vínbúðin Dalvegi	2.719.693	2.521.069	2.458.941
Vínbúðin Eiðistorgi	852.732	870.187	881.918
Vínbúðin Hafnarfirði (Álfrún)	1.860.830	1.687.069	1.575.947
Vínbúðin Heiðrún	1.972.618	2.154.660	2.175.073
Vínbúðin Kringlunni	1.004.351	1.008.026	1.007.269
Vínbúðin Mosfellsbæ	716.355	685.729	662.175
Vínbúðin Reykjanesbæ	1.081.352	955.773	936.082
Vínbúðin Selfossi	973.867	899.750	864.545
Vínbúðin Skeifunni	2.341.293	2.295.540	2.240.215
Vínbúðin Skútuvogi	1.521.136	1.537.291	1.546.568
Vínbúðin Smáralind	515.463	538.825	531.073
Vínbúðin Spönginni	642.528	87.138	
Vínbúðin Stekkjarbakka	1.257.571	1.187.625	1.155.159
Minni Vínbúðir	2016	2015	2014
Vínbúðin Akranesi	400.104	367.720	350.027
Vínbúðin Blönduósi	116.952	109.352	106.335
Vínbúðin Borgarnesi	460.750	415.040	396.439
Vínbúðin Búðardal	41.944	37.509	35.717
Vínbúðin Dalvík	121.529	118.805	111.182
Vínbúðin Djúpavogi	22.248	19.518	20.479
Vínbúðin Egilsstöðum	330.996	306.597	308.526
Vínbúðin Fáskrúðsfirði	32.204	29.530	31.159
Vínbúðin Flúðum	148.257	128.915	117.962
Vínbúðin Grindavík	128.913	113.353	103.626
Vínbúðin Grundarfirði	59.929	55.783	49.528
Vínbúðin Hellu	134.850	119.012	115.244
Vínbúðin Hólmavík	49.989	46.065	43.529
Vínbúðin Húsavík	245.630	189.019	190.605
Vínbúðin Hvammstanga	72.213	62.419	59.287
Vínbúðin Hveragerði	312.755	286.553	277.727

Vínbúðin Hvolsvelli	175.291	160.033	150.770
Vínbúðin Höfn	195.211	166.665	158.486
Vínbúðin Ísafirði	328.575	317.862	315.605
Vínbúðin Kirkjubæjarklaustri	53.800	44.944	40.407
Vínbúðin Kópaskeri	22.754	21.066	1.409
Vínbúðin Neskaupstað	97.777	96.598	92.192
Vínbúðin Ólafsvík	91.402	88.811	86.475
Vínbúðin Patreksfirði	101.340	98.868	94.142
Vínbúðin Reyðarfirði	201.253	191.783	199.523
Vínbúðin Sauðárkróki	255.884	242.377	240.660
Vínbúðin Seyðisfirði	45.711	44.211	47.323
Vínbúðin Siglufirði	132.721	124.716	122.134
Vínbúðin Stykkishólmi	83.885	79.761	74.881
Vínbúðin Vestmannaeyjum	380.493	364.563	361.532
Vínbúðin Vík	74.942	54.079	43.347
Vínbúðin Vopnafirði	35.874	36.535	38.248
Vínbúðin Þorlákshöfn	59.634	58.483	54.775
Vínbúðin Þórshöfn	48.843	45.649	52.167
Útgarður Stuðlahálsi, Rvk	391.057	312.944	299.751
Samtals	26.247.558	24.518.125	23.927.834
Samtals án vsk.	23.646.601	19.772.887	19.066.819

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

SALA TÓBAKS

ÁN VIRÐISAUKASKATTS

	2016	2015	Breyting
Neftóbak	827.564.912	747.815.763	10,7%
Reyktóbak	317.205.692	329.168.408	-3,6%
Vindlar	364.692.015	392.957.405	-7,2%
Vindlingar	7.825.864.121	8.059.635.483	-2,9%
Alls	9.335.326.740	9.529.577.059	-2,0%

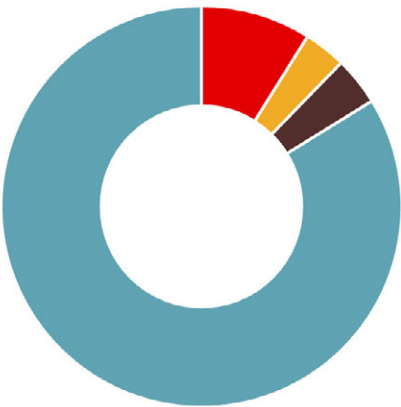
SELT MAGN TÓBAKS

	2016	2015	Breyting
Neftóbak (kg)	39.973	36.117	10,7%
Reyktóbak (kg)	11.965	12.974	-7,8%
Vindlar (stk.)	5.560.031	6.014.049	-7,5%
Vindlingar (karton)	1.002.735	1.067.865	-6,1%

SKIPTING TÓBAKSSÖLU

HEILDARVELTA 9,3 MA.KR.

●	Neftóbak 8,9%
●	Reyktóbak 3,4%
●	Vindlar 3,9%
●	Vindlingar 83,8%

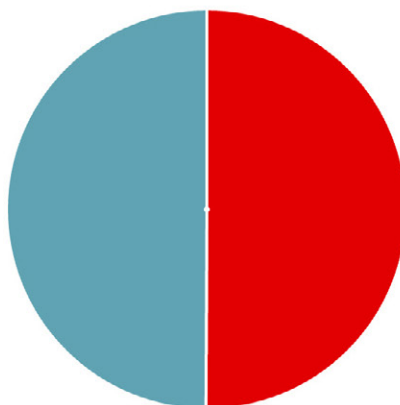
SALA ÁFENGIS Í LÍTRUM TALID

	2016	2015	Breyting
Rauðvín	1.890.233	1.855.120	1,9%
Hvítvín	1.143.543	1.132.156	1,0%
Rósavín	64.572	49.899	29,4%
Freyðivín	133.209	115.810	15,0%
Styrkt vín	31.251	32.209	-3,0%
Ávaxtavín	348.703	367.629	-5,1%
Brandí	41.278	42.219	-2,2%
Ávaxtabrandí	659	680	-3,1%
Viskí	91.126	84.943	7,3%
Romm	41.806	41.050	1,8%
Tequila og Mezcal	2.770	3.031	-8,6%
Ókryddað brennivín og vodka	226.008	220.214	2,6%
Gin & sénever	64.070	59.531	7,6%
Snafs	32.835	32.089	2,3%

Líkjör	52.458	48.600	7,9%
Bitterar, kryddvín, aperítífar	45.987	44.480	3,4%
Blandaðir drykkir	290.479	227.420	27,7%
Lagerbjór	15.435.538	14.517.077	6,3%
Öl	564.900	484.052	16,7%
Aðrar bjórtegundir	364.903	244.554	49,2%
Samtals	20.866.328	19.602.760	6,4%

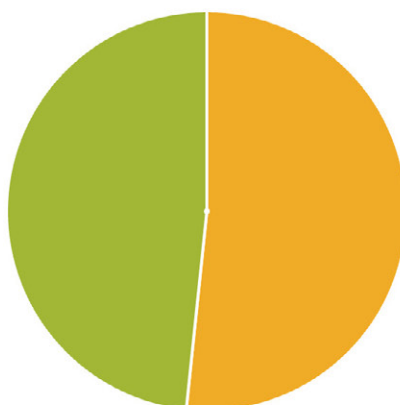
SALA RAUÐVÍNS EFTIR STÆRÐ UMBÚÐA

● Minni en 800 ml 50,07%
● Stærri en 800 ml 49,93%

SALA HVÍTVÍNS EFTIR STÆRÐ UMBÚÐA

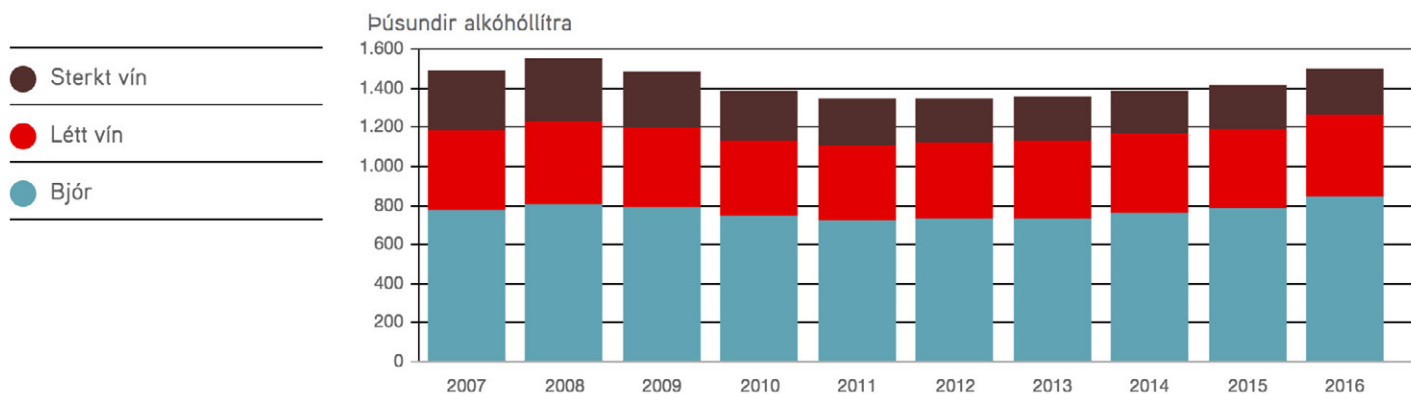
● Minni en 800 ml 51,65%
● Stærri en 800 ml 48,35%

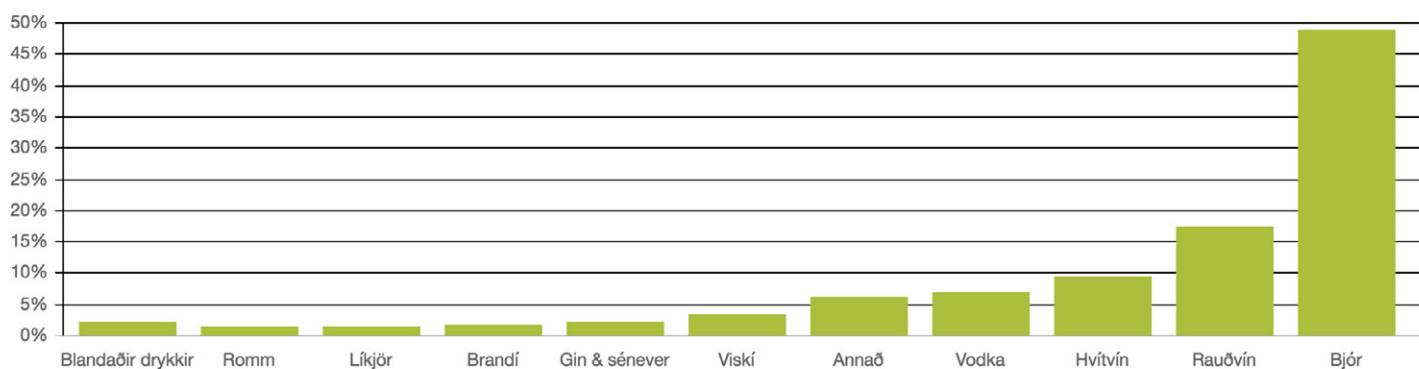
ÁFENGISSALA MÆLD Í HREINUM VÍNANDA

SALA 2016 1.494 ÞÚS. ALK.LTR.

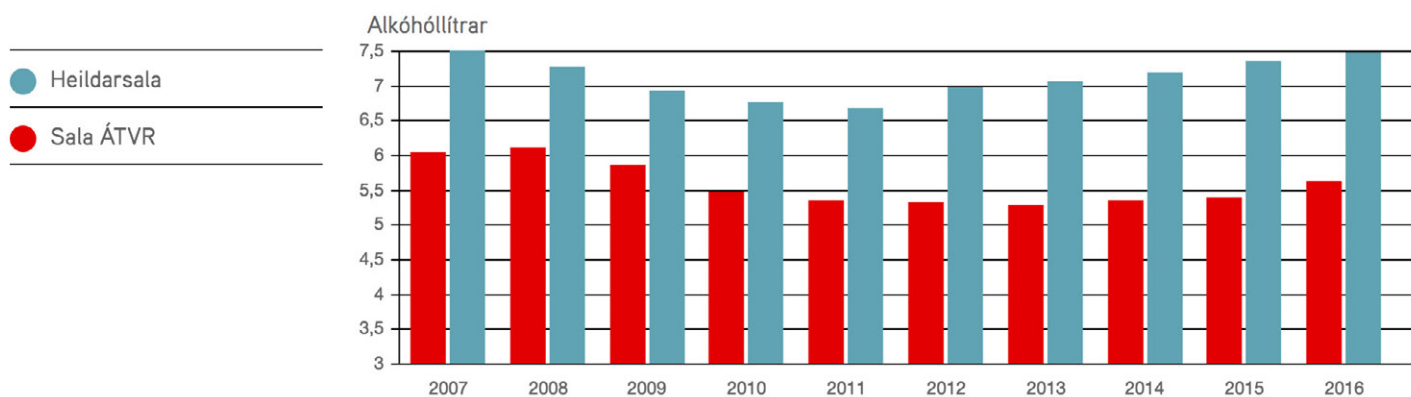
SKIPTING ÁFENGISSÖLU

HEILDARVELTA 26,2 MA.KR.

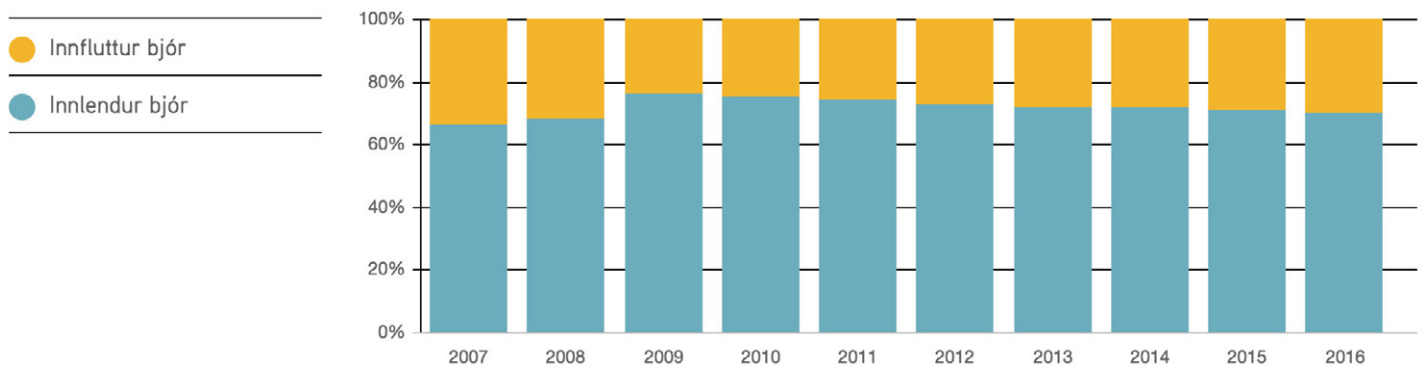
NEYSLA Á HREINU ALKÓHÓLI Á MANN

15 ÁRA OG ELDRI

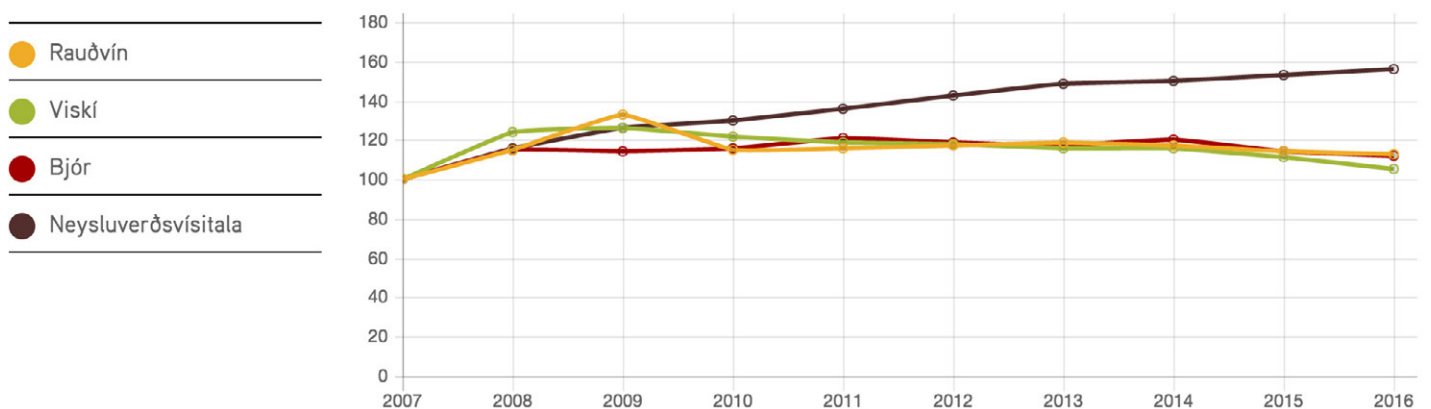

SKIPTING BJÓRSÖLU

SALA 2016 16.400 ÞÚS. LTR.

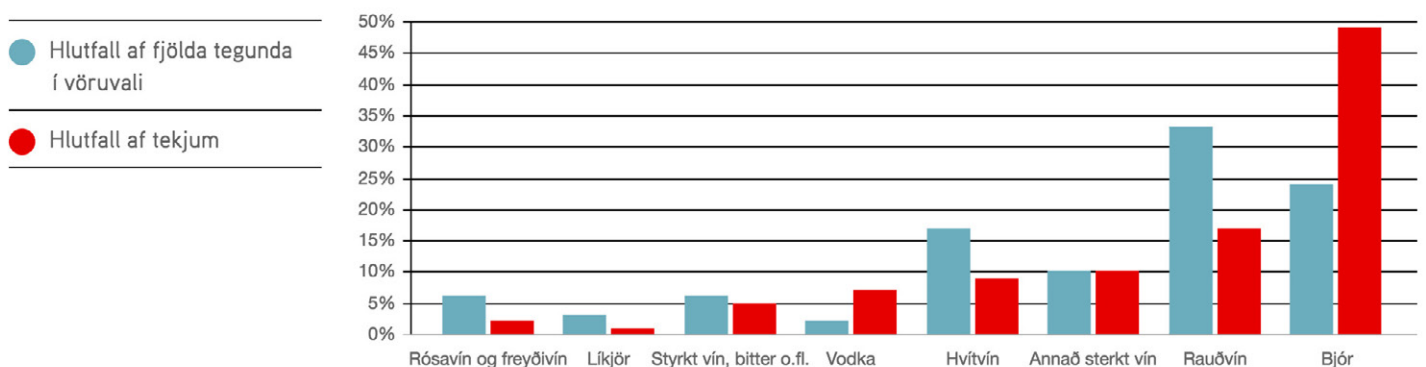

ÞRÓUN NEYSLUVERÐSVÍSITÖLU OG VERÐ Á ÁFENGI

FJÖLDI SELDRA VÖRUTEGUNDA

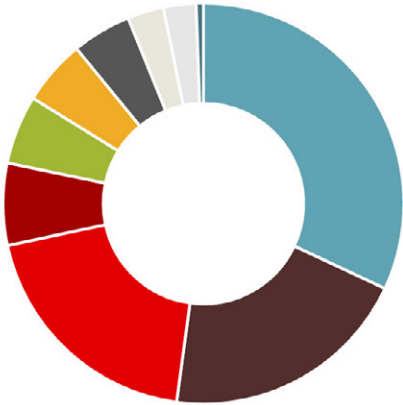
HEILDARVELTA ÁRSINS M/VSK.VAR 26,2 MA.KR. HEILDARFJÖLDI SELDRA VÖRUTEGUNDA 3627

HEILDARSALA RAUÐVÍNS Í LÍTRUM

SKIPTING EFTIR LÖNDUM

Ítalía	32,8%
Chile	20,7%
Spánn	20,0%
Argentína	6,8%
Frakkland	5,7%
Suður-Afríka	5,4%
Bandaríkin	4,9%
Ástralía	3,0%
Belgía	2,7%
Önnur lönd	0,6%

HEILDARSALA HVÍTVÍNS Í LÍTRUM

SKIPTING EFTIR LÖNDUM

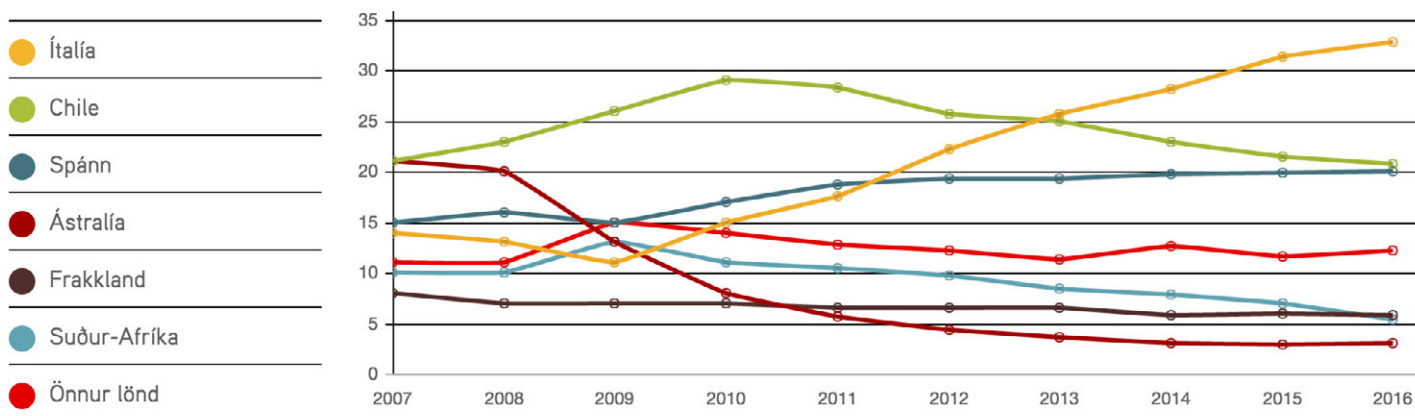
Ítalía	18,8%
Chile	15,4%
Þýskaland	14,8%
Spánn	12,0%
Suður-Afríka	11,7%
Bandaríkin	8,4%
Frakkland	8,3%
Ástralía	5,1%
Argentína	3,8%
Önnur lönd	1,7%

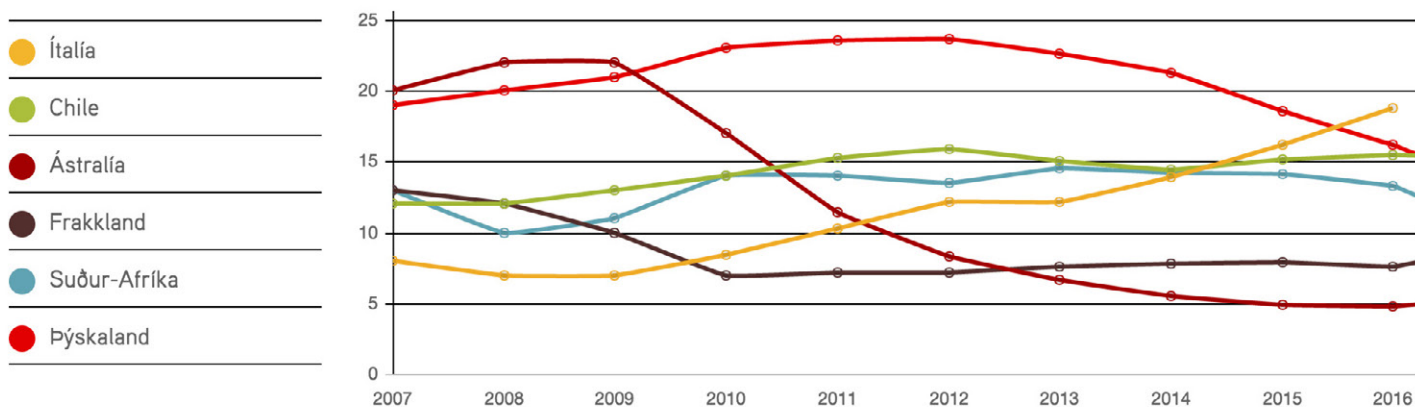
ÞRÓUN SÖLU RAUÐVÍNS EFTIR LÖNDUM

HLUTFALL AF HEILDARSÖLU RAUÐVÍNS

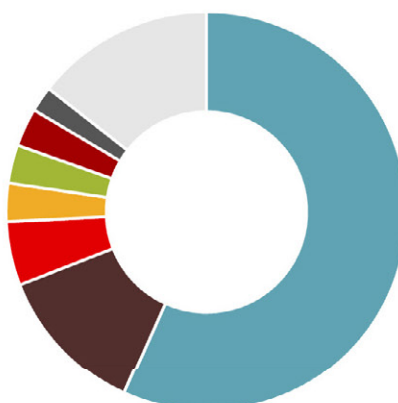
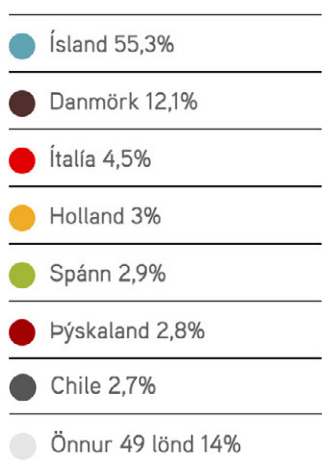
ÞRÓUN SÖLU HVÍTVÍNS EFTIR LÖNDUM

HLUTFALL AF HEILDARSÖLU HVÍTVÍNS

HEILDARSALA ÁFENGIS Í LÍTRUM

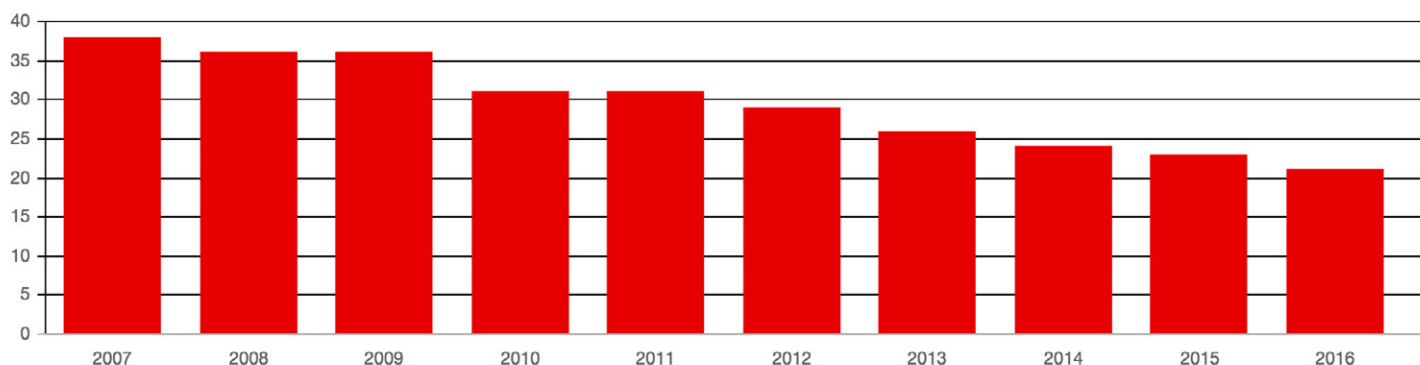
SKIPTING EFTIR LÖNDUM

SALA VINDLA Á MANN

15 ÁRA OG ELDRI

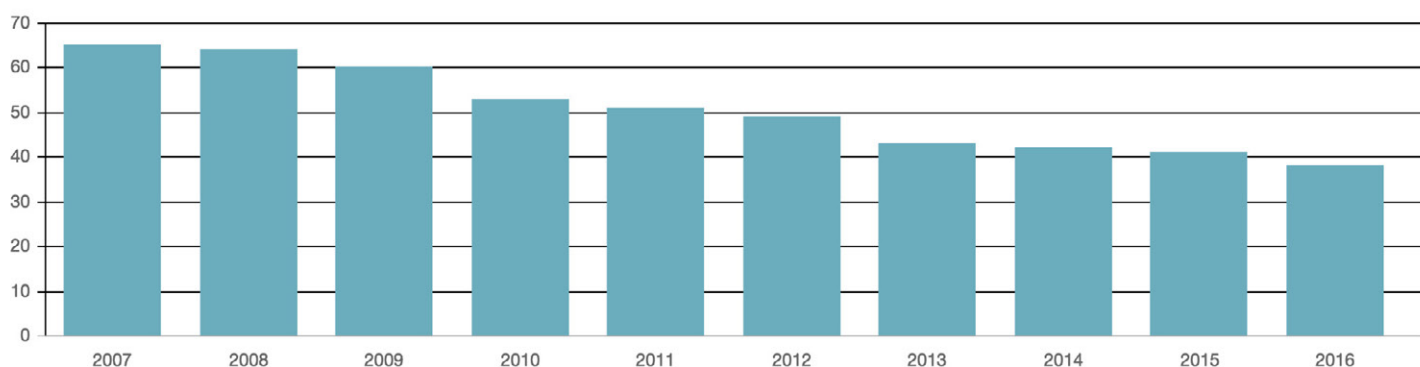
Stk.

SALA VINDLINGA Á MANN

15 ÁRA OG ELDRI

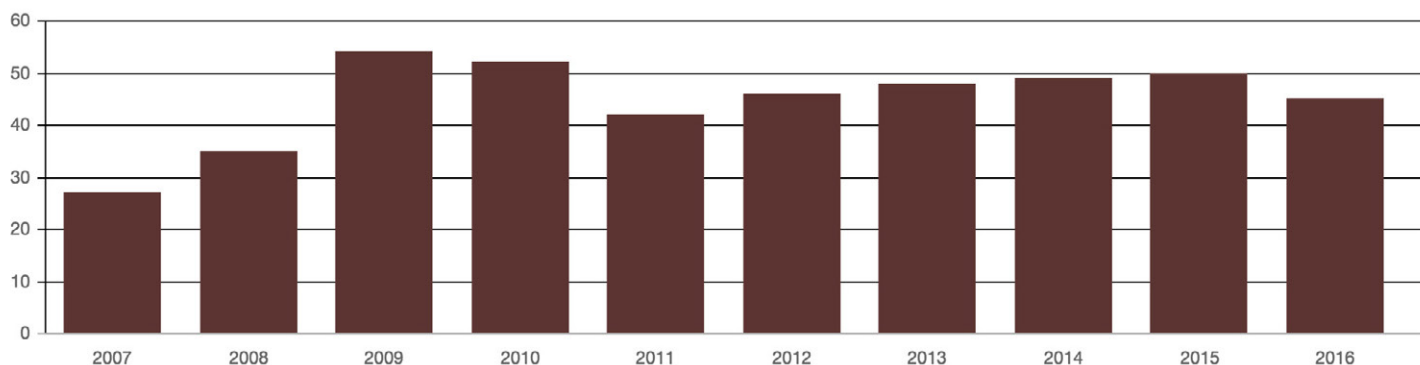
Pakkar

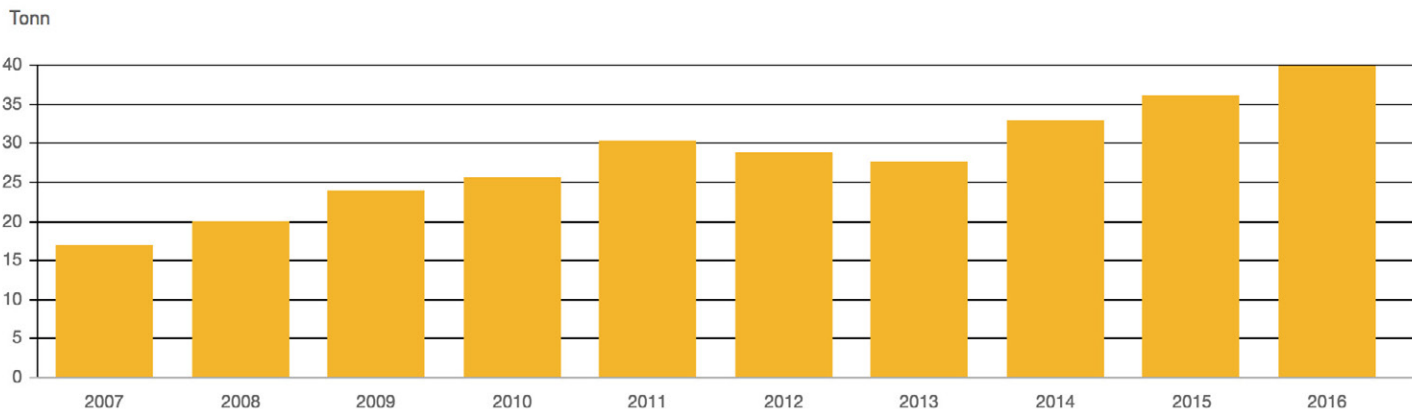
SALA REYKTÓBAKS Á MANN

15 ÁRA OG ELDRI

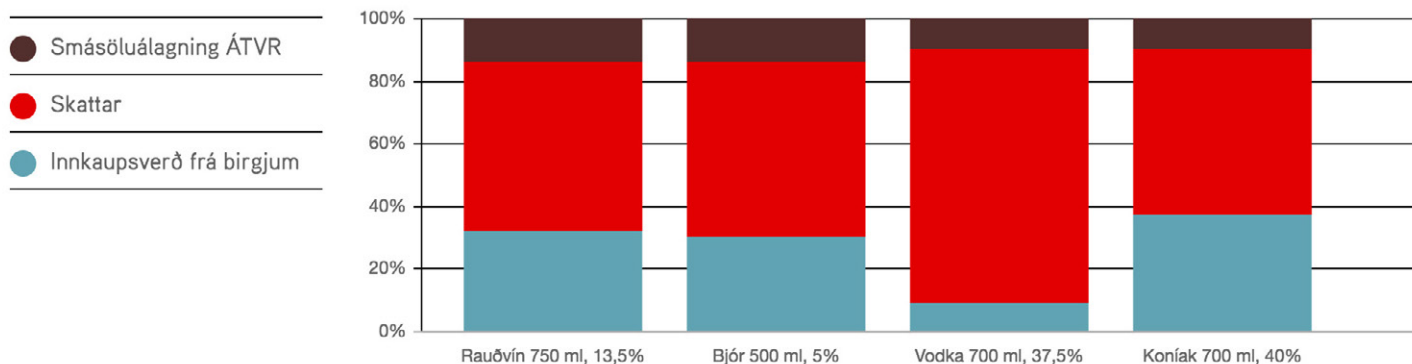
Grömm

SALA NEFTÓBAKS

VERÐLAGNING ÁFENGIS

TÍU SÖLUHÆSTU TEGUNDIR EFTIR HELSTU VÖRUFLOKKUM

HVÍTVÍN, 3.000 ML KASSAVÍN

	Land	Lítrar
Inycon Chardonnay Pinot Grigio	Ítalía	55.587
Two Oceans Fresh & Fruity	Suður-Afríka	48.504
Moselland Riesling Kabinett	Þýskaland	34.836
Frontera Chardonnay	Chile	32.130
Mixtus Chardonnay Chenin	Argentína	27.714
Drostdy-Hof Chenin Blanc	Suður-Afríka	27.105
Van Gogh Riesling	Þýskaland	26.202
Two Oceans Sauvignon Blanc	Suður-Afríka	24.927
Dr. Zenzen Liebfraumilch	Þýskaland	23.394
Montalto Pinot Grigio	Ítalía	21.111
Samtals 10 söluhæstu		321.510
Heildarsala hvítvíns		1.143.543
Hlutfall		28%

HVÍTVÍN, 750-1.500 ML FLÖSKUR/FERNUR

	Land	MI	Lítrar
Barefoot Pinot Grigio	Bandaríkin	750	53.124
Don Simon Chardonnay Airen	Spánn	1.000	32.696
Van Gogh Riesling	Þýskaland	750	26.218
Montes Chardonnay Reserve	Chile	750	18.243
Rosemount GTR	Ástralía	750	17.657
Frontera Chardonnay	Chile	750	16.739
El Coto Rioja	Spánn	750	16.680
Moselland Ars Vitis Riesling	Þýskaland	750	15.854
Barefoot Riesling	Bandaríkin	750	15.580
Vina Maipo Sauvignon Blanc Chardonnay	Chile	750	15.168
Samtals 10 söluhæstu			227.959
Heildarsala hvítvíns			1.143.543
Hlutfall			20%

RAUÐVÍN, 3.000 ML KASSAVÍN

	Land	Lítrar
Tommasi Appassionato Graticcio	Ítalía	93.522
Gato Negro Cabernet Sauvignon	Chile	73.503
Drostdy-Hof Shiraz Merlot Cape Red	Suður-Afríka	54.624
Frontera Cabernet Sauvignon	Chile	54.489
Mamma Piccini Rosso di Toscana	Ítalía	43.488
Reserva Concha y Toro Carmenere Cab. Sauv.	Chile	34.581
IL Barone Rosso	Ítalía	34.482
Don Simon Seleccion Tempranillo	Spánn	34.455
Appassimento Originale	Ítalía	31.488
Falling Feather Ruby Cabernet	Bandaríkin	28.863
Samtals 10 söluhæstu		483.495
Heildarsala rauðvíns		1.890.233
Hlutfall		26%

RAUÐVÍN, 750-1.500 ML FLÖSKUR/FERNUR

	Land	MI	Lítrar
Tommasi Appassionato Graticcio	Ítalía	750	38.076
Don Simon Cabernet Sauvignon	Spánn	1000	24.128
Piccini Memoro	Ítalía	1500	22.185
Mamma Piccini Rosso di Toscana	Ítalía	750	19.571
Gato Negro Cabernet Sauvignon	Chile	750	18.746
Baron de Ley Reserva	Spánn	750	16.699
Don Simon Merlot	Spánn	1000	14.053
Piccini Rosso Toscana	Ítalía	750	13.910
El Coto Crianza	Spánn	750	12.996
Guigal Cotes du Rhone	Frakkland	750	12.845
Samtals 10 söluhæstu			193.209
Heildarsala rauðvíns			1.890.233
Hlutfall			10%

LAGERBJÓR, 500 ML

	Land	Lítrar
Viking Gylltur	Ísland	1.559.505
Viking Lager	Ísland	702.985
Egils Gull	Ísland	626.405
Faxe Premium	Danmörk	597.187
Tuborg Green	Ísland	514.598
Tuborg Classic	Ísland	488.424
Viking Gylltur	Ísland	450.906
Viking Lite	Ísland	416.059
Faxe Royal	Danmörk	410.923
Viking Sterkur	Ísland	399.719
Samtals 10 söluhæstu		6.166.711
Heildarsala lagerbjórs		15.435.538
Hlutfall		40%

ÖL OG AÐRAR BJÓRTEGUNDUR

	Land	MI	Lítrar
Einstök White Ale	Ísland	330	162.843
Einstök Artic Pale Ale	Ísland	330	104.328
Úlfur India Pale Ale nr. 3	Ísland	330	42.672
Jólagull	Ísland	500	33.523
Úlfur Session IPA nr.34	Ísland	330	31.414
Viking Sumaröl	Ísland	330	29.505
Guinness Draught	Írland	440	28.604
Einstök Toasted Porter	Ísland	330	23.901
Páskagull Hefeweizen	Ísland	500	20.665
Egils Malt Jólabjór ds.	Ísland	330	18.629
Leifur nr. 32	Ísland	330	14.612
Samtals 10 söluhæstu			510.696
Heildarsala öls og annarra bjóra			929.802
Hlutfall			55%

GRI

Ársskýrsla ÁTVR er gefin út í fimmta sinn í samræmi við viðmiðunarreglur Global Reporting Initiative (GRI). Upplýsingar í skýrslunni gilda fyrir almanaksárið 2016. Fyrsta árið var viðmiðum GRI 3.1 fylgt, en við gerð þessarar skýrslu fylgjum við viðmiðum G4. Skýrslan á einnig að þjóna sem framvinduskýrsla til Global Compact (COP).

EFNISYFIRLIT YFIR GRI

Efnisyfirlitið inniheldur upplýsingagjöf varðandi stjórnunaraðferð (DMA) og sértæk viðmið sem hafa verið valin og byggja þau á mikilvægustu atriðum sem eiga við sjálfbæran rekstur fyrirtækisins.

Í liðum G4-1 til G4-58 er markmiðið að gera grein fyrir starfsemi fyrirtækisins, stefnu, stærð og staðsetningu þess, stjórnarháttum auk umgjarðar skýrslunnar. Einnig er lýst hvernig unnið er með einstaka málaflokka samfélagslegrar ábyrgðar. ÁTVR hefur uppfyllt kröfur fyrir kjarna (e. Core) en viðtækari upplýsingagjöf (e. Comprehensive) birtist á komandi árum.

Taflan hér fyrir neðan sýnir hvar greint er frá aðgerðum í ársskýrslu 2016 sem greinir frá samfélagslegri ábyrgð eða í GRI viðauka.

STEFNA OG GREINING

GC*

G4-1	Yfirlýsing frá æðsta stjórnanda fyrirtækisins	U
G4-2	Lýsing á helstu áhrifum, áhættum og tækifærum	U

UPPLÝSINGAR UM FYRIRTÆKIÐ

GC*

G4-3	Heiti fyrirtækis	U	
G4-4	Helstu vörumerki, vörur og/eða þjónusta	U	
G4-5	Staðsetning höfuðstöðva	U	
G4-6	Lönd þar sem fyrirtækið er með starfsemi	U	
G4-7	Eignarhald og lögform	U	
G4-8	Markaðurinn (landfræðileg skipting, viðskiptavinir og hagsmunaaðilar)	U	
G4-9	Gerið grein fyrir stærð og umfangi fyrirtækisins: Heildarfjöldi starfsmanna – Umfang starfsstöðva – Velta og/eða tekjur fyrirtækis og stofnunar – Heildarvelta brotin niður í skuldir og eigið fé (fyrirtæki) – Heildarframleiðsla varðandi vöru og þjónustu	U	
G4-10	Gerið grein fyrir skiptingu starfsfólks eftir starfssamningi og kyni (a-f alls 6 þættir)	U	P6
G4-11	Gerið grein fyrir fjölda starfsfólks með aðild að kjarasamningum stéttarfélaganna	U	P3
G4-12	Gerið grein fyrir aðfangakeðju fyrirtækisins	U	
G4-13	Mikilsverðar breytingar á skýrslutímabilinu hvað varðar stærð, skipulag, eignarhald og breytingar í aðfangakeðju	U	

Skuldbindingar við ytri málefni

G4-14	Útlistun á beitingu varúðarákvæða eða aðferða innan fyrirtækisins, ef við á (Umfang 1)	U
G4-15	Utanaðkomandi sáttmálar um fjárhagsleg, umhverfisleg og samfélagsleg málefni eða önnur verkefni sem fyrirtækið hefur innleitt eða styður	U
G4-16	Aðild að samtökum	U

Skilgreiningar á efnislegum þáttum og mörkum þeirra

G4-17	Útlistun á ársreikningum (eða sambærilegum skjölum) hvernar rekstrareiningar innan stofnunar eða fyrirtækis	U
-------	---	---

G4-18	Útskýrið skilgreiningar á efnistöðum og takmörkunum. Útskýrið hvernig fyrirtækið innleiðir staðlaðar skilgreiningar í skýrslu	U
G4-19	Útlistun og skilgreining allra þátta er mótuðu efnistöð skýrslunnar	U
G4-20	Tilgreinið mörk hvers þáttar samkvæmt skilgreiningu er á við innan fyrirtækisins: Aðferðir við mælingar gagna og útreikninga þ.m.t. forsendur	U
G4-21	Tilgreinið mörk hvers þáttar samkvæmt skilgreiningu er á við utan fyrirtækis: Aðferðir við mælingar gagna og útreikninga þ.m.t. forsendur	U
G4-22	Útskýrið áhrif framsetningar upplýsinga, sem hafa verið veittar í fyrri skýrslum, og ástæður fyrir endurtekinni framsetningu upplýsinganna	U
G4-23	Útskýrið verulegar breytingar frá fyrra tímabili varðandi mörk, umfang og þætti skýrslunnar	U
Þátttaka og skuldbindingar hagsmunaaðila		
G4-24	Listi yfir hagsmunaaðila sem starfa með fyrirtækinu	U
G4-25	Aðferðir við val á hagsmunaaðilum sem ætlað er að starfa með	U
G4-26	Verklag við ákvörðun á samstarfi við hagsmunaaðila	U
G4-27	Helstu atriði og málefni sem hafa komið upp í samstarfi við hagsmunaaðila	U
Viðfangsefni skýrslunnar		
G4-28	Tímabil sem upplýsingar í skýrslunni ná til	U
G4-29	Hvenær var síðasta skýrsla gefin út (ef við á)	U
G4-30	Skýrslutíðni (árleg, tvisvar á ári, o.s.frv.)	U
G4-31	Tengiliðir vegna upplýsinga er varða skýrsluna og efni hennar	U
G4-32	Ferli við ákvörðun á efni skýrslunnar	U
GRI yfirlit		
G4-33	Stefnumótun og starfshættir fyrirtækisins varðandi utanaðkomandi ráðgjöf, trygging á öruggri gagnavinnslu og aðferðafræði við gerð skýrslunnar	U

STJÓRNARHÆTTIR

GC*

Uppbygging og samsetning stjórnarháttá		
G4-34	Skipulag fyrirtækisins, þ.m.t. undirnefndir stjórnar. Skilgreinið hver eða hvaða nefndir bera ábyrgð á ákvörðunartöku varðandi efnahags-, umhverfis- og félagsleg áhrif af starfsemi fyrirtækisins	U
G4-35	Gerið grein fyrir ferli framsals á valdi og ákvörðunartöku varðandi efnahags-, umhverfis- og félagslega þætti frá stjórnendum til óbreyttra starfsmanna	N
G4-36	Gerið grein fyrir hvort fyrirtækið hafi tilnefnt stöður á framkvæmdastjórnarstigi varðandi efnahags-, umhverfis- og félagslega þætti, og hvort sá er sinnir þeirri stöðu tilkynni beint til æðstu stjórnenda fyrirtækisins	U
G4-37	Skýrsluferli varðandi samráð milli hlutaðeigenda og æðsta stjórnanda vegna efnahags-, umhverfis- og félagslegra þátta. Ef stýringu á ferlinu er úthlutað til annarra en æðstu stjórnenda, skýrið frá til hverra ferlinu er úthlutað og hvernig því er háttað	N
G4-38	Skýrið samsetningu æðstu stjórnar og undirnefnda	U
G4-39	Hlutverk stjórnarformanns (ef við á)	U
G4-40	Skýrið ákvörðunarferli varðandi samsetningu, hæfni og sérþekkingu stjórnar- og nefndarmanna. Hvaða viðmið er notast við í vali, þ.m.t. – hvort og hvernig er gætt að fjölbreytileika, – hvort og hvernig sjálfstæð vinnubrögð einstaklinga eru tryggð – hvort og hvernig fagleg þekking og reynsla er til staðar varðandi efnahags-, umhverfis- og samfélagsmál. Hvort og hvernig hlutaðeigendur (þ.m.t. hluthafar) eru þátttakendur í ákvörðunartöku varðandi val í æðstu stjórnir og nefndir	N
G4-41	Skýrið ferla sem tryggja upplýsingar um vanhæfi og hagsmunaárekstra stjórnarmanna	N
Hlutverk stjórnar varðandi tilgang, gildi og stefnumótun		
G4-42	Skýrið hlutverk stjórnar og framkvæmdastjóra varðandi þróun, samþykki og uppfærslu stefnumótunar, markmiðssetningar og mælieininga varðandi efnahagsleg, umhverfisleg og samfélagsleg áhrif	N

Frammistöðumat stjórnar

G4-43	Hvernig er þekking æðstu stjórnenda aukin hvað varðar efnahags-, umhverfis- og samfélagsmál	U
G4-44	Skýrið hvernig þekking stjórnenda á efnahags-, umhverfis- og samfélagsmálum er metin, hver sér um slíkt mat og hversu oft er slíkt mat framkvæmt	U

Hlutverk stjórnar í áhættustjórnun

G4-45	Skýrið hlutverk stjórnar í að greina áhrif, áhættu og tækifæri varðandi efnahags-, umhverfis og samfélagsmál	U
G4-46	Greinið frá árangursmati stjórnar varðandi áhættustjórnun efnahags-, umhverfis- og samfélagsmála	N
G4-47	Greinið frá árangursmati stjórnar varðandi tækifæri í efnahags-, umhverfis- og samfélagsmálum	U

Hlutverk stjórnar í skýrslugjöf varðandi sjálfbærni

G4-48	Tilgreinið æðsta stjórnanda sem formlega metur og samþykkir sjálfbærniskýrslu og tekur ábyrgð á að allir efnisþættir séu útlistaðir og metnir	U
-------	---	---

Hlutverk stjórnar í efnahagslegu, umhverfislegu og samfélagslegu árangursmati

G4-49	Skýrið upplýsingaferli til stjórnar varðandi mikilvæg áhyggjuefni	U
G4-50	Skýrið frá fjölda mála og umfangi þeirra sem vísað var til stjórnar, er vörðuðu mikilvæg áhyggjuefni. Skýrið þau ferli sem notuð voru við greiningu og lausn þessara mála	N

Starfskjarastefna og hvatningakerfi

G4-51	Skýrið starfskjarastefnu stjórnar og framkvæmdastjórnar	U
G4-52	Skýrið ferli kjarasamninga	U
G4-53	Skýrið hvernig leitað er eftir álit hlutaðeigandi varðandi starfskjarasamninga, hvernig er það álit tekið til greina og hver er niðurstaða atkvæðagreiðslu við gerð stefnu í kjarasamningum (ef við á)	U
G4-54	Tilgreinið hlutfall árlegra launauppbóta til hæstlaunaða starfsfólks miðað við launauppbót óbreyttra starfsmanna fyrirtækisins í hverju landi fyrir sig	U
G4-55	Tilgreinið prósentuhlutfall varðandi aukna árlegra launauppbót til hæstlaunuðu starfsmanna fyrirtækisins í hverju landi fyrir sig miðað við aukna launauppbót óbreyttra starfsmanna	U

SÍÐFRÆÐI OG HEILINDI

GC*

Stöðluð upplýsingagjöf varðandi yfirlit um: Gildi, grundvallarreglur, kröfur og viðmið fyrirtækisins

G4-56	Greinið frá gildum, grundvallarreglum, kröfum og viðmiðum varðandi siðareglur	U	P10
G4-57	Skýrið ytri og innri ferli varðandi ráðgjöf við síðferði og lög sem koma að heilindum fyrirtækisins, svo sem hjálpar- eða ráðgjafarleiðir	N	P10
G4-58	Ytri og innri umkvörtunarferli varðandi ósiðlega hegðun, lögbrot og mál tengd heilindum fyrirtækisins, svo sem ferli í gegnum straumínustjórnun, ferli uppljóstrana eða nafnlausra ábendinga	N	P10

EFNAHAGUR

GC*

Fjárhagsleg frammistaða

G4-EC1	Bein efnahagsleg verðmæti – sköpuð og dreifð, þ.m.t. tekjur, rekstrarkostnaður, greiðslur til starfsmanna, framlög og önnur fjárfesting í samfélaginu og greiðslur til ríkisins	U	
G4-EC2	Fjárhagsleg áhrif og önnur áhætta og tækifæri fyrirtækisins vegna loftslagsbreytinga	N	P7
G4-EC3	Yfirlit yfir skuldbindingar fyrirtækis vegna lífeyrisgreiðslna og kaupaukakerfa	U	
G4-EC4	Verulegur fjárhagslegur stuðningur frá opinberum aðilum	U	P6

Nálægð á markaði

G4-EC5	Meðal byrjendalaun eftir kyni miðað við lágmarkslaun í heimabyggð þar sem fyrirtækið er með stærri starfsstöðvar	N	
G4-EC6	Hlutfall yfirstjórnenda sem ráðnir eru úr heimabyggð þar sem fyrirtækið er með stærri starfsstöðvar	U	P6

Óbein efnahagsleg áhrif

G4-EC7	Þróun og áhrif af fjárfestingu í innviðum og þjónustu	N	
G4-EC8	Mikil óbein efnahagsleg áhrif og umfang þeirra	N	

Innkaupastefna

G4-EC9 Hlutfall innkaupa frá birgjum úr nærsamfélagi þar sem fyrirtækið er með stærri starfsstöðvar

U

UMHVERFISMÁL

GC*

Efnisnotkun

G4-EN1	Notkun á hráefni eftir þyngd eða magni	U	P7 P8
G4-EN2	Hlutfall endurunnins hráefnis af notuðu hráefni	N	P8

Orka

G4-EN3	Bein orkunotkun eftir orkutegund	U	P7 P8
G4-EN4	Óbein orkunotkun eftir orkutegund	N	P8
G4-EN5	Orkukræfni	N	P8
G4-EN6	Lækkun á orkunotkun	U	P8 P9
G4-EN7	Lækkun á orkuþörfum af framleiddri vöru og/eða þjónustu	N	P8 P9

Vatn

G4-EN8	Notkun vatns eftir uppruna	A	P7 P8
G4-EN9	Mikil áhrif á vatnsból við vatnstöku	N	P8
G4-EN10	Magn og hlutfall vatns sem er endurnýtt og/eða endurunnið við framleiðslu	N	P8

Líffræðileg fjölbreytni

G4-EN11	Staðsetning og stærð landskika í eigu, leigu eða umsjá fyrirtækisins innan verndaðra svæða eða svæða sem liggja að vernduðu landi og landi þar sem fjölbreytni lífríkis er mikil en er þó ekki verndað	A	P8
G4-EN12	Lýsing á mikilsverðum áhrifum af starfsemi, vörum og þjónustu fyrirtækisins innan verndaðra svæða eða svæða sem liggja að vernduðu landi og landi þar sem fjölbreytni lífríkis er mikil en er þó ekki verndað	A	P8
G4-EN13	Varin eða endurheimt búsvæði	A	P8
G4-EN14	Fjöldi tegunda á valista IUCN RED og tegundir í innlendum verndarflokki með búsvæði undir áhrifum framleiðslu fyrirtækisins, raðað eftir áhættu á útrýmingu	A	P8

Losun

G4-EN15	Bein losun gróðurhúsalofttegunda (GHL) (Umfang 1)	U	P7 P8
G4-EN16	Óbein losun gróðurhúsalofttegunda (GHL) í gegnum orkunotkun (Umfang 2)	U	P7 P8
G4-EN17	Önnur óbein losun gróðurhúsalofttegunda (GHL) (Umfang 3)	U	P7 P8
G4-EN18	Umfang losunar gróðurhúsalofttegunda (GHL)	U	P8
G4-EN19	Minnkun á losun gróðurhúsalofttegunda (GHL)	U	P8 P9
G4-EN20	Losun ósoneyðandi efna	N	P7 P8
G4-EN21	Losun köfnunarefnisoxíðs NOx, brennisteinsoxíðs SOx og annarra lofttegunda	N	P7 P8

Frárennsli og úrgangur

G4-EN22	Heildarfrárennsli vatns eftir gæðum og viðtaka	N	P8
G4-EN23	Heildarþyngd úrgangs eftir tegund og förgunaraðferð	U	P8
G4-EN24	Heildarfjöldi og magn mikilsháttar úrgangs	N	P8
G4-EN25	Þyngd meintra eiturefna samkvæmt Basel samningi viðauka I, II, III og VIII, sem eru flutt innanlands, utanlands og/eða meðhöndluð hérlandis	A	P8
G4-EN26	Sérstaða, stærð, verndunarflokkur og líffræðileg fjölbreytni vatnshlota og tengdra búsvæða sem verða fyrir stórvægilegum áhrifum vegna vatnstöku og/eða frárennslis	A	P8
G4-EN27	Umfang aðgerða sem stuðla að minnkun umhverfisáhrifa á framleiðslu og/eða þjónustu	U	P7 P8 P9
G4-EN28	Hlutfall seldra vara og umbúðir sem eru endurunnar eftir tegund	U	P8

Hliting			
G4-EN29	Fjárhæð mikilsháttar sekta og tæmandi listi yfir viðurlög sem fyrirtækið hefur verið látið sæta vegna brota gegn umhverfisverndarlögum og -reglum	U	P8
Samgöngur			
G4-EN30	Mikilsverð umhverfisáhrif vegna flutnings á framleiðsluvörum og öðrum vörum og hráefni sem fyrirtækið notar þ.m.t. ferðir starfsmanna	U	P8
Heildarþáttur			
G4-EN31	Heildarfjárfestingar og útgjöld vegna umhverfisverndar flokkað eftir tegund	N	P7 P8 P9
Umhverfisáhrif birgja			
G4-EN32	Hlutfall nýrra birgja sem voru skimaðir eftir umhverfisvísnum	N	P8
G4-EN33	Möguleg eða raunveruleg hætta á neikvæðum umhverfisáhrifum í aðfangakeðju fyrirtækisins og viðbrögð við slíkum áhrifum	N	P8
Umhverfismál og höndlun umkvörtunarefna			
G4-EN34	Fjöldi umkvörtunarefna vegna umhverfisáhrifa sem tekið var á, og leyst, í gegnum formlegt ferli	N	P8
SAMFÉLAGSMÁL			GC*
Vinnumál og starfsskilyrði			
Vinnuafli			
G4-LA1	Starfsmannavelta eftir aldri, kyni og starfsstöð	U	P6
G4-LA2	Fríðindi fastráðins starfsfólks, raðað eftir starfsstöð	H	
G4-LA3	Endurkoma til starfa og starfslok eftir foreldraorlof eftir kyni	N	P6
Kjaramál			
G4-LA4	Lágmarks uppsagnarfrestur í tengslum við mikilsháttar breytingar á starfsemi, þ.m.t. hvort kveðið sé á um slíkt í kjarasamningum	N	P3
Vinnueftirlit			
G4-LA5	Hlutfall starfsfólks sem tekur þátt í nefndum um vinnueftirlit sem sjá um eftirfylgni og eftirlit gagnvart öryggi og heilsu starfsfólks. Greinið frá sérstökum átaksverkefnum, ef við á	U	
G4-LA6	Tíðni meiðsla, starfstengdra sjúkdóma, fjarverudaga og dauðsfalla sem tengjast starfi eftir starfsstöðvum	U	
G4-LA7	Hlutfall starfsfólks sem er í áhættuhópi varðandi starfstengd slys eða sjúkdóma	N	
G4-LA8	Heilsu- og áhættuþættir sem falla undir ákvæði í kjarasamningum	N	
Þjálfun og menntun			
G4-LA9	Meðaltími fræðslustunda á starfsmann á ári eftir starfshópum og kyni	U	P6
G4-LA10	Verkefni er lúta að þekkingarþróun og símenntun sem aðstoða starfsmenn við að viðhalda starfsmöguleikum sínum og stýra starfslokum	U	
G4-LA11	Hlutfall starfsmanna sem undirgangast reglulegt frammistöðu- og starfsþróunarmat, m.a. með tilliti til kyns og starfsvettvangs	U	P6
Fjölbreytileiki og jöfn tækifæri			
G4-LA12	Samsetning stjórnenda og starfsmanna eftir kyni, aldri og minnihlutahópum, auk annarra fjölbreytileikavísa	N	P6
Launajafnrétti			
G4-LA13	Hlutfall launa karla og kvenna eftir flokkum og starfsstöðvum	U	P6
Mat á starfsskilyrðum starfsfólks birgja			
G4-LA14	Hlutfall nýrra birgja sem eru skimaðir eftir vísnum um starfsskilyrði	N	

G4-LA15	Raunveruleg og möguleg neikvæð áhrif á starfsskilyrði í aðfangakeðju fyrirtækisins og viðbrögð við þeim áhrifum	N	
Starfsskilyrði og höndlun umkvörtunarefna			
G4-LA16	Fjöldi umkvartana varðandi starfsskilyrði sem tekið var á og sett í samþykkt ferli á vinnustað	N	
Mannréttindi			
Fjárfestingar			
G4-HR1	Fjöldi og prósentuhlutfall af stórum fjárfestingarsamningum og áætlunum sem hafa ákvæði varðandi mannréttindi eða hafa verið skimuð með mannréttindi í huga	U	P2
G4-HR2	Fjöldi klukkustunda sem fer í þjálfun vegna stefnu í mannréttindamálum og/eða fræðsla vegna verklagsreglna varðandi mannréttindamál er varða starfsemi fyrirtækisins. Tilkynnið prósentuhlutfall starfsfólks sem hlotið hefur slíka þjálfun	U	P1
Jafnræði			
G4-HR3	Fjöldi atvika er varða jafnréttislög og aðgerðir í kjölfarið	N	P6
Félagafrelsi og sameiginlegar kjaraviðræður			
G4-HR4	Starfsemi og/eða birgjar sem hafa verið uppvísir að eða eru líklegir til að sniðganga lög um félagafrelsi og sameiginlegar kjaraviðræður og ráðstafanir sem hafa verið gerðar til að tryggja slík réttindi	U	P3
Barnavinna			
G4-HR5	Starfsemi þar sem hætta er á að barnavinna viðgangist og aðgerðir sem gripið hefur verið til, til að koma í veg fyrir slíka starfsemi	U	P5
Nauðungarvinna og skylduvinna			
G4-HR6	Starfsemi þar sem hætta er á nauðungarvinnu og skylduvinnu og aðgerðir sem gripið hefur verið til, til að koma í veg fyrir slíka starfsemi	U	P4
Öryggismál			
G4-HR7	Prósentuhlutfall starfsfólks er sinnir öryggismálum, sem hefur hlotið þjálfun og fræðslu varðandi mannréttindastefnu eða önnur viðeigandi réttindi er varða starfsemi fyrirtækisins	N	P1
Frumbyggjaréttur			
G4-HR8	Fjöldi atvika er varða brot á réttindum frumbyggja á landi þeirra og ráðstafanir gerðar í kjölfarið	N	P1
Mat			
G4-HR9	Hlutfall og fjöldi aðgerða sem hafa þarfnast umfjöllunar og/eða áhættumats vegna mannréttindamála	N	P1
Mat á mannréttindamálum birgja			
G4-HR10	Prósentuhlutfall birgja sem hafa verið rýndir á forsendum mannréttinda	U	P2
G4-HR11	Mannréttindabrot eða hætta á mannréttindabrotum og afleiðingar þeirra, innan aðfangakeðju fyrirtækisins og aðgerðir við slíkum brotum	N	P2
Mannréttindi og höndlun umkvörtunarefna			
G4-HR12	Hlutfall umkvörtunarefna vegna mannréttindabrota, sem hafa verið tilkynnt, tekið á og leyst eftir formlegu ferli umkvörtunarefna	N	P2
SAMFÉLAG			GC*
Samfélagið			
Nærsamfélag			
G4-SO1	Eðli, umfang og virkni hvers konar verkefna og verklags sem metur og stýrir áhrifum starfseminnar á samfélög	U	P1
G4-SO2	Rekstur með afgerandi neikvæð áhrif á samfélagið	N	P1

Spilling		
G4-SO3	Hlutfall og heildarfjöldi viðskiptaeininga sem greindar hafa verið með tilliti til hættu á spillingu	U P10
G4-SO4	Upplýsingaflæði og fræðsla varðandi stefnumótun og reglur til að uppræta spillingu	N P10
G4-SO5	Staðfest tilfelli um spillingu og aðgerðir í kjölfarið	N P10
Opinber stefna		
G4-SO6	Heildarhlutfall styrkja til stjórnmalasamtaka eftir landi og hlutfall styrkþega í hverju landi fyrir sig	N P10
Samkeppnishamlandi hegðun		
G4-SO7	Heildarfjöldi málshöfðana vegna samkeppnishamlandi hegðunar, gegn hringamyndun eða einokun og niðurstaða slíkra mála	N
Hlítning		
G4-SO8	Fjárhæð viðurlaga og tæmandi listi yfir viðurlög sem fyrirtækið hefur verið látið sæta vegna brota gegn lögum og reglum	N
Mat á samfélagsáhrifum birgja		
G4-SO9	Prósentuhlutfall nýrra birgja sem hafa verið rýndir með viðmiðum um samfélagsábyrgð	U
G4-SO10	Mikil raunveruleg og/eða hugsanleg neikvæð áhrif á samfélagið í aðfangakeðju og aðgerðir í kjölfarið	U
Samfélagsáhrif og höndlun umkvörtunarefna		
G4-SO11	Fjöldi umkvörtunarefna vegna samfélagsáhrifa, sem hafa verið skráð, tekið á og leyst eftir formlegu ferli umkvörtunarefna	N

FÉLAGSLEGIR ÞÆTTIR

GC*

Vöruábyrgð

Heilsa og öryggi viðskiptavina		
G4-PR1	Prósentuhlutfall af vöru- og þjónustuflokkum sem hafa verið metnir eftir heilsu- og öryggisvísum sem hafa leitt til endurbóta	U
G4-PR2	Fjöldi atvika þar sem ekki var farið eftir reglum varðandi áhrif á heilsu og öryggi af vöru eða þjónustu skoðað með tilliti til vistferils og flokkað eftir niðurstöðum	N
Merkingar á vöru og þjónustu		
G4-PR3	Gerð vöru- og þjónustuupplýsinga sem krafist er í verklagsreglum og hlutfall vöru og þjónustu sem fellur undir slíkar upplýsingakröfur	U
G4-PR4	Fjöldi atvika þar sem ekki var farið eftir reglum varðandi merkingar á vöru eða þjónustu, flokkað eftir niðurstöðu	N
G4-PR5	Niðurstöður kannana er mæla ánægju viðskiptavina	U
Markaðssetning		
G4-PR6	Sala á bannaðri eða umdeildri vöru	U
G4-PR7	Fjöldi atvika þar sem ekki var farið eftir reglum varðandi markaðssetningu þar með talið, auglýsingu, kynningu og styrki, flokkað eftir niðurstöðu	N
G4-PR8	Heildarfjöldi rökstuddra kvartana varðandi brot á persónuvernd og tap á persónulegum gögnum	N
Hlítning		
G4-PR9	Fjárhæð sekta vegna brota gegn lögum og reglum vegna vöruframboðs og notkunar á vörum og þjónustu	N

VIÐAUKI

G4-10

FLOKKUN VINNUAFLS OG HVERNIG RÁÐNINGARSAMNINGAR
SKIPTAST EFTIR KYNI OG STARFI

Fjöldi starfsfólks í desember	Alls	Konur	Karlar
2014	427	256	171
2015	442	262	180
2016	542	326	216
Fastráðnir			
2014	209	256	171
2015	214	262	180
2016	236	326	216
Tímavinnustarfsfólk			
2014	218	145	73
2015	228	151	77
2016	306	197	109

Heildarfjöldi eftir ráðningarformi og starfi

	Fullt starf		Hlutastarf		Tímavinna		Samtals
	Fjöldi	%	Fjöldi	%	Fjöldi	%	
Dreifingarmiðstöð	50	81	0	0	12	19	62
Skrifstofa	45	88	4	8	2	4	51
Starfsfólk í Vínbúðum	30	9	26	7	292	84	348
Stjórnendur í Vínbúðum	41	51	40	49	0	0	81
Alls	166	31	70	13	306	56	542

G4-EC1

EFNAHAGSREIKNINGUR EFTIR HAGSMUNAAÐILUM

	Hagsmunaaðili	2016	2015	2014
Tekjur				
Sala áfengis og tobaks	Viðskiptavinir	33.067	29.385	28.638
Gjöld				
Vörunotkun (vörur og þjónusta)	Birgjar	29.283	26.239	25.541
Laun og launatengd gjöld	Mannauður	2.124	1.893	1.747
Arður	Eigandi	1.000	1.500	1.400
Félagslegar fjárfestingar	Samfélagið	32	32	62
Eftirstöðvar		629	-279	-112

Upphæðir í m.kr.

G4-EC9

HLUTFALL INNKAUPA FRÁ BIRGJUM ÚR NÆRSAMFÉLAGI

ÁTVR skilgreinir Ísland sem nærsamfélag sitt. Allar vörur eru keyptar af innlendum áfengis- og tobaksbirgjum. Virkir áfengisbirgjar eru um 60 talsins og tobaksbirgjar 5.

Helstu niðurstöður viðhorfskönnunar á meðal áfengis- og tobaksbirgja. Könnunin var gerð í nóvember 2016.

	Ánægðir	Hlutlausir	Óánægðir
Fyrirkomulag áfengissölu á Íslandi	68%	10%	22%
Ánægja með ÁTVR á heildina litið	77%	8%	15%
Tryggja vöruvalsreglur hlutleysi gagnvart birgjum?	43%	32%	25%
Þjónusta innkaupadeildar	91%	7%	2%
Þjónusta dreifingarmiðstöðvar	70%	20%	10%
Upplýsingagjöf frá ÁTVR	57%	28%	15%

G4-EN1

NOTKUN Á HRÁEFNI EFTIR ÞYNGD EÐA MAGNI

Sólarræsting sér um ræstingar á Stuðlahálsi og var fyrsta Svansvottaða ræstingarfyrirtækið á Íslandi. Í Vínbúðum sér starfsfólk um þrif. Árið 2016 voru notaðir 644 lítrar af ræstiefnum og eru 90% þeirra umhverfisvottaðar, ýmist með norræna umhverfismerkinu Svaninum eða Evrópublóminu, umhverfismerki ESB. Unnið er að því að allar ræstingarvörur verði umhverfisvottaðar.

	2014	2015	2016	Markmið 2016	
Prentun					
Skrifstofupappír	8,5	6,7	6,1	7,0	kg/stg.
Prentun umhverfisvottuð	98%	97%	100%	100%	hlutfall
Einnota vörur					
Plastglös	17	0	0	0	stk./stg.
Pappamál	43	5	9	10	stk./stg.
Ræstiefni					
Sólarræsting	100%	100%	100%	100%	hlutfall
Ræstivörur	88%	87%	90%	90%	hlutfall
Umbúðir					
Seldir plastpokar	91.759	83.596	80.830	70.000	stk./m.ltr.
Strekkifilma	761	418	463	575	kg/m.ltr.

G4-EN3

BEIN ORKUNOTKUN EFTIR ORKUTEGUND

Þriðjungur raforkunotkunar fyrirtækisins er á Stuðlahálsi. Til að fylgjast með orkunotkun er í notkun sérstakt hússtjórnarkerfi sem vaktar notkun rafmagns og hita og stýrir álagi á Stuðlahálsi 2 en þar eru höfuðstöðvar fyrirtækisins, dreifingarmiðstöð og Vínbúðin Heiðrún. Í grænu skorkorti er sett markmið og fylgst með orkunotkun. Til einföldunar er notkunin umreiknuð í meðalheimilisnotkun og markmið og mælingar miðast við hana. Rafmagnsnotkun á Stuðlahálsi var sambærileg notkun 131 heimila og heitt vatn samsvaraði notkun 120 heimila og jókst milli ára. Skýra má aukningu á byggingar á viðhaldsframkvæmdir að hluta.

Rafmagnsnotkun

ÁTVR þekkir til fulls rafmagnsnotkun á Stuðlahálsi 2 og á 8.494 fermetrum Vínbúða (32) eða um 73% heildarfermetrafjölda Vínbúða. Raforkunotkunin var 1,558 MWst á þessum fermetrum. ÁTVR hefur ekki fullnægjandi vitneskju um rafmagnsnotkun í leiguhúsnæði þar sem rafmagn er hluti af leiguverði eða öðrum rekstrarkostnaði. Heildarnotkun er áætluð 1,898 MWst eða sem svarar um 89 kWst/m². Stuðlaháls er með 72 kWst/m² og þekktar Vínbúðir 106 kWst/m². Það er aukning um 0,9% frá fyrra ári.

Uppruni raforku: 100% vatnsorka

Heitavatnsnotkun

Vitneskja um heitavatnsnotkun er sömu takmörkunum háð og vitneskja um rafmagnsnotkun. ÁTVR þekkir til fulls heitavatnsnotkun á Stuðlahálsi 2 og 5.316 fermetrum Vínbúða (17) eða um 45% af heildarfermetrafjölda Vínbúða. Heitavatnsnotkunin var 94.672 m³ á þessum fermetrum. Heildarnotkun er áætluð 125.451 m³ sem gerir um 6,1 rúmmetra á hvern fermetra húsnæðis. Stuðlaháls með 7,6 m³/m² og þekktar Vínbúðir 4,8 m³/m². Það er aukning um 5,6% frá fyrra ári.

Sé miðað við systurfyrirtækin á Norðurlöndum þá er minnst rafmagnsnotkun á Vínbúð hjá okkur. Umreiknað miðað við heildarfermetrafjölda er áætluð heildarnotkun rafmagns tæplega 2 MWst á ári og heitt vatn 125 þúsund rúmmetrar.

GRÆNT SKORKORT	2014	2015	2016	Markmið 2016	Útreikningar
Orkunotkun - Stuðlaháls 2					Notkun meðalheimilis
Rafmagn	121	130	131	120	(5,0 MWst pr. ár)
Heitt vatn	44	47	60	45	(573,3 m ³)
Heitt vatn - snjóbræðsla	50	66	60	65	(573,3 m ³)

Rafmagn Vínbúðir	m ²	kWst	kWst/m ²	Heimili	
Orkunotkun					Notkun meðalheimilis
32 af 50 Vínbúðum	8.494	904.176	106	181	(5,0 MWst pr. ár)

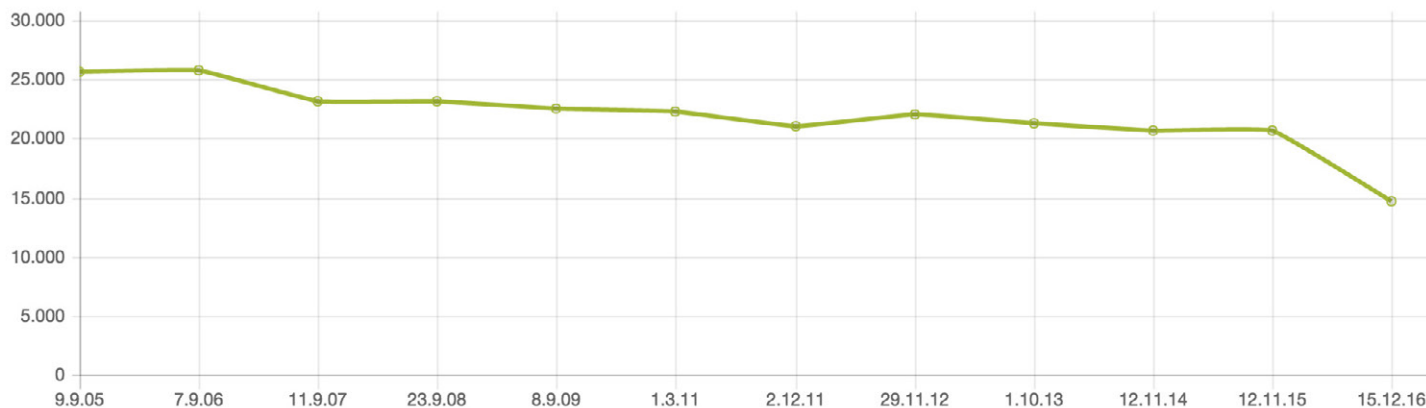
G4-EN6

LÆKKUN Á ORKUNOTKUN

Markvisst unnið að innleiðingu á LED lýsingu í viðhaldi á Vínbúðum. Í byrjun árs 2016 var Vínbúðin á Akranesi endurnýjuð og skipt út glóperum og LED lýsing sett þar sem henni var viðkomandi. Einnig voru settir nýir ofnar ásamt því að rafmagn og pípulagnir voru endurnýjaðar í heild sinni. Lækkun á orkunotkun er um 30% frá því að lýsing var endurnýjuð.

Hér er orkunotkun í Vínbúðinni á Akranesi frá árinu 2005

Ársnotkun - kWhW

LED ljós eða sparpera er sett upp þegar Vínbúðir eru endurnýjaðar.

Helsti kostur sparperunnar er 80% orkusparnaður miðað við glóperu, hún endist í 6-10 ár og ekki er hætt á íkveikju vegna ofhitnunar.

G4-EN15

BEIN LOSUN GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA (GHL)

G4-EN16

ÓBEIN LOSUN GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA (GHL) Í GEGNUM ORKUNOTKUN

G4-EN17

ÓBEIN LOSUN GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA (GHL)

G4-EN30

MIKILSVERÐ UMHVERFISÁHRIF VEGNA FLUTNINGS Á FRAMLEIÐSLUVÖRUM OG ÖÐRUM VÖRUM OG HRÁEFNI SEM FYRIRTÆKIÐ NOTAR Þ.M.T. FERÐIR STARFSMANNA

ÁTVR gerir sér grein fyrir því að loftslagsbreytingar af mannavöldum eru staðreynd. Með því að skrifa undir yfirlýsingu í loftlagsmálum skuldbindur fyrirtækið sig til að að draga úr þeim í starfsemi sinni. Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna, verndun jarðarinnar, númer 13 er hér í öndvegi.

ÁTVR kolefnisjafnar allan beinan útblástur, 134 tonn og flug 24 tonn, alls 158 tonn. Þar sem flug er keypt frá þriðja aðila þá verður til jákvætt kolefnisfótspor (e positive karbon footprint). Með því stuðlum við sjálfbærum rekstri.

Helstu umhverfisáhrifum vegna vörudreifingar má skipta í tvennt. Í fyrsta lagi losun koltvísýrings vegna eldsneytisbrennslu og í öðru lagi slit á vegum vegna akstur.

Akstur

Í árslok 2016 rak ÁTVR 50 Vínbúðir sem seldu tæplega 21 milljón lítra af áfengi sem er nær eingöngu dreift miðlægt frá vöruhúsi á Stuðlahálsi. ÁTVR flytur um 80% áfengis með eigin bílum en býður út um 20%. Eigin bílar flytja um höfuðborgarsvæðið, Borgarnes, Akranes, Suðurnesin og Suðurland að Hvolsvelli. ÁTVR flytur tóbak á höfuðborgarsvæðinu með eigin bílum en býður út restina. Því var markmið hækkað við eigin flutning en stóð í stað með aðkeyptan.

Heildarnotkun eldsneytis á flutningabíla ÁTVR var 39.557 lítrar og eknir kílómetrar 121.987. Aukninguna má skýra með aukinni dreifingu með eigin bílum. Þrír sendiferðabílar fóru 47.068 km og eyddu rúmlega 4.000 lítrum. Þetta samsvarar því að um 119 tonn af CO₂ fari út í andrúmsloftið.

Heildarnotkun eldsneytis á fólksbíla ÁTVR var tæplega 7.000 lítrar og eknir kílómetrar um 72.526. Þetta samsvarar því að um 15 tonn af CO₂ fari út í andrúmsloftið.

ÁTVR nýtti tólf dísilbíla á árinu 2016. Heildareldsneytisnotkun var 50.584 lítrar af dísilolífu og eknir kílómetrar voru 241.581. Heildarlosun var 134 tonn af CO₂. Samkvæmt upplýsingum á vef Kolviðar er verð vegna kolefnisjöfnunar 2 kr./kg CO₂. Kostnaður ÁTVR við kolefnisjöfnun vegna aksturs á bílum nam því 268.000 krónum sem samsvarar því að gróðursetja 1.254 tré.

Umfang aksturs vegna dreifingar þriðja aðila utan höfuðborgarsvæðisins er 113 tonn af CO₂. Miðað er við tölur frá cefic.org en þar er áætlað að losun sé 61 g af CO₂/tonnkílómetra.

Útblástur vegna orkunotkunar var bætt inn í útreikninga. Áætlað er að notaðar hafi verið tæplega 2 gWst af rafmagni og 124.000 rúmmetrar af heitu vatni fyrir allan rekstur. Áætlaðað er 21 tonn* af útblæstri losni við framleiðslu rafmagns og 64 tonn** CO₂ ígildi við framleiðslu heits vatn. Orka náttúrunnar kolefnisjafnar um 8% af útblæstri eða 8 tonn.

*Losun hjá Orku náttúrunnar er um 11 g/kWst.

**Magfaldað með 46,67 til að finna kWst.

FLUG STARFSFÓLK

Þó að flug falli undir óbein áhrif var ákveðið að kolefnisjafna allt flug. Starfsfólk ÁTVR flaug samtals 27 ferðir til og frá Íslandi á árinu 2016. Samkvæmt reiknilíkani Kolviðar um kolefnislosun var hún samtals um 14 tonn CO₂. Miðað við að verð kolefnisjöfnunar sé 2 kr./kg CO₂ þá er kostnaður ÁTVR við kolefnisjöfnun flugs 28.000 krónur. Fjöldi trjáa sem þarf að gróðursetja er 131.

Í innanlandsflugi voru samtals 68 ferðir, flestar til Akureyrar. Samkvæmt reiknilíkani á Kolviði var losun samtals 10 tonn CO₂. Miðað við að verð kolefnisjöfnunar sé 2 kr./kg CO₂ þá er kostnaður ÁTVR við kolefnisjöfnun innanlandsflugs 20.000 krónur. Fjöldi trjáa sem þarf að gróðursetja er 94 og munu þau taka þátt í andardrætti Íslands um ókomin ár.

ÓBEIN LOSUN

Könnun á ferðahögum starfsfólks til og frá vinnu var endurtekin. Niðurstaða var sú að 94 tonn af CO₂ losna út í andrúmsloftið vegna samgangna starfsfólks. Betri niðurstaða en árið 2015 þrátt fyrir að ársverkum fjölgaði.

Þetta má þakka:

- Samgöngusamningum (52% sumar og 33% vetur)
- Minni mengun frá einkabílum 172 í 157 gr/km
- Styttri meðalvegalengd frá vinnustað, 6,1 km

Markmiðið var að minnka losun vegna ferða starfsfólks til og frá vinnu niður í 97 tonn og náðist það.

Langtíamarkmið ÁTVR er að draga úr notkun bifeiða og nýta vistvænustu bíla sem verða í boði í framtíðinni. Stefnt er að því að útblástur minnki um 40% fyrir árið 2030. Í úrgangsmálum er markmiðið um endurvinnsluhlutfall 91% og stefnt að því að það verði 98% árið 2030. Urðaður úrgangur var um 26 tonn á síðasta ári stefnt er að því að hann fari í 8 tonn sem samsvarar 75% samdrætti.

Til að draga úr útblæstri í umfangi 2 og 3 er hægt að spara rafmagn og heitt vatn. Setja upp LED perur sem víðast í byggingum. Einnig er hægt að skoða strandsiglingar, auka rafrænar skjalasendingar, nota margnota drykkjarmál og burðarpoka, halda fjarfundi, minnka plastnotkun, stunda innkaup af nærsvæði, kaupa vistvænan mat, minnka úrgang, leggja áherslu á endurnotkun og endurvinnslu, nýta vistvænar samgöngur og vistvæn innkaup. Setja í samninga við birgja ákvæði um kolefnisjöfnun í viðskiptum með vörur og þjónustu. Á vef Vínbúðanna eru nánari upplýsingar um vinnu fyrirtækisins í loftslagsmálum og [uppfærast tölur](#) reglulega. Starfsfólk ÁTVR vill vera fyrirmynd í samfélagslegri ábyrgð og mynda jákvætt kolefnisfótspor sem styður náttúruna okkar.

Tonn CO ₂	Áhrif	2014	2015	2016	Markmið 2016
Eigin fólksbílar	Bein	18	14	15	14
Eigin flutningabílar	Bein	72	78	109	89
Eigin sendiferðabílar	Bein	12	10	10	13
Raforkunotkun	Óbein-2		21	21	20
Varmanotkun	Óbein-2		61	64	60
Keyptur flutningur	Óbein-3	113	113	113	109
Flug innanlands	Óbein-3	10	10	10	10
Flug erlendis	Óbein-3	19	15	14	17
Starfsfólk, ferðir úr og í vinnu	Óbein-3	103	103	94	97
Bílaleigubílar og leigubílar	Óbein-3	1	1	1	1
Urðun sorps	Óbein-3	19	22	21	22
Sjóflutningar áfengis	Óbein-3	548	549	569	**
Sjóflutningar tóbaks	Óbein-3	11	10	10	**
Losun GHL - samtals			1.007	1.051	
Kolefnisjafnað			135	166	
Kolefnisfótspor			872	885	

* Breyttar reikniforsendur

** Ekkert markmið

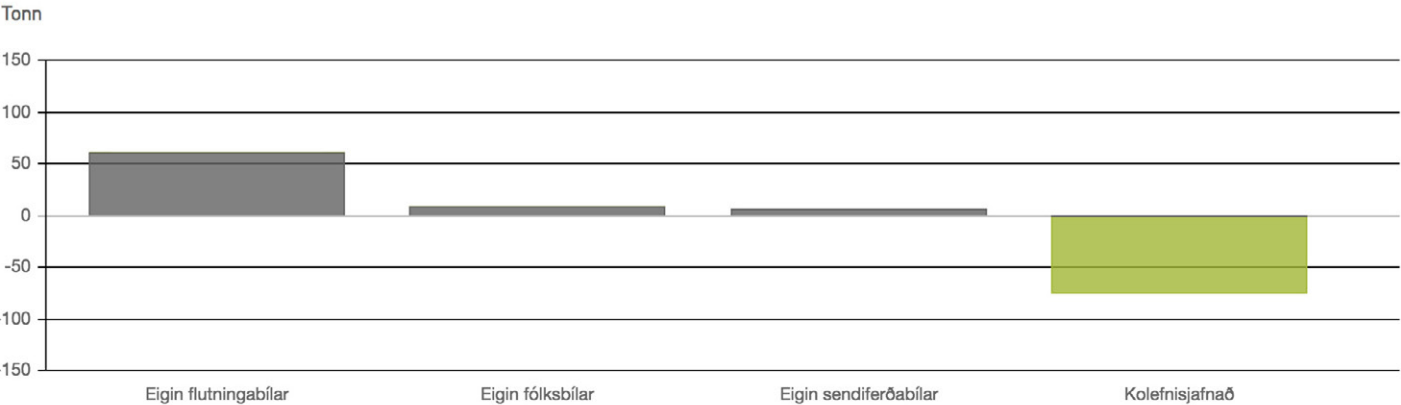
Eknir km	2014	2015	2016
Fólksbílar	84.898	66.437	72.526
Eigin flutningabílar	78.477	86.537	121.987
Sendiferðabílar	51.609	45.886	47.068
Alls	214.984	198.860	241.581

Dísilolla lítrar	2014	2015	2016	Með
Fólksbílar	8.800	6.946	6.983	
Eigin flutningabílar	27.010	30.036	39.577	
Sendiferðabílar	5.390	4.095	4.024	
Alls	41.200	41.077	50.584	

EIGIN FLUTNINGUR – KOLEFNISFÓTSPOR ÁTVR

BEIN LOSUN CO₂-ÍGILDI

G4-EN18

UMFANG LOSUNAR GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA (GHL)

Heildarlosun koltvísýrings þar sem ÁTVR hefur bein áhrif er 134 tonn og allt flug er 24 tonn. Það gerir 429 kg af koltvísýringi á hvern starfsmann fyrirtækisins.

Eingöngu er dísilolía notuð á tólf bifreiðar. Heildarnotkun er 50.584 lítrar eða 176 lítrar á hvern starfsmann. Heildarsala áfengislítra jókst um 6,45% á árinu.

Óbein losun er 917 tonn af koltvísýringi sem eru um 2.940 kg á hvern starfsmann.

Heildar kolefnisspor ÁTVR er því 1.051 tonn en það vantar að reikna lífsferil vöru og innkaup til reksturs og því er þetta ekki endanleg tala.

Tonn CO ₂	CO ₂	Stöðugildi 2016 (kg)	Stöðugildi 2015* (kg)	Breyting %	Áhrif	Umfang*	Kolefnisjöfnun	
Eigin bílar	134	429	355	21,0	Bein	1	Kolefnisjafnað	1,0
Rafmagn	21	67	73	-8,0	Óbein	2		
Heitt vatn	64	205	213	-3,5	Óbein	2		
Flug	24	77	87	-11,6	Óbein	3	Kolefnisjafnað	1,0
Keyptur flutningur	113	362	394	-8,1	Óbein	3		
Starfsmenn, til og frá vinnu	94	301	359	-16,1	Óbein	3		
Sjóflutningar áfengis	569	1.824	1.913	-4,7	Óbein	3		
Sjóflutningar tóbaks	10	32	35	-8,0	Óbein	3		
Bílaleigubílar	1	3	3	-8,0	Óbein	3		
Urðun sorps	21	67	77	-12,2	Óbein	3		
Kolefnisfótspor	1.051	3.369	3.509	-4,0				

	Lítrar	Stöðugildi	Áhrif	Umfang*	Kolefnisjöfnun
Dísilolía 2016	50.584	162 ltr./stg.	Bein	1	Kolefnisjafnað
Dísilolía 2015	41.077	143 ltr./stg.	Bein	1	Kolefnisjafnað

ÁTVR kolefnisjafnar allan beinan útblástur, 134 tonn og flug 24 tonn, alls 158 tonn hjá Kolviði og er kostnaðurinn við það 316.000 krónur sem samsvarar því að gróðursett séu 1.479 tré.

Þar sem flug er keypt frá þriðja aðila þá verður til jákvætt sótspor (e positive karbon footprint). Með því stuðlum við sjálfbærum rekstri.

* 1 bein áhrif: G4-EN15
2 óbein áhrif: G4-EN16
3 óben áhrif: G4-EN17

G4-EN23

MAGN ÚRGANGS OG FÖRGUN

Tonn	Umhverfisáhrif	2014	2015	2016	% breyting	CO ₂ -e losun
Endurrunnið						
Bylgjupappi	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu, óbein áhrif vegna flutnings	171	194	231	19,2	-1.552
Plastumbúðir	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu, óbein áhrif vegna flutnings	23,9	22,3	9,1	23,0	-4
Plast til Odda	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu			18,4	23,0	-8
Gæðapappír	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu	3,2	3,7	6,9	89,0	-46
Önnur flokkun	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu	2,1	3,4	9,8	186,8	-16
Lífrænt til moltugerðar	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu	2,6	4,8	5,1	7,2	-14
Samtals endurrunnið		203,0	228,0	280,5	23,0	-1.640
Urðað						
Blandaður úrgangur	Jarðvegsmengun	18,2	20,6	24,6	19,5	20
Samtals urðað		18,2	20,6	24,6	19,5	20
Samtals úrgangur		221,2	248,6	305,1	22,7	-1.621
Endurvinnsluhlutfall %		92	92	92		
Markmið %		89	90	91		
Grófur úrgangur		10,2	17,6	30,0	70,2	0
Áætlaður heildarúrgangur		248	278	318	14,4	
Úrgangur pr. stöðugildi [tonn]		0,9	1,0	1,0		

Forsendum töflu breytt milli ára. Áður var grófur úrgangur skipt í hlutföllunum 30/70 í urðað/endurunnið en nú er hann tekinn sér. Grófur úrgangur tengist ekki daglegum rekstri heldur oftast tímabundnum framkvæmdum. Steinsteypa, innréttingar og byggingahlutar úr timbri.

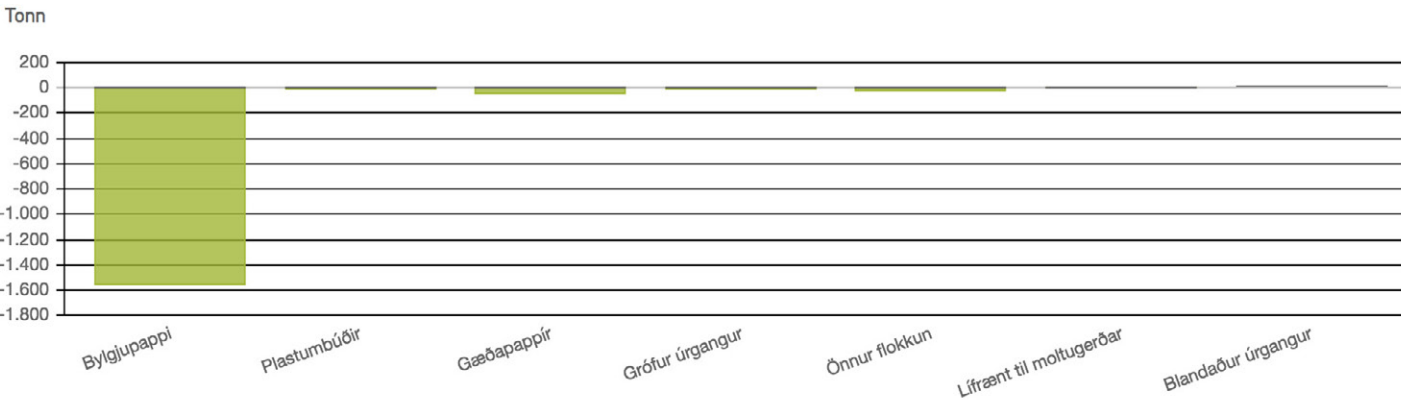
Losun CO₂ vegna urðaðs úrgangs er: 20 tonn*
Með því að flokka úrgang til endurvinnslu í stað þess að urða hann má draga verulega úr losun gróðurhúsalofttegunda. Eins og sést í töflu G4-EN23 flokkaði Vínbúðin 281 tonn af úrgangi. Þannig kom fyrirtækið í veg fyrir að út í andrúmsloftið losnuðu gróðurhúsalofttegundir sem jafngilda rúmlega 1.640 tonnum** af CO₂. Það samsvarar ársnotkun á 547 fólksbílum (m.v. 3 tonn losun á fólksbíl). Eða samsvarandi akstri allra bifreiða ÁTVR í 12 ár.

96% af verslunum m.v. lítrasölu eru með vigtaðan úrgang. Því má áætla að heildarumfang úrgangs sé 318 tonn, tæplega 26 tonn urðuð og 292 endurunnin. Þjónustuaðilar eru sífellt að bæta þjónustu og skráningu og því bætist meira við af upplýsingum og skýrir það hækkun vigtaðs úrgangs auk söluaukningar á milli ára um 20%.

* Vigtaður blandaður úrgangur margfaldaður með stuðlinum 0,8. Heimild IPCC.
** Bylgjupappi er margfaldaður með CO₂-ígldis stuðlinum 6,71, plastumbúðir með stuðlinum 0,433, lífrænt til moltugerðar með 2,754 og grófur úrgangur og önnur flokkun með 1,6. Miðað er við að viðbótarvinna tækja sem valda útblæstri koldíoxíðs sé sambærileg hvort sem bylgjupappinn og pappírinn er fluttur á urðunarstað til urðunar eða fluttur úr landi til endurvinnslu. Metan er margfaldað með stuðlinum 25. Heimild: Guidelines for the use of LCA in the waste management sector, eftir Helgu J. Bjarnadóttir, Guðmundur B. Friðriksson ofl.

ÚRGANGUR – KOLEFNISFÓTSPOR ÁTVR

ÓBEIN LOSUN CO₂-ÍGILDI

G4-EN27

UMFANG AÐGERÐA SEM STUÐLA AÐ MINNKUN UMHVERFISÁHRIFA Á FRAMLEIÐSLU OG/EÐA ÞJÓNUSTU

Lífrænt ræktuð vín	Fjöldi teg.	Seldir ltr.	% af seldum ltr.	% af seldum ltr. léttvíns	% af seldum ltr. bjórs	% af seldum ltr. – annað áfengi	Einingar
2016	113	183.589	0,88%	4,64%	0,19%	0,08%	250.720
2015	107	136.493	0,70%	4,03%	0,12%	0,11%	189.814
2014	69	90.291	0,47%	2,41%	0,10%	0,02%	126.575

Rafrænar skjalasendingar

	2014	2015	2016	%
Fjöldi reikninga	55.816	57.186	56.811	-1%
Fjöldi rafrænna reikninga	33.235	32.126	37.967	18%
Hlutfall rafrænna reikninga	60%	56%	67%	19%
Fjöldi pantana	45.479	46.397	46.230	0%
Fjöldi rafrænna pantana	14.627	14.492	16.810	16%
Hlutfall rafrænna pantana	32%	31%	36%	15%
Fjöldi sölureikninga	31.351	30.388	30.550	1%
Fjöldi rafrænna sölureikninga	9.694	8.802	9.707	10%
Hlutfall rafrænna sölureikninga	31%	29%	32%	10%
Millifærslupantanir/innrisala	37.467	41.492	46.223	11%
Sölureikningar m.v. veltu	51%	52%	51%	-2%
Hlutfall af heildarinnkaupum	89%*	89%	89%	0%

*Leiðrétting frá fyrra ári

Lykiltölur 2016
28 milljarðar í vörukaup
10.581 gjaldareikningar
26.621 pantanir til ytri birgja
46.223 innri pantanir/sölureikningar

G4-EN28

HLUTFALL SELDRA VARA OG UMBÚÐA SEM ERU ENDURUNNAR EFTIR TEGUND

Aðfangakeðjan og endurvinnsla skiptir ÁTVR miklu máli. Endurvinnslan hf., ásamt umboðsmönnum hennar, sér um móttöku allra einnota drykkjarvöruumbúða hérlandis, greiðir út skilagjald þeirra, undirbýr þær til útflutnings og selur til endurvinnslu.

Skil á drykkjarvöruumbúðum lækkaði milli ára, en alls var hlutfallið 85% af seldum umbúðum. Helsta skýringin á minni skilum er fjöldi ferðamanna en þeir þekkja fæstir hvernig skilakerfið virkar. Alls greiddi Endurvinnslan 1.940 milljónir fyrir þær 121 milljón umbúða sem skiluðu sér.

Á árinu nam heildarsala drykkjarvöruumbúða 142 milljónum eininga þar af voru 45 milljónir seldar í Vínbúðunum. Gera má ráð fyrir að skil á umbúðum frá Vínbúðunum fylgi almennum skilum og því hafi verið skilað til Endurvinnslunnar rúmlega 38 milljónum eininga eða 85% af þeim 45 milljónum sem seldar eru í Vínbúðunum.

Sala eininga í Vínbúðum	2014	2015	2016	Hlutfall skila 2016*	Áætluð skil 2016	Breyting 2015/2016
Glerflöskur	8.609.569	9.491.156	10.284.918	81	8.310.214	7,7%
Plast (PET)	380.612	397.199	457.896	85	389.212	13,3%
Áldósir	31.109.559	31.389.913	33.766.663	87	29.410.763	7,0%
Box	452.938	458.540	458.617	Ekki skilagjald		0,0%
Ferna		64.622	91.565	Ekki skilagjald		29,4%
Annað	76.540	20.081	23.168	Ekki skilagjald		13,3%
Alls seldar einingar	40.629.218	41.821.511	45.082.827		38.110.189	7,2%

*Tölur frá Endurvinnslunni

Skil drykkjarumbúða til Endurvinnslunnar	2014	2015	2016
Sala milljónir eininga	126	134	142
Skil milljónir eininga	110	116	121
Skilahlutfall %	88	88	85

Skil eftir tegundum %	2014	2015	2016
Ál	89	91	87
Plast	88	89	85
Gler	85	84	81

G4-EN29

FJÁRHÆÐ MIKILSHÁTTAR SEKTA OG TÆMANDI LISTI YFIR VIÐURLÖG SEM FYRIRTÆKID HEFUR VERIÐ LÁTIÐ SÆTA VEGNA BROTA GEGN UMHVERFISLÖGUM OG -REGLUM

Engar sektir eða viðurlög á starfsárinu 2016 vegna brota gegn umhverfislögum og -reglum og hefur aldrei gerst.

G4-LA1

STARFSMANNAVELTA EFTIR ALDRI, KYNI OG STARFSSTÖÐ

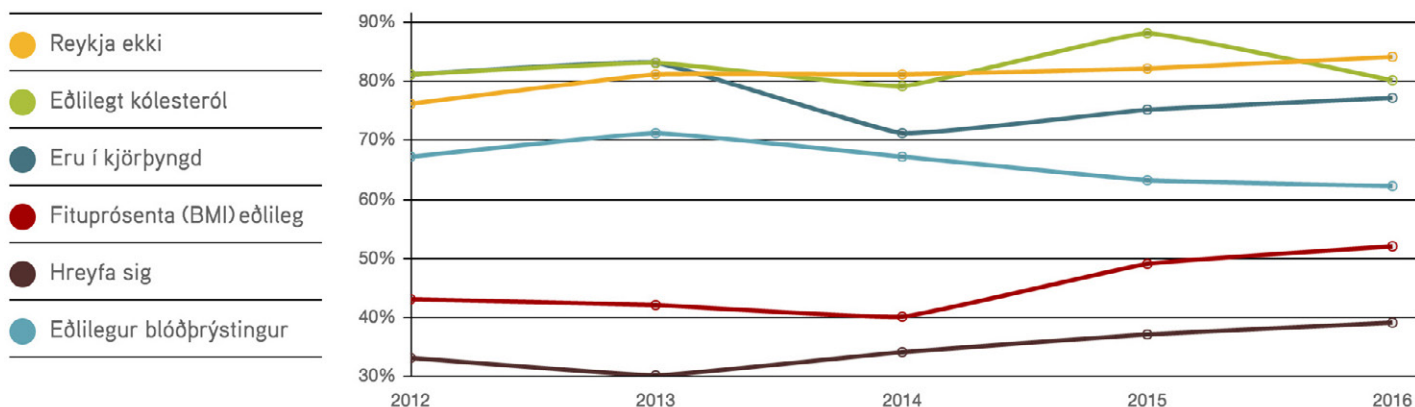
Starfsmannavelta eftir ráðningarformi og starfi	Fullt starf	Hlutastarf	Tímavinna	Alls
Dreifingarmiðstöð	21%	0%	60%	29%
Skrifstofa	9%	0%	0%	8%
Starfsfólk í Vínbúð	14%	23%	26%	25%
Stjórnendur í Vínbúð	7%	16%	0%	12%
Alls	13%	18%	27%	22%

Starfsmannavelta eftir kyni og aldri 2016	Karlar	Konur	<30	30-50	>50	Alls
Dreifingarmiðstöð	30%	23%	41%	23%	12%	29%
Skrifstofa	8%	7%	0%	12%	4%	8%
Starfsfólk í Vínbúðum	18%	28%	25%	25%	22%	25%
Stjórnendur í Vínbúðum	4%	15%	17%	16%	7%	12%
Alls	19%	24%	27%	21%	15%	22%

Starfsmannavelta er reiknuð út frá öllu starfsfólki sem var í starfi á árinu 2016. Starfsmannavelta er reiknuð: hættir starfsmenn/heildarfjöldi starfsmanna.

G4-LA5

SÉRSTÖK ÁTAKSVERKEFNI - HEILSUFARSMÆLINGAR

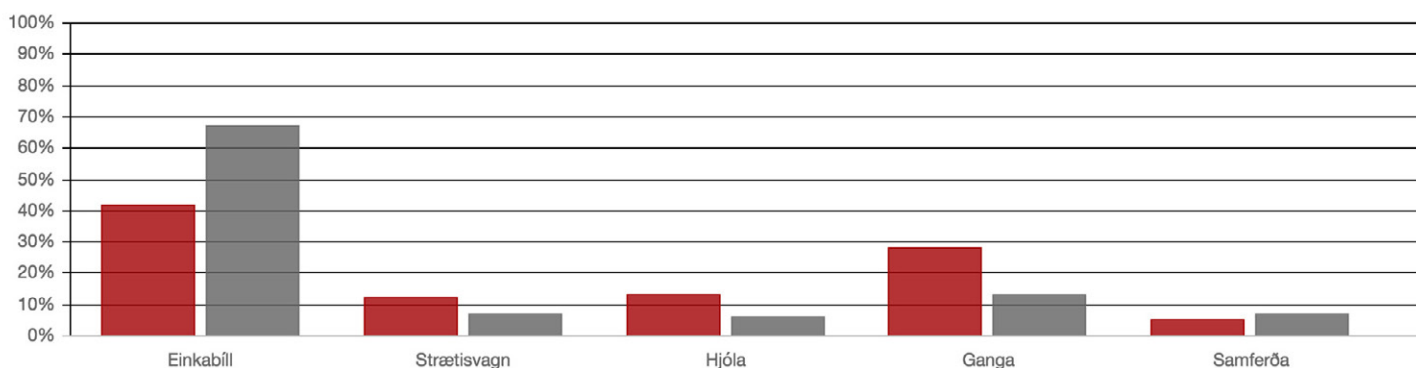
SÉRSTÖK ÁTAKSVERKEFNI - SAMGÖNGUKANNANIR

Árlega hafa verið framkvæmdar samgöngukannanir til að fá verðmætar upplýsingar sem notast í stefnumótandi vinnu í umhverfismálum og samfélagslegri ábyrgð. Reykjavíkurborg hefur látið kanna umferðarhegðun höfuðborgarbúa til og frá vinnu og það er gaman að bera saman umferðarmynstur starfsfólks ÁTVR og borgarbúa yfir sumar og vetur. Einnig hefur Vegagerðin látið Land-ráð sf. gera fyrir sig kannanir um ferðahegðun borgarbúa og er einkabíllinn hærri þar. Í könnun fyrir veturinn 2016 kemur í ljós að 78% borgarbúa aka á einkabíl en 42% starfsmanna ÁTVR.

Einnig telur starfsfólk ÁTVR að samgöngusamningur og hreyfing í kjölfarið hafi góð áhrif á heilsu sína en rúm 70% eru sammála. Enginn ósammála. Óvissir eru 12% og hvorki né 16% svara.

BORGARBÚAR OG ÁTVR TIL OG FRÁ VINNU

vetur 2016

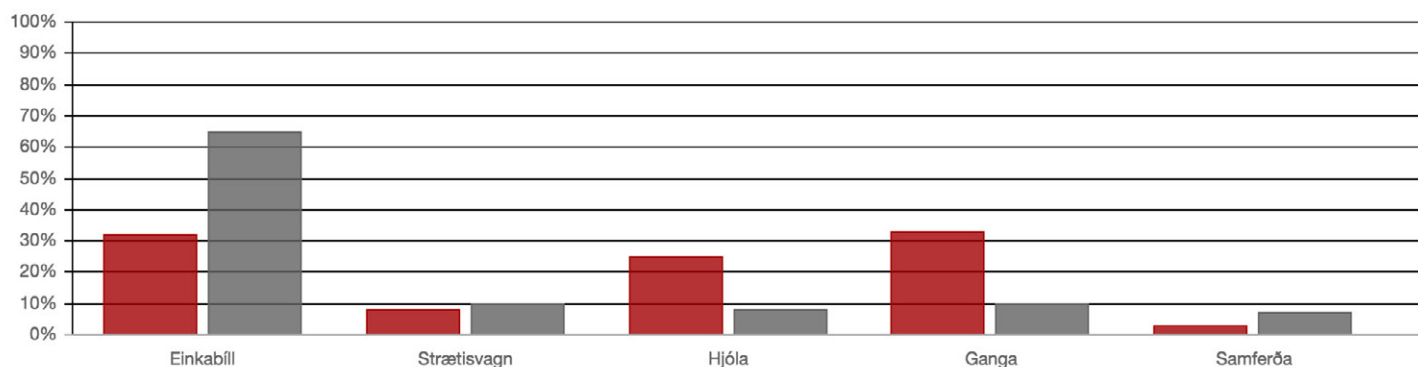

	Einkabíll	Strætisvagn	Hjóla	Ganga	Samferða
ÁTVR vetur 2016	42%	12%	13%	28%	5%
Borgarbúar vetur 2016	67%	7%	6%	13%	7%

BORGARBÚAR OG ÁTVR TIL OG FRÁ VINNU

vor 2016

	Einkabíll	Strætisvagn	Hjóla	Ganga	Samferða
ÁTVR sumar 2016	32%	8%	25%	33%	3%
Borgarbúar vor 2016	65%	10%	8%	10%	7%

G4-LA6

TÍÐNI MEIDSLA, STARFSTENGDRÁ SJÚKDÓMA, FJARVERUDAGA OG DAUÐSFALLA SEM TENGJAST STARFI EFTIR STARFSSTÖDVUM

Á árinu voru skráð sjö slys sem er hækkun frá árinu áður. Fjögur slys voru til og frá vinnu, þar af þrjú hálkuslys og eitt reiðhjólasylys. Þrjú slys urðu á starfsstöð. Markmiðið er öruggur og slysalaus vinnustaður. Fjarvistir vegna veikinda og veikinda barna jukust á árinu, voru 2,3% í fyrra en eru 2,5% í ár. Mikil veikindi voru vegna influensu á fyrri hluta ársins og skýrir það að mestu mismuninn.

ÁTVR fékk gullvottun í Hjólavottun vinnustaða. Vottunin er tæki til að innleiða bættu hjólreiðamenningu og þar með draga úr umhverfisáhrifum.

Slys	Karlar	Konur	Alls
2016	4	3	7
2015	2	4	6
2014	4	6	10

Fjarvistir vegna veikinda og veikinda barna í hlutfalli við unnar klukkustundir	Konur	Karlar	Heild 2016	Heild 2015	Heild 2014
Vínúðir	2,3%	2,9%	2,6%	2,3%	2,3%
Dreifingarmiðstöð	3,6%	3,3%	3,4%	3,5%	3,2%
Skrifstofa	2,2%	1,8%	2,0%	2,0%	1,6%
ÁTVR í heild	2,3%	2,7%	2,5%	2,3%	2,2%

G4-LA9

MEÐALTÍMI FRÆÐSLUSTUNDA Á STARFSMANN Á ÁRI EFTIR STARFSHÓPUM OG KYNI

Starfsþróun	Starfsfólk	Konur	Karlar	Tímar	Tímar alls	Tímar/stg.	Fjöldi námsk.
Að stjórna jafningjum	15	55%	45%	7	105	0,34	1
Ferð til fjár - DM	40	10%	90%	1,5	60	0,19	2
Fyrirlestur um næringu - DM	42	12%	88%	1,5	63	0,20	1
Undirbúningur fyrir álagstíma	22	50%	50%	1	22	0,07	1
Heilsa og lífsstíll	17	59%	41%	1	17	0,05	1
Heilsuefning	175	57%	43%	1	175	0,56	7
Nýliðafræðsla	68	57%	43%	4,5	306	0,98	2
Umhverfismál	20	50%	50%	1	20	0,06	1
Vinnuvélanámskeið	6	33%	67%	12	72	0,23	1
Öryggisnámskeið	58	78%	22%	2	116	0,37	10 *
Ársfundur	115	54%	46%	4	460	1,47	1
Landshlutafundir	38	60%	40%	4	152	0,49	4
Vínbúð							
Vínfræði I	37	62%	38%	25	925	2,96	2
Vínfræði II	14	79%	21%	28	392	1,26	1
Fræðsluskot	354	67%	33%	2	708	2,27	23 *
Fræðsluferðir	8	25%	75%	32	256	0,82	1
Þemadagar	376	60%	40%	3	1128	3,62	6

ÁTVR fjárfesti í tæplega 5.000 klukkustundum til fræðslu og þjálfunar starfsmanna. Það jafngildir 124 vinnuvikum.

Fræðslustundir eru 17 á hvert stöðugildi eða rúmlega 2 dagar á starfsmann. Á síðasta ári voru tæplega 5.700 klukkustundir í fræðslu og þjálfun eða 141 vinnuvika. Fræðslustundum fækkaði og er skýringin að ekki var WSET nám og skyndihjálparnámskeið. Einnig voru færri nemendur í Vínfræði I og II sem og á vinnuvélanámskeiði.

Í heilsuefningu eru sjö fjölbreyttir fræðslufundir að Stuðlahálsi sem lúta að andlegri og líkamlegri heilsu starfsfólks. Boðið var upp á fræðslu um kvíða, mikilvægi svefns, sjálfsnudd, hlaupa- og hjólanámskeið, fróðleik um vítamín og næringu svo dæmi sé tekið. Ekki eru í þessum tölum tímar um fyrirlestra og þátttöku starfsfólks í símenntun hjá Stjórnvísi, Dokkunni, hjá upplýsingatækniyrirtækjum og háskólasamfélagi.

G4-LA11

HLUTFALL STARFSMANNA SEM UNDIRGANGAST REGLULEGT FRAMMISTÖÐU- OG STARFSÞRÓUNARMAT, M.A. MEÐ TILLITI TIL KYNS OG STARFSVETTANGS

Öllu starfsfólki var boðið að fara í frammistöðusamtal á árinu. Unnið er eftir matskerfi þar sem bæði starfsmaðurinn sjálfur og yfirmaður meta frammistöðu á fyrirfram skilgreindum þáttum. Markmiðið er að slíkt samtal eigi sér stað einu sinni á ári og að því sé svo fylgt eftir með óformlegra samtali sex mánuðum síðar. Unnið er að endurskoðun frammistöðusamtala og stefnt á að taka upp endurskoðað verklag í upphafi næsta árs. Starfsþróunarstefna ÁTVR var unnin og samþykkt í árslok. Stefnan er sett fram á grundvelli vinnustaðagreininga, frammistöðusamtala og rýnihópa um fræðsluþörf sem störfuðu í tengslum við verkefnið.

G4-HR4

STARFSEMI OG/EDA BIRGJAR SEM HAFI VERIÐ UPPVÍSIR AÐ EÐA ERU LÍKLEGIR TIL AÐ SNIDGANGA LÖG UM FÉLAGAFRELSI OG SAMEIGINLEGAR KJARAVIÐRÆÐUR OG RÁÐSTAFANIR SEM HAFI VERIÐ GERÐAR TIL AÐ TRYGGJA SLÍK RÉTTINDI

ÁTVR er einungis með starfsemi á Íslandi og því er ekki talin veruleg hætt á að brotið sé á réttindum starfsmanna varðandi samningsrétt eða þátttöku í stéttarfélögum.

G4-PR1

GÆÐAEFTIRLIT ÁFENGIS

Vörugæði og neysluöryggi eru meginstoðir í ábyrgri starfsemi ÁTVR. Fjöldi skilaðra eininga á árinu voru 3.396 sem er samdráttur um 15% á milli ára. Flest vöruskil má rekja til korksKemmda. Af hverjum 100 þúsund seldum einingum var um 8 skilað. Fjöldi innkallana á árinu voru 18. Helstu orsakir voru frávik frá gæðum.

Vottun skynmats hélt áfram á árinu. Þriðji aðili vottar skynmatsferlið og kom reglulega fulltrúi frá BSI á Íslandi, sem er faggild skoðunarstofa, og tók út verklagið. Tilgangurinn með vottun skynmats og úttektum er að tryggja að skjalfestu verklagi sé fylgt og að skuldbinding ÁTVR um að vinna að stöðugum umbótum í skynmatsferlinu sé til staðar.

Í lok september var alkóhólmælir tekinn í notkun. Með honum er á fljótlegan hátt hægt að mæla vínandamagn, eðlisþyngd o.fl. þætti með mikilli nákvæmni. Mælirinn er notaður flesta daga við reglubundið eftirlit með söluvöru og við eftirlit með sýnishornum sem berast vegna umsókna um sölu á áfengi. Í viku hverri eru að jafnaði mæld um 50 sýnishorn.

Tilgangurinn er fyrst og fremst að tryggja að vínandi í áfengi sé í samræmi við merkingar. Niðurstöður mælinga hingað til eru jákvæðar að því leyti að langflestar vörur bera réttar alkóhólmerkingar. Frávik eru flest minni háttar, en þó hefur vörum verið hafnað vegna þess að raunverulegu alkóhólinnihaldi og merkingum bar ekki saman.

Vöruskil	2016	2015	2014
Fjöldi skilaðra eininga	3.396	3.984	3.017
Af 100.000 seldum einingum	8	10	7

G4-PR3

GERÐ VÖRU- OG ÞJÓNUSTUUPPLÝSINGA SEM KRAFIST ER Í VERKLAGSREGLUM OG HLUTFALL VÖRU OG ÞJÓNUSTU SEM FELLUR UNDIR SLÍKAR UPPLÝSINGAKRÖFUR

Mikilvægasti vöru- eða þjónustuflokkur er áfengir drykkir. Óáfengir drykkir, gjafapakkningar, tóbak o.fl. eru því ekki í þessum vísi. ÁTVR framkvæmir ekki eigin merkingu á vörum. Ábyrgð fyrirtækisins felst fremur í að kanna hvort þær séu í samræmi við lög og reglur.

Reglugerð um vöruval, innkaup og dreifingu áfengis, nr. 1106/2015 og miðlun upplýsinga um matvæli til neytenda, liggja til grundvallar mati á vörum og umbúðum. Þetta er gert í tengslum við innkaup á öllum áfengum drykkjum.

	Já	Nei	Hlutfall áfengis sem hefur verið athugað 3)	Hlfting %
1 Upprunaland innihalds		x		
2 Alkóhólmagn	x		7,7%	100%
3 Neysluöryggi - lítrar 1)	x		44,1%	98,3%
4 Neysluöryggi - vörunúmer 1)	x		54,4%	99,8%
5 Förgun og umhverfisáhrif og félagsleg áhrif 2)	x		92,9%	100%
6 Lífræn vara	x		0,88%	100%
7 Sanngjörn framleiðsla	x		0,02%	100%

1) Vörur sem fara í gegnum skynmat hjá gæðaeftirliti ÁTVR

2) Hlutfall af skilagjaldsberandi umbúðum seldum hjá ÁTVR

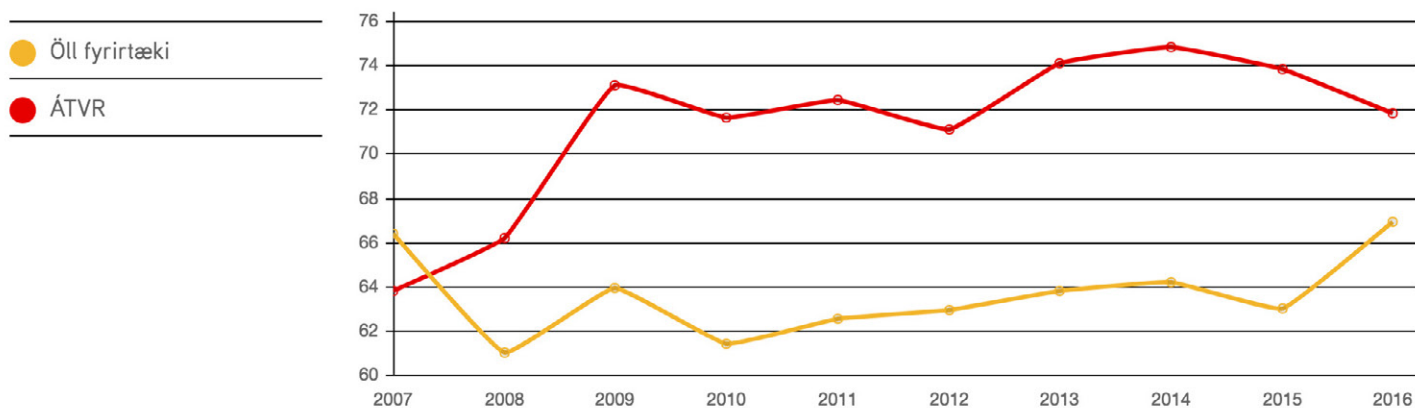
3) Hlutfall eftir seldum lítrum (nema liður 4)

G4-PR5

ÁNÆGJA VIÐSKIPTAVINA

Íslenska ánægjuvogin

Þróun ÁTVR í samanburði við öll fyrirtæki sem eru mæld á kvarðanum 0–100.

Á heildina litið, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ertu með þjónustu Vínbúðarinnar?

Ánægja með þjónustu flokkað eftir stærð Vínbúða

	2016	2015	2014
Stærri Vínbúðir	4,39	4,29	4,26
Minni Vínbúðir	4,54	4,46	4,39

Mælt á kvarðanum 1-5

Hversu gott eða slæmt finnst þér viðmót starfsfólks Vínbúðarinnar almennt vera?

Viðmót starfsfólks Vínbúðanna flokkað eftir stærð Vínbúða

Viðmót starfsfólks	2016
Stærri Vínbúðir	4,50
Minni Vínbúðir	4,74

VIÐMIÐ (PRINCIPLES) GLOBAL COMPACT

MANNRÉTTINDI

P1	Fyrirtæki styðji og virði vernd alþjóðlegra mannréttinda.	P2	Fyrirtæki fullvissi sig um að þau gerist ekki meðsek um mannréttindabrot.

VINNUMARKAÐUR

P3	Fyrirtæki styðji við félagsfrelsi og viðurkenni í raun rétt til kjarasamninga.	P4	Fyrirtæki tryggi afnám allrar nauðungar- og þrælkunarvinnu.
P5	Vírt afnám allrar barnavinnu sé tryggt.	P6	Fyrirtæki styðji afnám misréttis til vinnu og starfsvals.

UMHVERFI

P7	Fyrirtæki sýni varúð í umhverfismálum.	P8	Fyrirtæki hafi frumkvæði að því að hvetja til aukinnar ábyrgðar gagnvart umhverfinu.
P9	Fyrirtæki hvetji til þróunar og nýtingar á umhverfissvænni tækni.		

GEGN SPILLINGU

P10	Fyrirtæki vinni gegn hvers kyns spillingu, þar með talið kúgun og mútum.

SIÐAREGLUR BSCI

Markmið siðareglna BSCI (Business Social Compliance Initiative) er að útlista þau gildi og meginreglur sem þátttakendur kappkosta að innleiða í viðskiptum við samstarfsaðila í aðfangakeðju fyrirtækisins. Þátttakendur samþykkja siðareglurnar þegar þeir gerast aðilar að BSCI.

11 meginreglur sem stefna að hámarksverndar vinnuafli

Meginreglur BSCI eru byggðar á mikilvægum alþjóðlegum reglum á sviði vinnumála sem vernda réttindi launþega. Má þar nefna samninga og sáttmála Alþjóðavinnuástandastofnunarinnar (ILO), leiðbeinandi reglur Sameinuðu þjóðanna um viðskipti og mannréttindi sem og viðmiðunarreglur Efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD) fyrir fjölþjóðleg fyrirtæki.

Meginreglurnar gera grein fyrir 11 grundvallarréttindum launþega sem þátttakendur skuldbinda sig til að innleiða í aðfangakeðju sinni með þrepaskiptri aðferð.

RÉTTUR TIL FÉLAGAFRELSIS OG KJARASAMNINGA

Fyrirtækið virðir rétt launþega til að stofna stéttarfélög eða önnur samtök launafólks, og ganga til almennra kjarasamninga.

SANNGJARNT ENDURGJALD

Fyrirtækið virðir rétt launþega til að fá sanngjarnt endurgjald fyrir vinnu sína.

VINNUEFTIRLIT

Fyrirtækið tryggir heilsusamlegt og öruggt vinnuumhverfi, sinnir mati á áhættu og gerir allar nauðsynlegar ráðstafanir til að eyða eða draga úr henni.

SÉRSTÖK VERND FYRIR UNGT LAUNAFÓLK

Fyrirtækið veitir öllum starfsmönnum sem ekki teljast fullorðnir sérstaka vernd.

ENGIN VINNUÞRÆLKUN

Fyrirtækið beitir ekki nauðungarvinnu og mansali og nýtir sér ekki ófrjálst vinnuafli af neinu tagi.

SIÐGÆÐI Í VIÐSKIPTAHÁTTUM

Fyrirtækið mun ekki þola neinum viðskiptaspillingu, fjárkúgun, fjársvik eða mútur.

ENGIN MISMUNUN

Fyrirtækið veitir öllum jöfn tækifæri og mismunar ekki starfsmönnum.

HÓFLEGUR VINNUTÍMI

Fyrirtækið fylgir lögum um vinnutíma.

ENGIN BARNVINNA

Fyrirtækið ræður ekki starfsmenn undir lögaldri.

ENGAR ÓTRYGGAR RÁÐNINGAR

Fyrirtækið ræður einungis starfsmenn á grundvelli staðfesta samninga og samkvæmt lögum.

UMHVERFISVERND

Fyrirtækið gerir nauðsynlegar ráðstafanir til að koma í veg fyrir spjöll á umhverfinu

HEIMSMARKMIÐIN

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun tóku gildi í byrjun árs 2016. ÁTVR hefur innleitt þau inn í ferla fyrirtækisins. Þetta eru víðtækustu markmið sem ríki heims hafa komið sér saman um og stefnt er að því að tryggja velmegun og mannréttindi um allan heim fyrir árið 2030.

Aðal áherslan hjá ÁTVR er að vinna í fimm heimsmarkmiðum en þau falla vel að áherslun fyrirtækisins. Ábyrg neysla (12) en þar koma lýðheilsusjónarmið við sögu, verndun jarðarinnar (13), jafnrétti (5 & 10), heilsa og vellíðan (3) og aðfangakeðjan en hún kemur sterk inn í restina af markmiðunum.

- Boðið upp á sanngjart framleiddar (Fair Trade) vörur í vörusölu.
- Kaupum inn sanngjarnt framleiddar vörur, t.d. kaffi og súkkulaði.
- Haldnar þemakynningar fyrir vörurnar
- Aðild að BSCI-gagnagrunni og fylgjum siðareglum þeirra

- Sanngjörn framleiðsla (Fair Trade)
- Styrkur til UN Women
- Stofnsamningur við áfengisbirgja sem byggir á siðareglum Global Compact

- Verkefnið góð heilsa allt árið. Boðið upp á árlega heilsufarsmælingu fyrir allt starfsfólk
- Samgöngusamningar, 53% starfsfólks yfir sumarið og 35% yfir veturinn
- Líkamsræktarstyrkir
- Boðið upp á fyrirlestra
- Fjarvistir frá vinnu 2,5%
- Þátttaka í Hjólum í vinnuna og Lífshlaupinu
- Lífshlaupið - efst í hlutfalli daga hjá fyrirtækjum með 400-799 starfsmenn

- Vínskóli Vínbúðanna
- Þemakynningar. Sjá G4-LA9

- Jafnlaunaúttekt PWC 2013 og 2016
- Innleiðing á jafnlaunakerfi ÍST 85:2012

6 HREINT VATN OG SALERNISAÐSTAÐA

- Fylgjumst með vatnsnotkun
- Lífsferlisgreining á vörusafni

7 SJÁLFBÆR ORKA

- 100% endurnýjanleg raforka notuð, tæp 2 mWst ársnotkun í allri starfsemi fyrirtækisins.

8 GÓÐ ATVINNA OG HAGVÖXTUR

- Greiddur arður til Ríkissjóðs 1.000 milljónir.
- Óútskýrð rýrnun 0,02%.
- Starfsánægja mæld, 4,32/5
- Fyrirmyndastofnun SFR.
- Íslenska ánægjuvogin - efst í hópi smásöluverslana

9 NÝSKÖPUN OG UPPBYGGING

- Árangursmælingar. Skorkort Vínbúðanna og fleiri skorkort
- Margnota burðarpokar
- Hátt hlutfall rafrænna reikninga, 89% viðskiptavina m.v. veltu.
- Greitt í Pokasjóð, 12 milljónir
- ÁTVR hefur styrkt og starfað með aðilum sem sinna ýmsum mannúðar- og forvarnarmálum
- Matjurtagarður - sjálfbærniverkefni starfsfólks

10 AUKINN JÖFNUÐUR

- Siðareglur og jafnréttisáætlun. Jafnlaunavottun PWC 2013 og 2016.
- Innleiðing á jafnlaunakerfi ÍST 85:2012.
- Boðið upp á vörur undir merkjum: Samngjörn framleiðsla

11 SJÁLFBÆRAR BORGIR OG SAMFÉLÖG

- Boðið upp á samgöngusamninga fyrir starfsfólk
- Sparperum (LED) ljós sett í nýjar Vínbúðir og í viðhaldi
- Útilýsing með sparperum.
- Hjólavottun vinnustaða, gullvottun

12 ÁBYRG
NEYSLA

- Fyrirmynd í samfélagslegri ábyrgð.
- Ánægja hjá viðskiptavinum.
- Skilríkjaeftirlit í Vínbúðum.
- Óútskýrð rýrnun 0,02%.

13 VERNDUN
JARÐARINNAR

- Loftslagsmarkmið til 2030, 40% samdráttur á CO2 og 98% endurvinnsluhlutfall á úrgangi.
- Endurvinnsluhlutfall í dag 92%
- Plast til Odda.
- Kolefnisjöfnun hjá Kolviði. Jákvætt sótspor
- Lífsferilsgreining á vörusafni.
- Allur pappír vistvænt vottaður og krafist er vistvænt vottaðra aðfanga frá birgjum.
- Uppfyllt fimm Græn skref í ríkisrekstri fyrir höfðustöðvar og innleiðing í öllum 50 Vínbúðum
- Vistvæn innkaup og grænt bókhald opinbera aðila
- Kuðungurinn - viðurkenning á framlagi fyrirtækja og stofnana til umhverfismála frá Umhverfissráðuneytinu

14 LÍF Í
VATNI

- Margnota burðarpokar og maíspokar, minnkun á plastburðarpokum

15 LÍF Á
LANDI

- Áhersla á lífrænt ræktuð vín.
- Lífsferilsgreining vöru
- Kolefnisjöfnun með skógræktun.

16 FRÍÐUR OG
RÉttlæti

- Árlega greitt styrki til UN Women
- Siðareglur ÁTVR, BSCI og Global Compact gegn hvers kyns spillingu

17 ALÞJÓÐLEG
SAMVINNA

- Vinnum að umhverfismálum með systurfyrirtækjum á Norðurlöndum
- Global Compact og siðareglur BSCI
- Lokaverkefni um sjálfbærni og samfélagslega ábyrgð með erlendum og innlendum mastersnemunum
- Ársskýrsla samkvæmt viðmiðum Global Reporting Initiative (GRI)

HEIMSMARKMIÐIN
Markmið Sameinuðu þjóðanna
um sjálfbæra þróun

- Myndir eru teknar af un.is